

Elenchi Joannis Scoti Duns.

Petrus Garaottus de forlinio phylosophie
Kultor Scoto suo felicitatem.

Scote sub obscuro latinisti gurgite quondam:

Et solet in turpi Condita gemma luto.

Ethereumq; diu mire virtutis acumen

Atq; sagax tenebris mens adoperta fuit:

Non potuit Fontus scelus hoc oliuerius ultra

Marchia quem genuit: seua q; damna pati:

Is prior edocto Correxerit pectore follers:

Et voluit nitidum nube carere iubar:

Is prior a niueo nebulam candore diremit.

Fecit et vt toto notior orbe fores

Ignotum iam pande caput: iam territet hostem

Ne ve reformidet: scotica turba suum.

1
C. Oliuerius Jontus picens de monte galloꝝ Artius doctor: z medicine professor:
Balthasar excellētissimi medici: preclarissimiq; phidoti magistri Stephani de Turre
filio dignissimo: bonariq; artiu cultori assiduo: felicitate plurimam dicit.

c. **U**m viderem in Balthasar z virtutum tuaru culmine: z parentis ab escu
lapis secūdi auctoritate: iuuenū omnū etatis nostre decus eximū accete
ris prestans scriptum subtilis doctoris Joānis Scoti: in Aristotelis elen
chis opus: p̄imortale numen: nedum iuuenibus z mediocriter eruditio
verū etiā disertissimo cuiq; vilitatis precipue: terris passim atq; opacis nebulis inuo
lutum: multiplicib; seriptorū erroribus ua turpiter z misere lacerū ac discerptū
vt paucis vel spectandi vel legendi potestas adesse: mihi ipsi temperare nequint: qn
laboranti z penitus opto syderi succurrerem. Statui itaq; vir appime nobilis: geni
toriq; tuo Stephano de turre: haud degener: qui z phoz z totius italie medicorū splē
didum iubar est: omni pectoris inuictos mentis conamine circūfusas nebulas dili
pens: hoc sublime diuini Scoti opus: ua sanum atq; illesum reddere: vt quicunq; an
te hac ipsi inhauerat: facile in eo nunc tandem sese ingurgitare ac immergere possit.
Sumat igitur studiosi sequi dogmatis sectatores abs te scoti sui lynceis oculis a no
bis diligentissime recogniui: ipsūq; auidis vlnis amplectentur: colant z admirētūr.
Hic est enim p̄imortales deos dux ille inuictissimus: cui quicunq; adheserint: p̄cul
dubio ex proteruo hoste gaudū diuantesq; felicitatis p̄bea absportat. Verū si so
lers atq; assiduus lector aliquid i opere hoc reppererit qd ipsi rectori trutina penitus
dum censeat: cerberis queso moribus ne lancinet: idq; non inerte mee: aut q̄ labo
res subterfugiā: sed deprauatis potius atq; mendosis exemplaribus: aut non intelle
cte auctoris subtiliū attribuat. Bene z diu vale.

Mne
1110

Subtilissimi logici fr̄is Joānis scotti or
dinis minor̄ sacre theologie doctoris ex
cellenissimi: q̄stiones auree ac p̄niles su
per libros elēchoꝝ Ari. feliciter incipiūt.

Questio prima.

Meritur

virū logica p̄ce
dat ex cōibus? Nō
nō. p̄batio: Nam
sciētia comparat
ad subiectum si
cut potētia ad ob
iectū: s; vni^o po^o
vni^o ē obiectū p
se: s; vni^o sciētia vni^o

erit subiectū p se: s; ens in cōtrōne cui^o dī
sciētia cōis est subiectū p se in metaphisica: s;
nō in logica: quare zc. Itēz logica ē de syl
logismo tanq; de subiecto z etiā cōsiderat
de his que hnt attributionē ad syl̄l̄m: sicut
de termino z oratiōe: sed ista nō sunt cōia:
Nā nō quodlibet est syl̄l̄s sed a cōmuni
tate subiecti dicitur sciētia cōis: ergo zc.

T. c. 27.
ad qōnē.
Oppositum dicitur Aristō. p̄mo postero
rū: Si logica esset alicuius generis deter
minati nō iterrogaret. Cū q̄stionē dicē
dū q; logica est de cōib^o z p̄bia p̄ria: sed di
uersimode: Nāz p̄bia p̄ria cōsiderat ens
in q̄stūm ens est: vnde cōsiderat rem s̄m
suam quidditatem. Et q; quidditas rei est
entitas p se rei: ideo p̄bia p̄ria cōsiderat
rem s̄m suam entitatē. Et q; cōsiderat rē
s̄m suam quidditatē z entitatem absolute.
et multa cōsequuntur rez vt sic: ideo p̄mus
p̄bus pōt ostendere passiōes de subiecto
suo z de quolibet alio: licet enim sumēdo
ens put̄ intelligitur in cōmuni: z s̄m q; ap
prehendit sub se esse cuiuslibet rei: nō pos
sit de eo aliquid ostēdi: tamen de ente s̄m
suam quidditatem multa possunt ostēdi: nā
multa cōsequuntur ipsum s̄m suā quiddi
tatem vt esse p̄fectū z imp̄fectum: z multa
alia. Similiter logica ē de ente cōmuni si
ne cōsiderat. S; ens est duplex. s. nature z
rationis. Ens autem nature in q̄stū tale est
cuius esse non dependet ab anima. Sed
ens rōnis dicit de quibusdam intētionib^o

quas adinuenit ratio in ipsis rebus: cuius
modi sunt genus z species: diffinitio z hu
iusmodi. Ens aut̄ dicto isto secūdo modo
equiparat s̄m cōtatem enti p̄iori mō di
cto. Non enim est aliquod ens nature qn
possit cadere sub ente rōnis: z quin super
ip̄m fundari possit aliq̄ intētio vtputa ge
neris vel speciei vel differentie vel p̄p̄riū
vel indiuidui vel saltem cause vel causati
quia ergo logica est de h̄mōi intētiōibus
que applicabiles sunt oibus reb^o: ideo lo
gica dicit̄ ex cōib^o p̄cedere. Cūteri^o sciē
dum: q; licet logica q̄stūm ad doctrinā sit
ex cōibus. Diuersus est t̄i vsus doctrine q;
tradit̄ in dyaletica z in demonstratiua. Nā
dyaletica est ex cōibus: z in singulis scien
tijs ad p̄p̄rias cōclusiones ex cōibus argu
it. Nam ostendit q; amor z odiū sunt i eo
dem suscepibile: nō per p̄p̄rietatem amo
ris vel odij: sed p hoc mediū: q; contraria
nata sunt fieri circa idem: vnde ex cōibus
nō arguit ad cōia: sed ex cōibus arguit ad
p̄p̄rias cōclusiones. Illa aut̄ pars logicę
que est demonstratiua: z si in doctrina tra
dat̄ de cōib^o puta de syl̄l̄o demonstratiuo z
de attributis ad ip̄m que sunt cōia cuiuslibz
sciētie: t̄i i singulis sciētijs arguit p̄p̄riū
mediū. Nā geometra vti rōne d̄mōstrati
ua: vñ accipit p̄mas z veras causas p̄clusio
nis: z p̄ p̄p̄riū mediū arguit ad p̄p̄riā con
clusionē. Sed arguēs dyaletice aliā z aliā
cōclusionē in alia z alia scia p idem mediū
pōt ostendere: vnde i naturali p̄bia z me
dicina pōt diuersa z diuersa p̄clo ostendi
p idē mediū. Cū p̄m argumētū in oppo
situm dicendū q; vni^o sciētia vni^o est subie
ctū p se. Cūteri^o cū dicit̄ ens in cōi cōside
rat̄ a p̄o p̄ho: dico q; ens nāe cōsiderat̄ a p̄
mo p̄ho. Ens autēz rōnis a logico. Cū
aliā rōne dicēdū q; ip̄osibile est aliqd eē i
rerum natura quin sciētia hz esse sic habeat
quod quid ē: modo vt habet qd quid est:
sic a p̄rio p̄ho cōsiderat̄. Unde p hoc qd di
co q; ens nature a p̄rio p̄ho cōsideratur: z
ens rōnis a logico: nō intēdo aliqd exclu
dere a cōsideratiōe p̄p̄rii p̄bi. Si enī cōside
rē hāc itētionē que ē spēs: z hanc que ē ge
nus: in q̄stū quedā specialia entia sunt: sic
collocant̄ i genere determinato. Et cadūt
sub cōsideratiōe eius cui^o est quod qd est

Ad ar^o p̄n
cipalia.

definire: in q̄tu tamen intentiones sūt: sic cadunt sub consideratione logica: vnde ad rōnem dicendū q̄ iste itētiōes si cōsiderātur vt q̄dam specialia entia sūt: sic nō sunt cōia. Si tamē cōsiderant vt sunt reb⁹ applicabilia cōia sūt: z sic de eis est logica. vnde consideratio logica est de h̄mōi intentiōibus prout rebus sunt applicabiles. Et iō logica dicitur eē de cōibus:

Questio secunda.

Meritur vtz ars sophistica sit scia: nō. p̄batio: Nā sciētia est effectus demonstratiōnis: p̄^o posterior: s; ars sophistica nō est effectus de-

mōstratiōis cū sit effect⁹ syllogismū sophy-
stici: sicut sciētia est effect⁹ syllogismū de-
mōstratiū. C̄tē ars sophistica ē apparēs
sapientia et nō existēs p̄^o elenchoz. s; qd
est aliqd fm̄ apparentiā tñ nō ē illud qd
apparet: cū ergo sophistica sit apparēs sa-
pientia z nō existēs: nō erit sciētia. C̄tē
si sophistica esset sciētia: sophista eēt sci-
ens: consequēs falsuz: ergo antecedēs. Fal-
sitas cōsequētis parz ex hoc q̄ sophista ē ab
apparēte sciētia z nō existēte copiosus: p̄-
mo elenchoz. C̄tē sophistica operat ad
deceptionē: sed nulla sciētia intēdit intēdit
deceptionē: nā ois ars z ois doctrina bo-
num qdā appetere videt. oppositū p̄z p
philosophum.

Questio tertia.

Arta hoc q̄rif: dato q̄ sophistica sit scia: vtrū sit d̄ syllogismo sophistico tāq; de p se subiecto: q̄ nō vr: nā de subie-

cto opz p̄supponere quid ē
et q̄ ē: sed syllogismū sophisticū esse p̄bat
in ista sciētia: ergo zc. C̄tē illd qd est p
se obliquitas alicui⁹ rectū nō cognoscit ni
si p̄ cognitionē sui recti: cūz rectū sit iudex
sui z obhg; cū ergo syllogismus sophysti-
cus sit p se obliquitas syllogismū dyalenti
nō erit aliqua sciētia p se de syllogismo so-
phytico: sed p se de dyalenco: p accidēs de
sophystico. C̄tē de nō ente non ē sciētia:
nam sciētia ē veriz: ens z vtz cōuertun-
tur: cum ergo syllogismus sophystic⁹ sit n̄

ens: de eo nō erit sciētia. Maior patet de
se. Et minor patet: qz syllogism⁹ sophysti-
cus p̄cedit ex falsis: z falsum z non ens cō-
uertunt sicut verū z ens. C̄tē illud qd
tñ apparet nō cognoscit nisi p̄ attributio-
nem ad illud qd apparet: cū ergo syllogif-
mus sophysticus sit tñ fm̄ apparētiā ver⁹
elenchus: de eo non erit sciētia p se nisi p̄
attributiōē ad vtz elenchū. C̄tē ad oppo-
situm ē Aristoteles i dando suā intētiōē.

dicens. De sophisticis autēz elenchis zc. p̄^o elēcho^l
cap^o p̄mo
Similiter in separando suā disputatiōē
ab alijs dicens: De demonstratiōis z dyaleti-
cis dictum ē: de agonisticis: vō z lūgiosis
nūc dicem⁹. C̄tē ad primam questiōē dicit
dum q̄ sophistica z dyalctica vno mō confi-
derate habent rōnem sciētie. Alio modo
considerate a rōne sciētie recedit. Si enīz
dyalctica consideret vt habet cōsideratio-
nem de quibusdam intētiōib⁹ quas ratio
adinuenit in re: institūēs i illis quendam
modū quo p̄cedere pōt a principijs ad cō-
clusiones: sic dyalctica debet dici sciētia. Si
autē isto modo adinuetō vtatur in alijs sci-
entijs sic a sciētie rōne recedit. Nāz sic so-
lum procedit ex p̄babilib⁹: vnde sciētia di-
alctica tradit p̄ demonstrationem: vsus tñ
eius in probabilibus consistit. Similiter
etiam de sophistica est dicendum. Si enī
sophistica consideretur prout habet cōsi-
derationem de principijs sophysticis: in-
stituens in illis quendam modum quo po-
test procedi ad conclusiones quas conclu-
dit sophysta: sic sophistica est sciētia: nāz
sic sophistica traditur p̄ determinata prin-
cipia. Ita enī ostenditur apparentia de syl-
logismo sophystico per vnitatem vocis:
tanq; per propriū mediū: sicut habere tres
de triāgulo per ei⁹ diffinitionē. Si autem
isto mō adinuenio vtatur ad cōcludendū ali-
quid falsum per syllogismū sophysticum:
sic a sciētie ratiōe recedit. C̄tē ad primam
ratiōem in oppositū dicendū q̄ maior est
vera. Alteri⁹ cum dicit sophistica non est
zc. Dico q̄ si sophistica cōsideret prout est
quedam sciētia tradita per demonstratio-
nem sic est effectus demonstratiōis. Sed si
accipiatur pro falsa credulitate aggenera-
ta per syllogismum sophysticum: sic nō est
sciētia nec effectus demonstrationis.

Ad p̄am
q̄ōnem

Ad ar^o p̄^o
questiōū

Z.c.s

q

Ca^o p̄^o.

p̄^o ethico⁹
Z.c.pmi.

p̄mo post.
Z.c.s.

Ad alia; rōnem dicēdum qd si sophyfici
ca cōsideret. put est quedā sciētia tradita
per principia determinata sic nō solū ē ap
parens sciētia sed existēs. Sed si accipiat
p falsa credulitate aggenerata p syllogis
mum sophyfici: sic est solū apparens scien
tia z non existēs: nam sic arguēs sophyfici
eē vī arguere: cū tū non arguat. Ad aliā
rōnem dicēdū: qd sophyfica accepta. put
est tradita per pncipia determinata ē scie
tia: z habēs eam dicit sciens. Sed si accipi
tur p falsa credulitate nō ē sciētia vt pri^o
dictū est nec habēs eam dicit sciens. Ad
vltimā rōnem dicēdū qd nō determinatur
de aliquibus obliquitatib⁹ vt eis vtiatur: s;
vt ab eis caueamus. Si enīz nulla eēt ob
liquitas que possit decipere supuacū eēt
de ea determinare: vnde de sophyfica nō
determinat p se vt faciam⁹ deceptionē sed
vt deceptionē vitemus. Et qz deceptio vt
tari nō pōt nisi cognita ideo determinat d
modo decipiēdi. Ad aliā qōnem dicen
dum qd de syllogismo sophyfico ē ista scie
tia tāq; de p se subiecto. Nam illud ē subie
ctum in sciētia qd habet passiones de eo
demonstrabiles in sciētia p eām: sed syl
logismus sophyficus ē h mōi: ergo zc. p
batio assumpti. s. minoris. Nam apparen
tia potest ostendi de syllogismo sophyfi
co per vnitatē vocis tan qz per p prius me
dium: ergo habet passioēs de eo demonstra
biles p p priū mediū: potest ergo eē scien
tie sophyfice subiectū. Et ad hoc signum
euidens. Nam Ari. separādo disputatio
nem de qua intēdit in hoc libro ab alijs: di
cit de demonstratiuis z dyalecticis in alijs: di
ctum ē: sed de iugiosis nunc dicem⁹. Quz
ergo ista de quib⁹ determinat Aristo. in h
libro sint pncipia syllogismi apparētis in
q̄tum apparēs ē: syllogismus sophyficus
erit subiectū in ista sciētia. Ad p mā rō
nem dicēdū qd qñ nō ē manifestū qd ali
quid sit subiectū in sciētia: nihil p̄hibz p
suadere eē illius subiecti: verū tamē subie
ctum in sciētia nō pōt p̄bari p aliqua p̄n
cipia priora in illa sciētia: nam subiectum
debet eē priū in sciētia. Nunc autē Ari.
ostendit syllogismū sophyfici eē p simili
tudines z non p priora simpliciter. Quia
enīz syllogismus sophyfic⁹ apparēs est z

non existēs: id vtile fuit ostēdere syllogis
mum sophyfici eē in hoc libro. Aliter dī
q ostendit ipsū esse deceptorius: z hoc vt
dicit expositor apparet si media p̄bi inspic
antur: nam p̄bus accipit h mediuz p̄mo
qd in rebus ita ē qd quedā res apparent eē
tales quales sunt z qdā quales nō sūt. Et
ideo circa tales decipimur: vñ syllogismū
sophyfici eē deceptorū ostēdit in ista scie
tia: z nō ipsū eē. Ad secūda rōnem eōce
ditur maior: ad minore tamē cum dicit qd
syllogismus sophyficus ē per se obligas
syllogismi dyalectici: intermedū est cui⁹ ra
tio est: nam obliquitas alicui⁹ nature p̄sti
tuit in esse solū p negationem sui recti.
Sed syllogismus sophyficus nō cōstitui
tur in eē solū p negationē syllogismi dia
lectici: nā in esse cōstituit p apparetiaz: z ap
parentia etiā p̄tinet ad suū rectū. s. ad syllo
gismum dyalectici. Ad tertā dicēdū qd
si syllogismus sophyficus cōsiderat. put
cadit in vsu arguēdi sophyfice sic pcedit
ex falsis: z sic syllogismus sophyfic⁹ nō ē
subiectū: nec de ipso est sciētia: imo vt sic
rōnem sciētie a se excludit. Si tamē cōfi
deret. put est qd traditū p determinata p̄n
cipia que sūt media ad determinatas con
clusiones. Quoz vñū potuitūm z priūm
est vnitās vocis: sic est ens suo modo: z po
test eē subiectū sciētie. Ad quartā ratio
nem dicēdū qd licz illud qd tantū appa
ret nō cognoscat nisi per attributionez ad
illud qd apparet: nihil tamē p̄hibet aliq̄s
passiones esse de eo demonstrabiles. Et p
cōsequens de tali pōt esse sciētia.

Questio quarta.

Meritur vtrū syl
logism⁹
habens p̄missas falsas: vel
p̄missam que dī peccans i
materia sit syllogismus: Et
videt qd non. Nam p̄misse
sunt cause cōclusionis: qz in rōne syllogis
mi accipit qd cōclusio sequat⁹ ex p̄missis
ex eo qd hec sunt. Sed non ens nullius est
causa. Et falsū z nō ens cōuertuntur: sicut
verum z ens. Cum ergo p̄misse sint fal
se per positum non possunt esse causa con
clusionis. Ad istud dicitur qd licet p̄missis
se false non sint cause cōclusionis in essen

Ad 2^{am}
qōnem.

elen. c. r

Ad agr^m
2^c qōnis.

do: sunt tñ cause in inferendo. **C**ōtra: si ad rōnem syllogismi sufficeret q̄ premis- se eēt cause cōclusionis in inferēdo: seq̄, ref q̄ petitio p̄ncipiū sit bonū argumētuz: cōsequens falsum: ergo antecēdēs, falsitas cōsequētis patet ex hoc q̄ Aristo. reduc̄ tredecim locos sophysticos: de quoz nūe ro est petitio p̄ncipiū in ignorantiam elenchi. eo q̄ oēs sunt imodificati: p̄batio con- sequente: nam in petitōe p̄ncipiū pōt esse bona illatio. Si enim arguit sic: oīum op- positoz est eadē disciplina: contraria sunt opposita: ergo rē. Nūc est necessaria illatō cōclusionis ex p̄missis: r̄ tñ est petitio h̄z p̄ncipiū: quare rē. **C**ōtra quod est de rōne argumenti est de rōne syllogismi: sed d̄ ra- tione argumenti est q̄ faciat fidē de cōclu- sione: nam argumentū est ratio rei dubie faciēns fidem: s̄m boetū: sed falsum nō fa- cit fidem: ergo rē. **C**ōtra qm̄ ad eē alicuz̄ speciei vel cōpositū requirunt duo. s̄ mate- ria r̄ forma: illa species vel cōpositū non solum pōt deficere. p̄pter defectū forme s̄ etiam p̄ defectū materie: si enim ad speci- em denarij requiratur materia argētea: r̄ talis forma nō solū deficit a specie denarij p̄pter defectum forme sed et p̄ defectum materie argētee. Cū ergo ad syllogismū requiratur mā r̄ forma: sicut deficit p̄ de- fectum forme sic deficit p̄ defectū mate- rie: sed talis syllogismus deficit in mā cuz dicitur peccans i materia: ergo rē. **C**ōp- positum patet p̄ Ari. p̄ thō. Syllogismus sophysticus q̄ d̄ p̄cedere ex falso: syllogis- mus est r̄ syllogismus dicatur. Item due p̄missē se habēt ad cōclusionē sicut an- tecedens ad cōsequēs: qd̄ ergo non impe- dit cōsequētiam: nō ipedit syllogismum. Sed falsitas antecedentis nō ipedit cōse- quētā. Nam hec est vera: si Sortes volat fortes mouetur. Et s̄ h̄c: si hō est asin⁹ homo ē animal. **C**ōtra questionē dicendū q̄ nō est de rōne syllogismi q̄ procedat ex veris neq; ex necessarijs neq; ex p̄abili- bus: qz veritas necessitas r̄ p̄bilitas sūt p̄prietates ip̄s̄ rei. Cum ḡ syllogism⁹ s̄m suū formale sit ens rōnis: iste p̄prietates non erūt syllogismi: in q̄tum syllogismus est. Unde syllogismus sic se h̄z ad syllogis- mum qui procedit ex falso, et ad syllogis-

mum dyalecticū r̄ demonstratiuū: sicut et reu- lus se h̄z ad circulū ligneū r̄ eneam. Cir- culus vero nullā mām sibi determinat: vñ in quacūq; mā reperiat siue forti siue debi- li: dūmodo forma circuli ibi saluet circū? dicit. **Q**d syllogismus ergo reperiat i ma- teria necessaria vel p̄bilib: hoc sibi acci- dit in q̄tū syllogismus ē. Et h̄m⁹ signū est nam Ari. de syllogismo in cōi non ostēdit q̄ p̄cedat ex veris neq; ex necessarijs: sed istas p̄ditōes ostēdit de syllogismo demo- stratiuo. Hoc ē p̄ p̄ sua p̄bationē: cōmu- nem in li. p̄oz: vbi ad p̄bandā veritatem syllogismi docet ipse sumere opp^m cōclū- sionis cū altera p̄missa i ferendo opp^m al- teri p̄misse: r̄ si syllogism⁹ p̄bans sit bon⁹ r̄ p̄batus: si ḡ syllogismus p̄mus p̄cessit ex veris: syllogismus ex opposito hēbit vnā p̄missam falsā. **C**ōtra p̄mū arg^m dico q̄ ad syllogismū tria requirunt. s̄ figura q̄stum ad dispositiōnē terminoz. Et modus: q̄- tum ad dispositiōnē p̄positiōnū. Et tertio requirit necessaria illatio cōclusionis ex p̄- missis. Et iō in diffōne syllogismi accipit q̄ p̄ ea q̄ posita sūt aliquid aliū a positis ne- cesse ē euenire. Cū licet p̄missē false nō sint cāe in eēdo: sunt tñ cāe i inferendo. **C**ōtra rōnē cōtra hoc dico q̄ petitio p̄in- cipiū i demonstratiuis scētijs: pōt eē bonus argumentū: vñ de petitio p̄ncipiū non pec- cat cōtra syllogismū simplr sed cōtra sylla- gismum p̄bantē. Et ḡ deceptio i p̄batiōe r̄ nō in syllogizatiōe: r̄ ideo d̄ q̄ sumitur qd̄ p̄bati debet: r̄ p̄sequētia nō negatur. **C**ōtra aliud arg^m potest dici q̄ boeti⁹ non diffinit argumentū in sui cōitate: sed solum arg^m probans: r̄ hoc quia illa que non probant videntur esse vana. Cū q̄ sylla- gismus ex falso p̄cedēs nō sit arg^m p̄bās hoc cōcedo. Vel pōt dici q̄ arg^m est ratio q̄ apta nata ē de se facere fidē: q̄ tñ non sp̄ faciat fidē hoc ē p̄ applicationē ad mate- riam. Sicut loquēdo de nā mot⁹ i cōi dicitur: q̄ oē qd̄ mouet veloci⁹ r̄ tardi⁹ cōtin- git moueri: si tñ applicet ad mām sp̄alem aliq̄ ē mot⁹ q̄ nec itēdi pōt nec remitti. Cū dico q̄ nō sp̄ arg^m faciat fidē: hoc ē p̄- p̄ter applicationē ei⁹ ad mām. **C**ōtra aliud dico q̄ si syllogismus deficiat a rōne mate- rie q̄ ad syllogismūz simplr requirit: que

i. elen.
capi. i. 2.

ca. i.

Ad q̄nō

Ad arg^m
p̄ncipali

reū h̄
arūp

sunt tres termini & due ppositiones: & talis syllogismus a ratione syllogismi deficit sicut si deficeret in forma: in syllogismo non dicitur peccans in materia: quia peccat in materia que requirit ad syllogismi simplicitatem: sed quia peccat contra specialem conditionem syllogismi. **Q. 5.**

Meritur vtruz no

men equo uocū sit nomē vnū vel plura nomia: Et q̄ pluravidef: naz multiplicato eo q̄ est formale in aliquo multiplicatur & ipsū: sed ratio significandi est formalis in termino equoco: & in eo sunt plures rōnes significandi: ergo ipsum nomē equiuocū multiplicat: quare rē. **C. Itē** im-

possibile ē duo accidentia eiusdē speciei eē simul in eodē subiecto: & hui⁹ rō ē nam ī possibile ē idēz subiectū moueri ad eādēz speciei duob⁹ modib⁹: vt q̄ aliqd subiectuz simul & semel moueat duab⁹ dealbationibus ad eandē dealbedinē s̄m spēm ē impossibile: sed dēs rōnes significandi sūt eiusdēz speciei: ergo ipossibile est q̄ sint ī vno nomine plures rōnes significandi: cū ergo in termino equoco sint plures rōnes significandi: ipse erit plura nomina. **C. Itē** sicut modus specificus se h̄z ad ptē orandi⁹: sic ratio significandi se habet ad nomē: s̄z si plures modi specifici adueniāt alicui vocē: illa vox dicitur plures partes: vt amor est nomen & verbi⁹: ergo eadē rōne vox habens plures rōnes significandi dicitur plura nomina: ergo rē. **C. Oppositū** p̄ per phum.

ca. i. Dicitur enī in principio hui⁹ q̄ res sunt infinite: nomina vero finita: & rōnuz multitudi: id necesse est vnū nomē plura significare. **C. Itē** si nomē habēs plures rōnes significandi dicitur plura nomia: eadē rōne habēs plures artes & plures sciētias: dicitur plures artifices & plures sciētēs: hoc autē nō dicimus: cōsequētia patet: nā sciētēs a sciētia denominat sicut nomē a rōne significandi. **C. Ad q̄nē** dicitur: q̄ nomē equo uocū nec debet dici simplicit̄ vnū nomen nec plura nomina: sed nomen multiplex quasi sub vno multa plicās: hoc est manifestum: naz nomen dicitur tale eo q̄ sic p̄ intellectum iponitur: vnde intellect⁹ est prin-

cipium nominū: enim sit imponēs ad placitum. Nomen ergo est quoddā artificiale: sed in artificialib⁹ tota substantia est ipsa materia. Unde artifex operatur ex materia quā sibi ministrat nā: sed ipsa vox ē materia & substantia nominis: manente ergo vnitare vocis nō dicitur illud nomē plura nomina: sed in termino equiuoco vox est vna: s̄z rē. Nec simplr debet dici vnum nomē: nam ibi sūt plures rōnes significandi. **C. Kelingitur** ergo dicēdū q̄ sit nomē multiplex. Et hoc vult Boetius in diuisionibus. Dicit enī q̄ si res non sit significata vox non dicitur signum. Si autē plures voces imponantur pluribus rebus: ille voces dicentur plura nomina. Si autē vna vox imponat vni rei: illa vox dicitur vnu nomen vel nomen simplex. Si autē plurib⁹ rebus imponatur vna vox: illa dicitur nomen multiplex. **C. Ad p̄mū argumentū** dicēdū q̄ in rebus naturalib⁹ multiplicato eo qd̄ ē formale: multiplicat & ipsū: nō autem in artificialib⁹ sicut ē ī pposito: q̄ ipsoz substantiē sūt sue materie: & nō sue forme: sicut ē ī naturalibus. **C. Ad aliud dicendū**: q̄ illa propositio potest intelligi de accidentibus que inducunt per motū: rōnes autē significandi nō inducuntur per motum sed sunt intentionēz inducite per animā. Vel potest dici per interemptionem: q̄ nō omnes rōnes significandi sunt eiusdē speciei: quia rōnes significandi diuersificantur s̄m diuersitate cōceptiui. Vel potest dici q̄ rōnes significandi sunt in signo vt ī termino. Nunc autē plures relationes possunt esse in eodem sicut ī termino. In eodem enim patre possunt esse plures filii: tōtes tanq̄ in termino. **C. Ad vltimū** cum dicitur: si plures modi speciei adueniāt rē: falsum est: non enim dicitur plures partes: sed pars multiplex.

Questio sexta.

Meritur vtrū emi

q̄ nus equo uocū cōtineat sua significata p̄ modum distinetionis: **Q. 2.** sic vt nā emm⁹ equo uocū p̄portio nā totū vll: sed totū vllē qd̄ libz sui sup̄ ideteriate pōt & nullū actu quantū ē de se: ergo simlr se hēbit vox equo

Ad arg^{ta} p̄ncipalia

Ad q̄nē

uoca ad sua significata. Cum ergo totum
vniuersale disiunctiue se habeat ad sua sup
posita. Et vox equiuoca sibi se habeat ad
sua significata. Si dicat q̄ vox in q̄stū vox
se habet ad sua significata: sicut totum vni
uersale ad sua supposita. Sz vox vt habz
diuersam rōnem significandi non respicit
sua significata sicut totū vñ sua supposita.
Sed cōtra: sicut totū vniuersale sibi aliud
sui z aliud correspondet vni supposito z al
teri sic termin⁹ equocus per altā z altā ra
tionem significādi respicit vnus significa
tum z aliud: ergo vox equiuoca vt habēs
diuersas rōnes significādi p̄portat to
tū vniuersalē: z p̄ p̄ns reddit argumētum.
C̄tē ad p̄ncipale oīa vox significata or
dinatur ad exprimēdū mētis cōceptum: q̄
necesse est vocē significare: sicut possibile
est eam cadere sub vsu exprimētis. Sz vox
equiuoca sub vsu exprimētis solū cadit p̄
hoc vel pro illo: nam simul nō potest nisi
vniū itelligere: ergo zc. C̄tē p̄ Aristotē
Illa disiunctiue p̄ terminū ipozatur de q̄
bus cōtingit querere vtrū sermōe plato.
Sed sic dicto Lanis currit: cōuenit quere
re vtrū aīal latrabile sit vel sydus celeste.
z sic de alijs: ergo zc. C̄tē per Ari. i tho
p̄cis: ad cōstruendū multiplex sufficit cō
struere i altero sensu hoc vel illo. C̄tem
termino equoco semel positonō conuenit
vni equoco p̄ Boetii ergo termin⁹ equoc⁹
determinate accipere p̄ hoc vel p̄ illo.
C̄tē oppositū si sic eēt: nō eēt responden
dum ad terminū equocū per distinctionē
si predicatū vni significatoz cōueniret im
mo respondendū eēt simpliciter q̄ talis p̄
positio eēt simpliciter vera. Illā disiuncta
est vera cuius altera pars ē vera ergo zc.

Questio septima.

Arta hoc q̄rit: vtrū
termin⁹ equo
cus cōtineat sua significata
per modū copulatiois: q̄
sic videt. Naz q̄ significat
actu plura significat h̄ z h̄:
sed termin⁹ equuocus eo q̄ equoc⁹ est si
gnificat plura actu: ergo zc. C̄tem illa si
gnificantur copulatiue p̄ terminū q̄ actu
cōcipiunt sermone prolato. Sed sic dicto
Lanis currit: multa significata possunt ap

prehendi ergo zc. C̄tē p̄ Ari. in lib. pier
mentas si tunica iponat hōi: z equo: z di
catur Tunica ē alba: idē ē ac si diceret hō
mo est albus: z equ⁹ ē alb⁹. Sed hic mul
ta ipozant copulatiue q̄ zc. C̄tē p̄ p̄m
non refert q̄rere vtrū. Callias z The. sint
domi: q̄ sic eēt vniū nomē: ip̄s in diuer
sis: sz hic cadit copulatio q̄ zc. C̄tē ad oppo
situm si sic esset tunc ad orationē multipli
cem nō esset respondendū p̄ distinctionē
Sed respondendum q̄ eēt simpliciter ve
ra vel simpliciter falsa. Vera enī si predi
catum omnib⁹ significatis attribueret: fal
sa si alteri significato non cōueniret: nā co
pulatio ē falsa cui⁹ alta ps ē falsa. C̄tē p̄ am
q̄. dicēdū: q̄ hec q̄: vtrū termin⁹ equiuo
cus contineat zc. dupliciter pōt querere.
Uno modo vtrū termin⁹ equiuoc⁹ signi
ficet vniū totum disiunctū. Et alio mō vtrū
significet hoc vel illud indeterminate Et
dicēdū q̄ neutro modo. Non p̄mo modo
quia sic equiuocū vniū solum significaret.
hoc enī totū aīal latrabile vel celeste sid⁹
sub rōne determinata occurreret intel
ctui: z p̄ p̄ns terminus equiuoc⁹ vnū so
lum significaret. Sed de rāōne equiuoci
est plura significare. Nec scōdo modo: naz
q̄libet vox significatiua aliquid determina
te representat intellectui: q̄ enī vniū nō si
gnificat nihil significat: sed si significat
hoc vel illud disiunctiue nihil determina
te significat: hoc idē patet p̄ rōnē sūptaz
in oppositum. C̄tē primū dicēdū est: si
cur dicebatur. Ad illud in p̄rarū dōm q̄
licz vox equiuoca in eo q̄ sibi aliud: z ali
ud respicit aliud z aliud significatū p̄ueni
at cum vli: quod sibi aliud z aliud respicit
sua supposita: in alio tamen est differētia:
nam i termino equiuoco non cōtingit cō
siderare aliq̄z rōnē eōem in qua significa
ta cōueniāt p̄ter solā vocē: sz in toto vli cō
tingit cōsiderare aliquā rōnem in q̄ sup
posita vniuoant: z iō non est ille. In alio
etiam ē dīta: nā oīs ratio significādi actu i
portatur p̄ terminū equiuocū: sed nullum
suppositū ipozatur actu p̄ terminū cōmu
nem ideo nō est simile. C̄tē ad aliā rōnem
cum accipit q̄ necesse ē vocem significare
solū sicut possibile est eam cadere sub vsu
exprimētis dico q̄ illō falsus est: nā voces

c. r. z co.
mē. in eo.
dez loco.Ad p̄m
q̄ōnem.Ad arg.
p̄ q̄ōnis.

funt finite: z rationū multitudo: res autē infinite. Et ideo necesse est vnū nomē plu res res significare: z tñ viēs nō pōt vti illa voce sīl z semel nisi p vno significato. Vel pōt dici qz qz multa p terminū actu ipōrtā tur: ideo viens pōt vti hoc termino p hoc significato vllō. Ad aliū respōdendū est p interemptionē minoris quādo accipit sic dicto Lanis currit: contingit quere re de quo cane sit sermo: hoc nō est veruz. Nā si dicat qz callias z themi. sunt domi. nō ptingit querere vtruz callias sit domi: Sīl r est in pposito: nam hec actu significat p lato sermone. Ad aliud dicēduz qz illud habet intelligi quādo multiplici tas ē latēs: naz ipse subdit qz vtrū ē hmoi loco i his q latent. Ad vltimū dd: qz licz viēs termino equoco sīl z sēl nō possit vti eo pro pluribus significatis: illa tñ dictio ē plurū significatiua. Ad aliā qōnē dd: qz illa questio triplicē pōt hēre intellectu: z duo itellec^o sunt falsi: z tertius pōt hēre veritatē. Primo potest sic intelligi: qz terminus equocus significet vnū cōceptū copulatiū sicut faciūt isti duo termini duo et tria in ista orōne: duo z tria sūt qnqz. Alio modo pōt intelligi sic qz significet duos cōceptus ad inuicē copulatos mediāte copulatiōe: sicut ē i ppositiōe copulatiua. Tertio mō pōt intelligi. s. qz inter act^o significandi cadat copulatio: z iste itellec^o p r eē verus. Primus itellec^o est falsus: nā de rōne equoci ē significare plura sicut de rōne vni uoci significare vnū: z quod hz vnā rōnē intelligendi si significet pōt hēre vnam rō nem significandi. Sed totū copulatiū potest habere vnāz rōnē intelligēdi: cum sit extrinū orationis: ergo habebit vnāz rōnē significādi. Sed ad terminū equi uoci requirunt plures rōnes significan di: ergo iste itellec^o questionis est falsus. Sīl r secūduz itellec^o est falsus. s. qz signi ficet duos cōceptus ad inuicē copulatos. Nā de rōne pōris nō est aliqd posteri^o: s. z itentio significata p nomē: ē nāl r pōr iten tiōe significata p cōiunctionē: qz de intellu in ois nō erit copulatiua iunctio. Itē falla cia equocatiōis nō peccaret sīm multiplex nā in oī orōne acciperet nomen equiuo cū p oī significato: z nō qñqz p vno qñqz

p altero: et p pñs sīm multiplex nō pecca ret fallacia equocationis. Si tertio mō itel ligat. s. qz inter actus significādi cadat copulatio: non aut iter res significatas: tunc itellec^o pōt esse verus: nā canis signifi cat latrabile animal: z significat marinam beluā zē. vñ inter actus significādi cadit copulatio: nō aut iter res significatas. Nā inter significata termini equoci nulla est hitudo. Ad primū argumētū dicendū: qz si itelligit qz inter act^o significādi cadit copulatio: tunc cōcedo maiorē. Si inter si gnificata: nego. Ad sīm nego maiorē. Ad ternū dicendū qz idē est dicere equ^o est albus z hō est albus z dicere: tunica est alba: qz tū ad pluralitatez significatoz: nō aut qz tū ad modū significādi. nā sicut hec: hō ē albus z equus ē albus: significat plu ra: sic hec: tunica est alba. Ad vltimū di cendū: qz qz tūm ad pluralitatem itteroga tionū ver^o est qd dicit Aristō. Et ideo sub dit Arist. qz iō. Si nō est rectū ad plures i terrogationes respōdere vna respōsiōe non erit rectum ad nomeu equiuocu vna respōsiōe respondere.

Ad arg^o se cūde qd.

Questio octaua.

Veritur vtrū ter min^o eg uocus habeat omnia sua si gnificata actu respectu pre dicati? Et intelligo questio nem sic: Terminus vnino cus determinate vnū significat: z illud actu ponit respectu predicati: terminus vō eg uoc^o significat actu plā: iō erit qd virū illa plā ponat actu respēū pdicati sicut termin^o vni uocus vnū: qz nō videt: qz si sic: hec es set icōgrua Lanis currit: qz hic geminan tur subiecta z nō geminat act^o. Qz si sic esset: tūc hec psequētia eēt bōa: Lanis cur rit: ergo animal latrabile: currit: cōsequēs ē falsum qz aīcedēs. Falsitas cōsequēs patet: nā determinata falsitas in cōsequē te arguit determinatā falsitatē in aīcedēte: si ergo hec eēt falsa: latrabile aīal currit: hec eēt falsa canis currit: qd nō est verū. cō sequētia pz: qz illud qd actu significat per terminū seqt ad ipm. Itē cōmētator ale xāder dixit: qz termin^o equocus significat vnū significatū ac si aliud nō significaret:

Ad 2^m qd dem

q

Ad 3^m qd

s; hoc nō esset nisi vñū tm̄ significatū pone
 ret actu respectu p̄dicati. Itē de eo qd̄ actu
 significat p̄ terminū: fatūū est querere p̄
 lato s̄mone: an de ip̄so fiat s̄mo: sed sic di-
 cto: *Canis currit*: vere pōt queri de quo ca-
 ne fiat s̄mo vtrū de latrabili animali v̄l ce-
 lesti sydere: s; rē. C̄ Itē si sic eēt: non posset
 cōtrahi ad aliqd̄ itoz p̄ aliqd̄ imediate ad
 iunctū: cōsequēs fallūm; nā aliter nō cōti-
 geret cōceptū mentis significare: cōsequē-
 tia patet: nā nihil p̄trahit ad illud qd̄ actu
 significat: hō enī ad naturā humanā p̄tra-
 hi nō potest cū illā actu significet. C̄ Item
 si sic esset: p̄posito multiplex nō eēt disti-
 guenda: p̄ns est fallūm v̄l p̄ p̄b̄m: cōse-
 quētia etiā p̄z: nā distinctio ē determinata
 acceptio termini p̄ vno significato: sed si
 oia significata actu ponerent respectu p̄-
 dicati: tunc oibus attribueret p̄dicatū: q̄
 re rē. C̄ Ad oppositū. Si vox equiuoca n̄
 haberet oia sua significata actu respectu p̄-
 dicati: oporteret q̄ positūū aliquid ab ip̄-
 sa voce tolleret posita respectu p̄dicati: qd̄
 ab ea per se sumpta nō auferit: sed nihil au-
 ferit a voce posita respectu p̄dicati nisi so-
 la negatio: ergo rē. C̄ Itē illud determinā-
 te ponit in q̄one ad cuius r̄n̄sionē exigitur
 dicere ad illud sic aut nō sic: sed si querat:
currit ne canis: hec questio q̄rit r̄n̄sionem
 ad oia significata istius termini canis: ad
 omne. n. multiplex est r̄n̄dēdū sic aut non
 sic: sed nō vna r̄n̄sioe: s; rē. C̄ Itē illa signi-
 ficant p̄ terminū que cōcipiunt s̄mone p̄-
 lato: sed sic dicto *Canis currit*: p̄nt plura
 actu cōcipi: q̄ vnius pōt accipere ly canis
 pro aiali latrabili: z alius pro celesti syde-
 re: ergo rē. C̄ Itē si aliqs ad multiplex r̄n̄-
 det vna r̄n̄sione: nō cōtingit ipsum v̄nare
 cōtradictionē: sed si terminū equiuocū vñū
 tm̄ significatū poneret respectu p̄dicati: pos-
 sem simplr cōcedere orōnem p̄ illo signifi-
 cato: nec fieret mihi redargutio i amittēdo
 multiplex: q̄re rē. C̄ Circa istā q̄onē ē du-
 plex modus dicēdū. Quidā ponūt q̄ lz de
 rōne termini equoci sit q̄ significet plā: tū
 de rōne ei nō ē q̄ semp actu r̄p̄sēntet plā
 nā si ponat i orōne ponet vñū significatū
 tm̄ respectu p̄dicati ideterminate tū: nā alr
 terminū equocū eēt signū iustale. Et h̄ p̄fir-
 mat p̄ tres rōes p̄r̄positas p̄ ordinē. Qua

rū p̄ria ē de p̄ntia ista: *Canis currit*: s; aial
 latrabile currit. Ita at̄ positio n̄ pōt stare
 p̄ duo. nā terminū equocū sig^{at} sua signi-
 ficata sub p̄p̄rijs rōnib⁹. S; ponere q̄ ter-
 minū equocū r̄p̄sēntet indeterminate aliqd̄
 suoz significatoz: ē ponē ip̄m significare
 sua significata sub rōne cōi. Nonere s; ter-
 minū equocū significare aliqd̄ suoz signi-
 ficatoz ideterminate: ē ponē ip̄m nō signifi-
 care sua significata sub p̄p̄rijs rōnib⁹. Et p̄
 p̄ns ē ponē ip̄m nō eē equocū. Itē si termi-
 nus equocus vñū suoz significatoz respec-
 tu p̄dicati poneret: posset tal̄ of̄o p̄cedi v̄l
 negari simplr p̄ illo significato: nec opor-
 teret ad terminū equocū r̄n̄dē p̄ distinctōez
 sic ad multiplex. Et iō dō ē q̄ terminū eq-
 uocū actu q̄nū ē de se: oia sua significata po-
 nit respectu p̄dicati. Et hui⁹ rō ē: q̄ vox non
 p̄p̄r̄t ip̄i rei: nisi p̄ rōne significadi. S; i ter-
 mino equoco sūt actu plēs rōnes significā-
 dig; i termino equoco erūt actu plā signifi-
 cata: maior z minor patēt. C̄ Ad p̄m ar^m dō
 q̄ terminū equocū r̄p̄sēntat z significat vñū
 significatū ac si aliqd̄ n̄ significaret: q̄ iter si
 significata termini equoci nulla cadit hitū-
 do media. Cū canis n̄ significat ea p̄ modū
 simultatis: neq; p̄ modū geminati neq; nu-
 merati. S; tria r̄p̄sēntat sine hitudie. quoz
 qd̄libet pōt eē sufficiens subiectū respectu
 p̄dicati: z iō nō est icōgrua hec: *Canis cur-
 rit*. Ad hoc aut̄ q̄ eēt icōgrua oporteret
 q̄ act⁹ sub rōne vni⁹ attribueret subiecto
 sub rōne geminati. C̄ Contra istā r̄n̄sionem
 arguit: q̄ tūc nō eēt hec icōgrua *Sortes
 Plato currit*: q̄ illud nō significat sub rō-
 ne simultatis. Dicēdū q̄ hec nō ē icōgrua
 Nā Ari. v̄nt talib⁹ iterrogatōib⁹: Est ne ce-
 lū terra mare vel nō. C̄ Ad 2^m dō: q̄ ista cō-
 sequētia n̄ valet *Canis currit*: s; aial latrabi-
 le currit. Nā ad h̄ q̄ p̄ntia sit bona opz q̄
 p̄ns v̄ntual̄ icludat i antecedēte: z nō sub p̄-
 pria rōne: nūc at̄ p̄ns sub p̄pria rōne iclu-
 dit i antecedēte z iō p̄ntia n̄ valz. Sed forte
 aliqs diceret ad h̄: q̄ ex copulatiua sequit̄
 q̄libet ps: z tū q̄libet ps icludit i copulati-
 ua sub p̄pria rōne s; alr p̄ntia ista erit bōa.
 Dicēdū q̄ ex copulatiua in q̄tū h̄z p̄tes di-
 stinctas ad inuicē nō copularas: nō sequit̄
 altera ps: s; in q̄tū h̄z intellectū copulatū di-
 stinctuz ab itellū v̄ntual̄ q̄ p̄tes. Sed i termi-

Ad arg^{ta}
 p̄ncipalia

Ad q̄onē

no equoco nō est aliquis pceptus cōis oī-
bus significans: qz nihil est eis cōe nisi sola
vox. z tō nō ē sūte vtrōbiqz. **C**ad 3^m pnci-
pale dō qz cōmentator alexander nō itelli-
git nisi qz terminus equuocus significat
sua significata sine aliqua habitudine me-
dia. **A**d aliud dō qz sic dicto: canis currit: nō
dō queri de quo fit sūmo. nā hic actu plura
ponunt. S; pōt qz p q significato vtens
dō vt termino equuoco. **C**ad aliud vtz
termin⁹ equoc⁹ possit p̄trahi vel nō vide-
bit inferi⁹: verūm rō eq̄lter cōcludit p̄ra
illā positionē sicut cōtra istā. Nā si de rōne
termini equoci sit rep̄tare vnum in deter-
miate respectu p̄dicati. salua rōe termini eg-
uoci nō possit cōtrahi p̄ aliqd ad determi-
natū significatū. **C**ad vltimū cū dicit: dī-
finitio est determinata acceptio zc. falsūz
ē: quia distinctio istam determinatā acce-
ptionē presupponit: z est vlti⁹ manife-
statio sensus veri z sensus falsi: quare zc.

Questio nona.

Meritur

vtus ter-
minus eg-

uocus possit p̄trahi p̄ ime-
diate adiunctū: ita qz de vir-
tute s̄monis solū possit ac-
cipi p̄ altero ei⁹ significato?
Questio sic. Nā multū ē equuocū ad multū
in aere z in aq̄ p̄ p̄hm. vtz. p̄hm. sic: s; cūz
dicit multū in aere p̄trahit: s; zc. **C**hē per
p̄hm ibidē z p̄ thopi. **A**lbū est equuocūz
ad albū in voce z ad albū in colore: sed cū
dī albū in voce iā p̄trahit: s; zc. **C**hē si
dicat aiay venit ad troiā: z aiay forūter pu-
gnante: dubiū est vtū de eodē aiace fiat s̄-
mo. Sed si dicat aiay venit ad troiā z idez
forūter pugnavit: certū est qz de eodem sit
sermo: aiay ergo cōtrahit p̄ hoc relatiuū
idē. **C**hē vbi termin⁹ equuocus nō possit
cōtrahi p̄ immediate adiunctū: i noibus
pprijs frustra adderent cognomina: naz
cū sic dī: **M**etrus helye: vbi ly helye qd ē
cognomē nō p̄traheret ly petrū: frustra ad-
deret. **C**ad o^m. **N**ihil p̄trahit ad illd qd
actu signi⁹: qz. n. hō significat naz hūanā:
iō ad nām hūanā p̄trahi nō pōt: s; termi-
nus equuocus actu significat plura sub p̄-
p̄ris rōnib⁹: s; ad nullū eoz p̄trahi potest.
Chē adiunctum non p̄mutat nām ill⁹ cui

cap^o. 12.

adiungit: qz si sic sibi nō adiūgeret: sed de
rōne termini equoci est qz significet pla: s;
manete ei⁹ nā ad nullū eoz p̄trahi potest.
Chē si possit p̄trahi p̄ immediate adiunctū:
tūc qro vtz illud immediate adiunctū signi-
ficet idē qd termin⁹ equuocus i altero eius
significato: vel significet aliquam ei⁹ pprie-
tate: vel significet aliqd quod p̄tinet ad al-
teruz significatuz qd cōtrahi non dō. **S**i
p̄mo modo: erit ibi nugatio. **S**i secundo
modo: s; qz sit ibi p̄tractio ratione alicui⁹ si-
gnificatis pprietatem alterius significati.
Et ita rōne p̄ueniente rei sit p̄tractio: tūc
possit eē cōtractio h: oē aiay est homo. **S**i
ter^o mō: erit repugnātia intellectū: qz zc.

Questio decima.

Arta

hoc queritur
vtū terminus

equuocus possit p̄trahi p̄
mediate adiunctū: **E**t vide-
tur qz sic. **N**am p̄ Boetius
si dicatur **L**anna romano-
rū sanguinē sorbuit. **H**ic ly canna est equi-
uocū: z idifferēs vt accipiat p̄ flumio z pro
calamo. **S**i tñ dicat **L**anna romanorū san-
guinē sorbuit plen⁹: iam cōtrahit vt acci-
piat pro flumio: z additū est mediate adiu-
ctū, ergo zc. **C**hē amor est equocū ad nō-
men z ad vbi. **S**i tñ dicat amor est bon⁹:
iam cōtrahitur ad nomē. **C**ad oppositū:
si terminus equoc⁹ p̄ mediate adiunctū pos-
set cōtrahi ad alterz significatoz: hec nō ef-
set distinguēda **L**anis currit: s; hē falsū: p̄se-
quetū p̄z. nā ly currit p̄trahit ly canis ad
illud significatū cui cōpetere pōt cursus.
Cad p̄^m qōnē qdā dicit qz necesse i equi-
uocū cōtrahi p̄ immediate adiunctūz. **E**t rō
eozū est ista: qz finis imponit necessitatem
his q̄ sūt ad finē: vnde a fine accipit neces-
sitas i reb⁹. **Q**uia enim finis ferre est diui-
dere: i hūc aut finē nō pōt nisi sit dentata:
nec dentata p̄t i illū finē nisi sit ferrea: **E**t
iō a fine accipit rō: quare necesse ē ferrā eē
ferreā z dentatā. **S**ilr dicit in p̄posito. **S**i
nis enim sermonis est vt exprimam⁹ que
apud nos sunt. i. que in mēte cōcipim⁹: vñ
ad hūc finē ordiat q̄libet vox significatiua
Sed oratio in qua ponit terminus equi-
uocus: in hūc finē nō possit nisi p̄ imedia-
te adiunctū cōtrahere. nā cū actu plura

Ad p̄ma⁹
qōnem.

per terminū equiuocū significat: nisi possz
cōtrahi nō possemus vti eo p altero signi
ficato: z p cōsequēs vel oportet eo vti p
omnibus significatis vel p nullo: s; eo vti
p plurib; sil nō possumus: vt ḡ sit instm
cōueniens ad illū finē: necesse est q; per i
mediate adiūctū strahat. Et vltim; dicit
q; sicut in impositionib; vocū nō est rō que
renda: cū imponatur ad placitū: sic in tali
contractione equocū nō est rō querēda: ga
ex voluntate imponit terminū equiuocū
sic cōtrahi. Cōtra istos arguit. Et primo
videt q; sic dicētes fingāt aliqd a pte ipo
sitionis vt euent difficultatē questionis.
Nam si cōtrahit p imediate adiūctū z ha
beat h ex ipso imponente vt sit instm cō
gruens in suū finē. Eadē rōne potuit ipo
sitor posuisse terminū equiuocū p media
te adiūctū contrahi posse. Nā sic eēt in
strm magis congruū i suū finem. Et tolle
ret ambiguitas i sermōe. Et per psequēs
hmoi ppositiones Lantis latrat: Lantis lu
cet: Lantis natat: nō poneremus eē distin
guendas: eadē coacti necessitate vt ppter
finē sermonis. Alterius qñ accipiunt q; i
impositionibus vocū non est ratio querē
da: illud non videt verū. Nā licet signifi
cata icōplexorū pbare nō possumus: si
gnificata tñ cōplexorū pbare possum; qz
horū habemus media determinata: vt signi
ficata icōplexorū: q; ḡ h cōplexū Lantis cur
rit: z ali; hmoi determinate significēt ali
qd: hoc nō debemus accipe a voluntate im
ponēns: sed recurrere debem; ad signifi
cata icōplexorū. Cōpropter ista duo q̄sita
intelligendū est q; termin; equiuocus p
prie loquendo nō potest strahi per ime
mediate sibi adiūctū: nec p mediate. Nā
stractio est determinatio alicui; cōis: ita q;
aggregatū ex strahētē z stractio necesse ē
representare intellectu determinatorē qz sit
intellect; ipi; stracti de se. Sed in termino
equoco non ē itell; cōis oibus significat.
qz cū equocata p terminū equiuocū signi
ficent sub ppris rōnib;: nihil ē eis cōe p
ter solā vocē que strahi nō pōt cū sit singu
laris. Propter qd; vox equoca plā signifi
cās sub ppris rōnib; de vi sermonis nō p
strahi ad alterū suoz significatorū. nā ibi
sūt plures rōnes significādi actu correspō

dētes diuersis significatis: qbus nihil est
cōe nisi vox. Per accūs tñ z p quendā di
scursum possumus accipe terminū equocū
p altero significato. Nā audiens aliquem
loquētē p terminū equocū hñ pcpit q; nō
intendit significare nisi vnū: nā nō pōt ni
si vnū simul intelligere: illud autē vnū
subito pcpit audiens ex determinatōe ad
data ipi termino equoco. Nā si dicat De
currit audiēs hñ pcpit q; pferens itendit
loq; de aliquo vno: qd; aut sit illud vnū p
pit ex determinatōe sequētē: cū dī petrus
helye currit: sed nō ē ita itelligēdū q; hec
determinatio helye faciat vocē prio plura si
gnificatē tūc determinate significare vnū
ita q; nō aliud. Sed q; p quēdā discursum
in eius cognitionē facit deuenire. Cōtra p
mam ḡ qōnē dicendū q; termin; equiuoc;
p imediate adiūctū strahi nō pōt: s; per
tale imediate adiūctū possit audiens ma
nuduē vt accipiat terminū equocū p alte
ro suoz significatorū determinate. Cōtra
primū argumētum in oppositū dicendū.
q; quedam sunt noia penit; vniuoca z illa
sunt quoz ratio substantie eadē ē z nomen
idem. Quedā sunt nomina que pprie di
cunt equiuoca vt illa que actu plura signi
ficant sub ppris rōnibus: z illa sunt quoz
nomē est idē z ratio substantie diuersa. Et
aliq; sunt noia q; significat; prio aliqd cōe
s; tñ illud cōe diuersimode repit i diuersis
Sicut infinitū significat illud cui; nō ē termi
n;: s; h diuersimode repit i magnitudie z
nūeris z i p̄tinuis z discretis: qz ḡ hmoi no
mia significāt aliqd cōe: iō ppe nō dicunt
equoca. Et qz illd cōe diuersimode repit i
diuersis: iō talia noia nō dicunt ppe vniuoca
s; dicunt ppe analogā: qz ḡ hmoi noia signi
ficāt aliqd cōe prio: iō imediate adiūctū cō
trahi pōt. Hmoi autē noia sunt: multū z al
bū. nā multū prio significat excessū i quā
titate: z iō strahi pōt. Silr; albū prio signifi
cat aliqd facill; mouēs sensus: z iō pōt strah
hi. Qz ḡ multū z albū significāt aliqd cōe:
iō p imediate adiūctū strahi pōt. Equo
cū aut inquantū equocū nihil cōe significat
z iō strahi nō pōt. Cōtra 2^m rōsum est.
Cōtra 3^m dō q; ly idē pōt manuduē vt ali
qd determinate apprehēdat audiēs. h au
tem ē p accūs z per discursum vt dictū est.

Ad 2^{am} q^{onem}

Ad quartum patet quid dicēdū p̄ idem. **Ad** aliā questionē dicendū: q̄ termin⁹ equiuocus p̄ mediate adiuuctuz cōtrahi nō potest: nec p̄ tale mediate adiuuctū pōt au diēs manuduci vt concipiat aliquez deter minatū cōceptū de virtute sermonis: quia nihil tale mediate adiuuctuz cadit in idē titatez extremi cui addit mediate. Et ideo nō pōt esse modus intelligēdi alterū extre mū. Verumtū intelligēdū est q̄ ipsi termi nō equiuoco annectit quedā vniucatio in modis significādi respectuis sibi cor respōdentib⁹ penes res significatas diuer sas: verbi grā: amor significat cōceptū no minalē z verbalez: qui duo cōceptus suffi ciunt ad equiuocationē: in ipso tamen po test esse vniucatio i modis significādi re spectiuis: cuiusmodi sunt persona: nume rus zc. sufficiens ad p̄tractionē per accidēs termini equiuoci. Cū si termin⁹ equiuoc⁹ sub vno mō significādi cōueniat alteri si gnificato z: si ille modus significādi respec tiuus p̄trahat modū significādi ipsi⁹ mo dus significādi p̄ se erit p̄tractio: equoci at p̄ accidēs. Verbi grā: Lanna ē equiuocum ad fluiū z ad calamū: si tñ dicat: Lanna romanorū sanguine fluit plenus: iā ipsi⁹ generis est p̄tractio p̄ se: equiuoci autē per accidēs: z per hoc p̄z ad argumēta.

Questio vndecima.

Meritur

q

vr̄um si gnū vni uersale adueniēs termino equiuoco possit ipsum di stribuere pro omnib⁹ sup positis cuiuslibet sui signi ficati: q̄ sic videt. Nam signū vniuersale circa subiectuz z eius significatū si sibi cō forme ponit suū modū significādi: ḡ sic vdo: ois canis currit. Iy ois circa ly canis et quodlibet ei⁹ significatū cū sibi cōforme tur ponet suū modū significādi ḡ ē distri butio. Cū itē signū v̄le adueniēs termino equoco distribuit ipm p̄ suppositis alicui⁹ significati. nā alr̄ sibi frustra adderet. Sed q̄ rōne distribuit p̄ suppositis vni⁹ z cuius libet: pbatio hui⁹: nā equē s̄ sub termino cōtinet. Cū itē agēs rōnis p̄portional agē ti nāe: cū ars imitēf nām in q̄ntū p̄t. s̄ agēs nature sil̄ p̄t agere i multa p̄sibilia: sicut

ignis i multa cōbustibilia: cū ḡ significata termini equoci sint distribubilia: ipm p̄ oib⁹ bus distribuet. **Ad** o^m. In q̄buscunq; re perit aliq̄ p̄prietas cōis: repit in ill⁹ p̄ ali quā rōne cōez: sed i termino equoco nihil ē cōe nisi sola vox: q̄ distribui nō pōt: cū sit singularis: ḡ i termino equoco ista p̄prietas q̄ ē distributio nō repiet p̄ oib⁹ suis signi ficatis: etiā qz iūc iste syllogismus eet reci⁹ p̄ dici de oi. Omnis canis currit: celeste sy dus est canis: ḡ celeste sy dus currit. Nam p̄ oib⁹ potest fieri sumptio p̄ qb⁹ fit distri butio: vnico actu distributionis. **Ad** qō. **Ad** qōnes nē dicendū: q̄ signū vniuersale adueniēs termino equoco pōt distribuere ipm p̄ oib⁹ bus suppositis cuiuslibet significati. Sed i telligēdū ē q̄ sicut termin⁹ equococus signi ficat vñ significatū: ac si aliud n̄ significa ret z vñ rēp̄sentat respectū predicatū: ac si aliud nō rēp̄sentaret: h̄ ē sub nulla h̄itudi ne: sic etiā signū vniuersale distribuit vñ significatū ac si aliud nō distribueret: hoc ē vñ distribuit sub vno actu distribuēdi: z aliud sub alio. Et huius ratio est: Nā di stributio ē acceptio alicui⁹ cōis p̄ quolibz eius supposito: quorū quodlibet est ipsuz. Nūc aut in termino equoco non est aliq̄d cōe sup qd̄ possit cadere distributio: qz ni hil ē ibi cōe nisi sola vox. Et iō distributio cadit sup vno significato ac si super aliud nō caderet: z sup qd̄libz: s̄ h̄ ē a^o actu distri buēdi z a^o. C Rōnes ad p^{am} p̄tē ostēdunt qz signū v̄le possit distribuere terminū eq uoci p̄ oib⁹ suis significatis: z hoc est verz sed nō vnico actu. Cōtra h̄ pōt argui sic Signū semel positū est vñ significatum z vñ modus significādi. ḡ z vñ act⁹ distri buēdi. Dicēdū qz sine cathegoremata h̄nt vnitatē actus distributionis ex distributis: cuz ergo hic sint actū plura significata q̄rū nullū ad aliud habet habitudinē vt dictū est: diuersi hic erūt actus distribuēdi quo rū nullus ad aliū h̄z habitudinē. C Rō nes ad aliā p̄tē ostēdūt qz signū v̄le nō pos sit distribuē terminū equoci p̄ oib⁹ sup positis cuiuslibet sui significati vnico actu distributionis: z h̄ est verz. C Ex his p̄z qz cā apparētē i equocatioē est vnitās actua lis vocis incomplexe s̄m materiam z for mam: p̄ hoc qz ei⁹ apparētia est in dictioē

Ad qōnes

separatur a locis extra dictionem; z p hęc
pncipalē vocis icōplexe separaf ab amphy
bologia: z p hoc quod additur fm materi
am z formā: separaf a cōpositiōe z diuifiōe
z accentu: naz ibi ē vnio fm materiā nō ta
men fm formā. Per hoc aut quod dī vni
tas actualis vocis: separaf a figura dictio
nis: nam ad figurā dictionis nō requirit nī
si vnitas fantastica. Si at ibi maior vnitas
reperiat: hoc accidit figure dictionis. Et sic
p3 q fallacia equiuocationis distinguitur
ab omnibus alijs ī dictione z extra dictio
nem.

Questio duodecima.

Veritur ^{viruz syl}
logismus ^{logismus}
sophycticus peccās in for
ma: sit defectus syllogismi
simpliciter vel syllogismi
dyaletici: Q. syllogismū sim

pliciter: vī. qz oē nō syllogizās qd tñ videt
syllogizare dicit a rōne syllogismi simpli
citer: sed syllogism^o sophyctic^o peccās in
forma est hmōi ergo zc. Adator pater: naz
non syllogizare ē a rōne syllogismi defice
re. C. Itē modus est de rōne syllogismi in
q̄tum syllogismus ē: sed oēs syllogismi so
phyctici deficiūt a modo: dī enīz in p̄ncip
pio hui^o qz oēs sophyctici deficiunt eo qz
sunt imodificati. Si dicat qz sunt imodifi
cati: qz deficiunt a ratiōe syllogismi dya
letici: z nō qz deficiūt a rōne syllogismi sim
pliciter. C. Adira. a rōne syllogismi simpli
citer dicit alijs simpliciter inferēs z syllo
gizans. Si ergo syllogism^o sophyctic^o nō
deficiat a rōne syllogismi simpliciter: nec
deficiat a rōne inferēdi simpli^o quare zc.

Ad opp^m C. Ad oppositum. Obligates syllogismi
simpliciter: determinātur in libro prioruz
qz ibi determinatur de syllogismo simpli
citer: nō z de ei^o obligatis: s; ibi nō deter
minatur de syllogismis sophycticis: s; zc.

Questio decimaterita.

Arta hoc q̄rit. Sup
posito qz sit de
fectus syllogismi dyaletici
z syllogismi simpliciter. Cui^o
horū p̄mis sit defect^o: qz syl
logismi dyaletici vī: qz syl

Capit. i. logismus higtosus p Ari. i p̄ thopicoruz
est syllogism^o ex apparenti pbabilib^o. Et

primo huius dicit qz litigiose disputatiōes
pcedunt ex his que vident pbabilia z nō
sunt. Et his arguit sic. Illus est syllogis
mus sophyctic^o obliquitas p̄mo cuius ap
parētiā p̄tendit: sed p̄tendit apparē
tiā syllogismi dyaletici. nā videt pcedere
ex apparenter pbabilibus. et pbabile ē p̄
p̄m dyaletici: s; zc. Aliquis diceret ad hęc
rōnem qz dicit Ari. in thopi: z in p̄^o hui^o
h3 intelligi de syllogismo peccate in mā:
qui vī pcedere ex pbabilib^o simpli^o. C. S;
cōtra. licet p̄misse in syllogismo peccate in
forma possint eē vere: vt tñ ad mediū com
parant: necesse ē vt altera sit falsa: ergo vī
qz de vī oqz: sic habeāt auctoritates intelli
gi. Itē formale in syllogismo sophy^o: ico ē
qdā falsa habitudo: supra quā decurrit:
C. Erbi gra: si dicat Canis currit: sydus ce
leste ē canis: ergo zc. Hic ē syllogismus so
phycticus decurrens sup hanc habitudi
nem vel maximā falsā vni soli nomini cor
rūdet vna res sola z fm istā falsam habitu
dinem localem cōtradicit dyaletico: ergo
p̄^o p̄tra dyalectici peccat. Q. d. 14°.

Arta hoc q̄rit viruz
peccet p̄tra syl
logismū demonstratiū: C. I
qz sic: quia illi^o est defectus
cur^o p̄tendit apparētiā: sed
sophyctic^o p̄tendit apparē

tiā scientie cū ars sophyctica sit apparēs sa
pientia: s; zc. C. Oppositū p3 p Ari. p̄^o po
steriorz. In demonstratiōis nō cadit paral
ogism^o in dictione neqz extra. Itē demonstra
tiua ē alicui^o generis determinati: sed so
phyctica nō ē alicui^o generis determinati:
ergo zc. C. Ad qōnē primā dicēdū qz syllo
gismus sophyctic^o qd peccans in forma
vbi icidit alijs loc^o de nūero iredeciz pec
cat contra syllogismum simpliciter: z con
tra syllogismuz dyalectici. C. Circa quod
intelligēdū ē qz sicut syllogism^o dyaletic^o
addit supra syllogismū simpli^o quandā ha
bitudinē localem vel maximā verā sup quā
decurrit: sic syllogism^o sophyctic^o qd peccans
ī forma decurrit sup quandā habitu
dinē localem falsā. C. Erbi gra. Si dicat om
nia qd pōt miles facere pōt z rex: sed miles
pōt debellare castrū: s; z rex: hic ē syllogis
mus dyalectic^o decurrens sup hęc maximāz:

Ad qōnē.

qd min^o pot^o e^o mai^o. Exeplū secūdi. Si di-
 cas canis currit: celeste sydus e^o canis: ergo
 zc. Illic e^o syllogism^o sophyctic^o decurrens
 sup hāc maximā falsā: vni nomini soli cō-
 respōdet vna res sola. Propter qd dico qd
 syllogism^o sophyctic^o peccat cōtra virū qz
 nam nec e^o syllogism^o simpliciter: nec syllo-
 gismus dyaleticus: in qzū enīz inuit istī in
 debite habitudine locali peccat cōtra dya-
 lecticū: in qzū aut in isto loco vel i ista habi-
 tudine falsa locali: nō possūt saluari prin-
 cipia syllogismi simpliciter in qzū syllogis-
 mus est: qz sunt dicti de omni z de nullo:
 peccat ptra syllogismū simplr. Cōtra virū
 qz ergo peccat. C Sed dubiū e^o ptra quem
 isto pmo peccet syllogismus sophyctic^o.
 Ad 2^{am}. Et hoc p qōne. 2^a. Ad hoc aut dicit quidā
 qd syllogismus sophycticus p^o peccat con-
 tra syllogismū simplr: qz ad destructionez
 inferioris nō sequit destructio superioris.
 Si ergo syllogismus sophycticus p^o pec-
 caret ptra syllogismū dyaleticū: ex hoc nō
 sequit qd peccaret ptra syllogismū simpli-
 citer. Propt h^o ponūt qd peccet ptra syllo-
 gismū simplr z deide ptra syllogismū dya-
 leticū. Sz qliter aliqz sit h^o nō pcludit: nā
 aliqz pnt inesse p^o inferiori: z mediāte inferio-
 ri pnt inesse supiori: sicut h^o tres p^o cōue-
 nit ipsi triāgulo z mediāte triāgulo pūēt
 ipsi figure. Ergo silr pot^o eē in oppositōe
 z repugnātia: qz aliquid pot^o repugnare i
 feriori z ex psequenti suo piori. Et tūc ad
 rōne eoz qn dicit qd ad destructionez zc.
 Dico qd supius z inferius pnt dupliciter cōsi-
 derari: vel absolute. Et tūc ad destructionez
 inferiori nō seqz zc. Vel pnt considerari pro-
 ut supius hz eē i suo inferiori. Et tūc ad de-
 structionē inferioris seqz destructio supiori.
 Utz. n. n. sequat: h^o nō viuūt: q hoc nō e^o. Tū
 sequit. Socrates nō viuūt: q socrates nō e^o: z inui-
 uere e^o inferius qz eē. Silr cū formale i syllo-
 gismo sophyctico sit qdā falsa hitudo loca-
 lis i qua nō pot^o forma syllogismi saluari:
 talis syllogismus sophyctic^o rōne illi^o false
 hitudis p^o opponit syllogismo dyaletico.
 Et qz i ista hitude falsa nō pnt saluari p^o
 syllogismi. s. dicit d^o z dicit d^o nullo: iō ex cō-
 sequenti peccat ptra syllogismū simplr. Cū
 qz p^o peccet ptra syllogismū dyaleticū e^o opio
 mltor^o z e^o expositorū. Dic. n. expositor qz

qz hitudo local^o vā p^o cōpetit syllogismo
 dyaletico: iō syllogism^o sophycticus. i qz est
 hitudo localis falsa: p^o repugnat syllogis-
 mo dyaletico: qz si positū i pposito: z op-
 positū in opposito. C Rōnes qz onidūt qd
 peccet ptra syllogismū simplr debēt pec-
 di. Et silr rōnes que ostēdūt qd primo pec-
 cet cōtra syllogismū dyaleticū. C Et tūc ad
 rōne in oppositū pot^o dicit: qz cum ad syllo-
 gismū requiratur quātitas debita qlitas z
 ordo triū terminorū: z etiā ipsa hitudo
 z forma syllogistica: qz de illis obliquita-
 tibus que deficiunt a syllogismo rōne qlit-
 tatis z quantitatis z ordinis terminorū: i
 libro p^oz determinant Aristoteles. Sz
 de illis que deficiūt a syllogismo rōne for-
 me syllogisticae hic determinat. Verūtamē
 alia pars bene pot^o sustineri scilicet qz syl-
 logism^o sophycticus primo peccet cōtra syl-
 logismū simplr. Et hoc ppter istā rōne
 naz omnis non existentia in quocunqz lo-
 co sophyctico e^o defect^o alicui^o pticule regis-
 te ad syllogismū vnde syllogismus e^o. Hoc
 patet discurredo p nō existentias locorūz so-
 phyctiorū: nam diuersitas rei latēs sub
 vnitāte vocis: est causa non existentie in
 equiuocatione: diuersitas autē rei variat
 mediū. Et ideo arguit in quatuor termi-
 nis. Sed vnitāte mediū per se requirit ad
 syllogismū vnde syllogismus est. Amphi-
 bologia rōne diuersitatis sine cōsimilem
 cāt defectū. Silr i fallacia figure dicitōis z
 i alijs: h^o e^o p^o i fallacia accūtis vbi variatio
 mediū cāt extraneitāte. Cū Aristoteles dic
 i illo ca^o. Qui vō i eo qd duas zc. palogis-
 mi accūtis fiunt manifesti diffinito syllo-
 Similiter fallacia que d^o plures interroga-
 tōes vt vna facit: peccat ptra vnitāte ppō-
 nis. Et nō cā vt causa defect^o est in syllo ad
 ipossibile. Verūtamē aliqz loci in dictione
 z aliqz extra vt fm qd z simplr. z ignozātia
 elēchi: spāl^o peccat cōtra ptradictōez: z cō-
 tradictio e^o formale i syllo dyaletico: qz Ari-
 dicit qd dyaletice disputatiōes sunt colla-
 tiue ptradictōnū: nō dicit qd peccat cōtra
 syllo dyaleticū: z ex cōsequēte cōtra syllo
 simplr. C Ad rōes illi^o p^oris. Ad p^oma dicen-
 dū sicut dicitū est. Et ad illd in p^orarū dicitū
 dū qz in syllo peccante in forma: pmissis
 pnt eē in se vere: z i respū ad mediū false.

Ad 2^{am}.
 qstiones.

Nam si sic dicatur homo est species: fontes est homo: ergo &c. si hō referat ad idē: vna ppositio erit falsa: sed tūc erit syllogismus bonus peccās in mā. CAd secundam dicēdum q̄ licet iste syllogism⁹: oīs canis currit. &c. decurrat sup̄ hanc maximā falsam: vni voci cor: respondet vna res sola: verū tamē nō existentia que latet sub hac maxia nō repugnat dyalectico inq̄tū syllogismus dyalecticus est: hoc ē manifestū: Nā diuersitas rei et mediū ē cā nō existētie: sed vnitas rei z mediū nō requirit ad syllogismū dyalecticū vt syllogismus dyalectic⁹ ē: sed ad syllogismū vt syllogism⁹ ē. i. ad syllogismū simpliciter: Sed cōtra hoc pōt argui spāli ter ostēdendo q̄ syllogism⁹ sophyctic⁹ nō peccat cōtra syllogismū simpliciter. Nam petitio principij nō peccat contra syllogismū simpliciter: qz infert ex necessitate: ḡ videt q̄ iste locus sophyctic⁹ specialr non peccet p̄ cōtra syllogismū per se. Expositoz dicit q̄ petitio principij peccat cōtra syllogismū simpliciter. Nam de rōne syllogismi simpliciter ē vt ex p̄missis positis &c. sequat ex necessitate aliud ab his que posita sūt. Sed in petitōe principij nō sequit aliud: qz idē accipit ad p̄bandū idem: sed idem nō est aliud a se. Et vltimus dicit: q̄ in petitōe p̄ncipij est necessaria illatio: nō tamē necessaria illatio syllogistica. Si tamē dicat q̄ nō peccat cōtra syllogismū simpliciter: z tñ cū hoc dicat q̄ syllogismus sophyctic⁹ p̄ peccat cōtra syllogismū simpliciter. Nō dicit q̄ hoc est vtz p̄ maiori parte locoz sophycticoz. Et idē nihil phibet aliquē eoz peccare cōtra aliquā specialem cōditionē syllogismi. Aristo. eniz dicit q̄ loci sophyctici extra dictionez: p̄rio peccant cōtra syllogismū: z loci in dictione contra cōtradictionē. Et h̄ dictū veritatē habz p̄ maiori parte locoz. Nam alig loci extra dictionē specialiter peccat cōtra cōtradictionem v̄puta s̄m qd z simpliciter: z ignorantia elenchi. Dicit enim p̄s q̄ s̄m qd z simpliciter ē ex eo q̄ de eodē non est affirmatio z negatio. Similiter pōt dici q̄ loc⁹ sophycticus in cōi peccat cōtra syllogismū simpliciter: nihil tñ phibet aliquē illorum specialiter peccare cōtra aliquā rōnez vel cōditionē specialem syllogismi. CAd vlti-

nam q̄onem dicendū q̄ syllogism⁹ sophycticus nō est defect⁹ syllogismi demonstratiui inq̄tū syllogismus demonstratiuus ē. Nam p̄uatio nulli⁹ particule requisite ad syllogismū demonstratiuū vt talis ē: est causa nō existentie in syllogismo apparente: hoc patet discurrendo per nō existentias locoz. Nam diuersitas rei latēs sub vnitate vocis est cā nō existentie in equiuocandē: Sed vnitas rei non est aliquid appropriatum ipsi syllogismo demonstratiuo inq̄tū syllogismus demonstratiuus ē: z idē non est ibi defectus &c. z sic in alijs. CAd rationē dicendū q̄ sophyctica dicit apprensus sapientia: quia procedit ex apparenter probabilibus: que tamen probabilia non sunt. Et non dicitur apprensus sapientia qz procedat ex apparenti veris: quare &c.

Questio decima quinta.

Veritur circ

ca primū modum equocationis vtrū possibile sit ali quod nome significat vni p̄ prius z reliquū p̄ posteriori⁹: qz nō videt. Nam si hoc eēt possibile: aut hoc erit ex parte vocis aut ex pte ips⁹ imponētis: aut ex parte ips⁹ rei. Nō ex pte vocis qz vox inq̄tum vox est: nullā rationem sibi determinat. Nec ex pte imponētis qz ex quo imponētis iponit ad placitum pōt p̄i iponere nomen ei qd est posteriori⁹ in re. Nec ex parte ipsius rei: nam licz res inter se ordinē habeat nō tamē ppter hoc sequit q̄ habeat ordinē adinuicē: sunt si gnificabiles: qz illud qd est posteriori⁹: vt dictum ē: pōt prius significari. CAd istaz rationem nō habet: z quedam q̄ ordinem habent. Iste autē res que nulla adinuicēz habet habitudinē: si significēt p̄ voces: p̄ re equiuoce significantur. Iste vero res q̄ habitudinem adinuicēz habet: significant sub mō prioris z posterioris: Nam intelligere sequit eē: z significare sequit intelligere. Ex quo ergo est in re ordo prioris z posterioris in significādo: erit ordo prioris z posterioris. Sed cōtra istam solutionē arguo duplicat. Primo sic: Significare ē quidam actus intellect⁹: put est attribut⁹

ipfis reb⁹; sed illud quod posterius est i re
pōt esse magis & prius nouū apūd intel-
ctum q̄ illud qd simpliciter prius est in re
Et sicut intelligit intellect⁹ sic ipōnit nomē
ad significādum: ergo ei qd posterius est i
re prius pōt nomen imponere prioritas: &
& posterioritas in intellectu nō cōcludit p
pōtate & posterioritatem in reb⁹ prout sūt
significabiles: ergo zc. ¶ Item si aliquod
nomen ipōnit diuersis: aut ergo illis ipō-
nitur vna ipōsitōe: aut plurib⁹ ipōsitōni-
bus. Si vna ipōsitōe. Luz vna ipōsitō ac-
cipiatur sub vna rōne significādū: illa duo
in vna rōne vniocabunt. Si eis imponi-
tur diuersis ipōsitōibus. Lum p̄ma ipō-
sitō nō magis ip̄inat vocē q̄ secūda illa
duo equaliter representabunt. Propt̄ hec
dī aliter: q̄ nomē analogū significat pri-
mo vnam rōnem cōem: ista tamē rō p̄ pri⁹
& posterius in diuersis reperit. Et sicut ista
rō in diuersis reperit: sic nomē illud p̄ pri-
us & poster⁹ de eis dicitur. Verbigratia:
Ens primo significat entitatem & vnum
primo significat in diuisionem. Sed ratio
essendi primo cōpētī substantiē: deīde quā-
titatē & sic ceteris p̄dicamētis. Et sic hoc no-
men ens per prius dī de substantiā & p̄ po-
sterius de quātitate & alijs. Similiter ē de
vno. ¶ Sed cōtra hoc: Circa idē & diuersū
nō cadit mediū: ergo omne qd cōcipit: cō-
cipitur sub eadem rōne vel diuersa. S; il-
la que cōcipiunt sub eadem rōne sub illa
ratiōe vniocantur. Que aut sub diuersa
ratione cōcipiunt: sub illis rōnibus diuer-
sis equiuocatur. Lum igitur inter idem et
diuersum nō cadit mediū. Omne nomen
vel erit simpliciter equiuocū vel vniocū
¶ Itē termin⁹ qd p̄mo significat supponit
respectu p̄dicati: si ergo nomē analogū
significaret vniū cōmune: illd supponeret
respectu p̄dicati: & per cōsequēs ad tale no-
men nō esset respondēdū p̄ distinctionem
q̄ ibi esset vnitās & nō duplicitas: & p̄ con-
sequēs talis analogia equocationem non
causaret. ¶ Itē quod additur de ente veri-
tate non h;: nā primo nō significat aliquā
ratiōem cōem illis de q̄bus dī. Et hoc pro-
pter tria. Nam per pbūm duplex est mate-
ria. Sensibilis & intelligibilis. Que autē
habent materiā sensibile vel intelligibile

nō statim sunt id qd sunt: nam i illis mate-
ria expectat aduentū forme. In illis autē
in quib⁹ nō est materia nec sensibilis nec i-
telligibilis: statim sunt id qd sunt: quia ibi
non ē aliquid expectās aduentū ipsius for-
me. Et exēplificat de ente & vno: nā ens: et
vniū statim sūt quale & q̄ntū: zc. Sed si ēs si-
gnificaret aliquā rōnem cōem: illa rō ex-
pectaret aliqd additū per qd determinare-
tur ad substantiā vel ad accidēs. Luz ergo
statim sit decem genera: nō significabit ali-
quam rōnem cōem. ¶ Itē si ens significa-
ret aliquā rōnē cōem: diuersa p̄dicamenta
minus differrent q̄: due species eiusdē ge-
neris: nā due species eiusdē generis cōue-
niunt in rōne cōi generis. Et differūt per
differētias eētiales. Sed si ens significa-
ret vna ratiōnē cōem ad diuersa p̄dicamē-
ta: in ista rōne cōi cōuenirent & nō dif-
ferrent p̄ differētias eētiales: quia ens nō
est genus: q̄ extra intellectū generis ē dif-
ferentia & ecōuerso. Et de differētia p̄ se nō
p̄dicatur genus: sed ens de differētia p̄
se p̄dicatur. ¶ Nō ens non diuidit in decem
genera per differētias eētiales: sed per di-
uersos modos eēndi: quib⁹ cōrespōdent
diuersi modi p̄dicadi: & ideo dicitur p̄di-
camenta: ergo zc. ¶ Item quilibet conce-
ptus aut est cōparati aut absoluti: ergo cō-
ceptus entis vel erit absolutus vel compa-
ratus. Sed cōceptus absolutus est conce-
ptus substantiē: & cōceptus cōparatus est
cōceptus accidentis: ergo cōcept⁹ entis vel
erit cōceptus substantiē v̄l accidēs. ¶ For-
te diceret aliquis q̄ in isto argumento est
fallacia figure dictionis: ac si sic argueretur:
Omne animal vel rōnale vel irrationale
ergo animal significat rōnale vel irrationā-
le. ¶ Itē est fallacia figure dictionis a supposi-
tione p̄sonali ac simplicē. Licet enim in re
animal nō fuerit aliud q̄ rōnale: vel irra-
tionāle: animal tamē potest significare idif-
ferens ad rōnale & irrationale. Similiter
licet quilibet cōceptus fuerit absolutus v̄l
comparatus: ens tamē potest significare i
differens ad hūc & ad illum. S; ista respō-
sio nō impedit argumentū: nam absolutū
& comparatum sunt differentie ipsius con-
ceptus. Sicut rationale & irrationale sunt
differentie animalis vt in rerū natura ext

3°. meta^c
l. c. 10.

fit. Sed impossibile est in rerum natura reperire aliquod animal quod indifferenter se habeat ad rationale z irrationale: ergo impossibile est esse aliquem conceptum qui indifferenter se habeat ad absolutum z comparatum. Quare relinquitur quod ens non significat primo unam rationem communem illis de quibus dicitur. Et similiter quoniam analogum non significat primo unam rationem communem que per primum z posterius in diuersis reperiat. Et per consequens responsio illa data non fuit sufficiens nec bene fundata. Quare etc. Ad partem affirmatiuam arguitur. Et primo sic: differentia est inter uniuocum z equiuocum z analogum. Uniuocum enim significat unum. Equiuocum vero plura sed equaliter. Ergo analogum significat unum per prius z reliquum per posterius. Item per philosophum in .4. metaphysice. Ens dicitur multis modis: z per hoc innuitur non penitus uniuocum: sed nec equiuocum: ergo ut sanum. Item intelligere sequitur esse: z significare intelligere. Ergo modus intelligendi sequitur modum eendi: z modus significandi sequitur modum intelligendi: sed in re est habitudo: ergo z in significando est habitudo. Item in hoc libro distinguitur philosophus nomina que dicuntur per prius z posterius: ergo etc. Ad quod quoniam dicendum: quod quantum est ex parte uocis significantis medium non cadit inter uniuocum z equiuocum. Ad aliam rationem dicitur: quod naturalis z etiam metaphysicus ipsas res considerant. Logicus autem considerat res rationis. Et ideo multa sunt uniuoca apud logicum: que dicuntur equiuoca apud naturalem. Naturalis enim diceret quod corpus equiuoce dicitur de corpore superiori z inferiori. Sed logicus diceret quod de vitro quod diceret uniuoce. Unde a quibuscumque potest logicus abstrahere unam rationem eorum: dicitur illa in illa ratione communi uniri vel uniuocari. Unde quod in corpore superiori z inferiori contingit reperire unam rationem eorum: quod hec z illa corpora conueniunt in habendo tres dimensiones: ideo logicus dicit tam hec quam illa in illa ratione communi uniri. Sed quod naturalis applicat suam considerationem ipsis rebus. Et alia est natura corporis corruptibilis z corporis incorruptibilis. Ideo naturalis dicit quod corpus dicitur de hoc equiuoce. Et de illo logicus etiam dicit quod omnia eiusdem generis species in suo genere uniuocantur. Sed naturalis dicit quod in genere latent equiuocationes multe. Unde logicus considerat res ipsas ut sub ratione cadunt. Et quod inter ides et diuersum non cadit medium: ideo logicus medium non ponit inter equiuocum z uniuocum. Unde per hoc ad formam argumenti dicitur: quod quod prius plus considerat res secundum suas quidditates. Et in re est ita

pprietas que magis conuenit unius rei quam alteri: sed non est aliqua pprietas que magis conueniat substantie uocis quam alia. hoc etiam patet per signum Ari. in libro predicamentorum ubi determinat de uocibus significatiuis: nullam mentionem facit de his que in re sunt analogas: sed solum ibi de uniuocis z equiuocis. Unde Boetius dicit ibidem: quod cum Ari. dicat quod equiuoca sunt quorum nomen est commune z ratio substantie diuersa: quod sub ista diffinitione comprehendit que in re sunt analogas: z omne genus equiuocationis. Unde ratio substantie per ipsum accipitur ibi per rationem de terminata quam intellectus attribuit ipsis rebus: z non per rationem putantur esse genere z differentia. Propter quod dico: quod quantum est ex parte uocis significantis: nulla cadit differentia uel posterioritas: licet res significate adinuenire habeant habitudinem. Ad primam rationem dicendum quod quantum est ex parte uocis significantis medium non cadit inter uniuocum z equiuocum. Ad aliam rationem dicitur: quod naturalis z etiam metaphysicus ipsas res considerant. Logicus autem considerat res rationis. Et ideo multa sunt uniuoca apud logicum: que dicuntur equiuoca apud naturalem. Naturalis enim diceret quod corpus equiuoce dicitur de corpore superiori z inferiori. Sed logicus diceret quod de vitro quod diceret uniuoce. Unde a quibuscumque potest logicus abstrahere unam rationem eorum: dicitur illa in illa ratione communi uniri vel uniuocari. Unde quod in corpore superiori z inferiori contingit reperire unam rationem eorum: quod hec z illa corpora conueniunt in habendo tres dimensiones: ideo logicus dicit tam hec quam illa in illa ratione communi uniri. Sed quod naturalis applicat suam considerationem ipsis rebus. Et alia est natura corporis corruptibilis z corporis incorruptibilis. Ideo naturalis dicit quod corpus dicitur de hoc equiuoce. Et de illo logicus etiam dicit quod omnia eiusdem generis species in suo genere uniuocantur. Sed naturalis dicit quod in genere latent equiuocationes multe. Unde logicus considerat res ipsas ut sub ratione cadunt. Et quod inter ides et diuersum non cadit medium: ideo logicus medium non ponit inter equiuocum z uniuocum. Unde per hoc ad formam argumenti dicitur: quod quod prius plus considerat res secundum suas quidditates. Et in re est ita

2.c.2.

cap. 2.
Ad quoniam.

quedam res adinuicem habent habitu
dinem: ideo dicit primus phus qd ens dici
tur de substantia & accidere analogice. Sz
qz logicus considerat res vt sub ratione ca
dunt: ideo dicit qd ens equiuoce dicitur d
substantia & accidere. Unde Porphyri^{us} di
cit qd si quis oia entia vocet: equiuoce non
vniuoce nuncupabit. Sed contra hoc ar
guitur. Si enim vox qd dicitur analogica qz
tum est ex parte vocis significantis: non si
gnificaret vnum per prius: & reliquii per
posterius. sequeretur qd primus modus eq
uocationis & secundus no differrent: nam
primus modus est quando aliqua dictio si
gnificat equaliter plura. Ideo dicendum
est qd analogia non causat secundum mo
dum equiuocationis: qz proprie analogia
reducitur ad primu modum equiuocatio
nis. Unde ad presens dicitur qd translatio
& transumptio a propria significatioe ad
impropria p aliquam similitudinem cau
sat secundum modu equiuocationis hoc p
p Ari. in littera. Dicit enim qd secundus mo
dus equiuocationis resultat ex hoc qd soliti
sumus sic dicere. Sicut ridere pprie signi
ficat acti hois: & per quandam translatione
fortitudinem pratorum: vnde diceret qd h
est secundus modus equiuocationis. Quic
quid ridet habet os: pratu ridet. ergo &c.
Unde in secudo modo nulla cadit habitu
do: vnde si illa que in re habent habitu
nem adinuicem sub diuersis rationibus si
gnificant equiuoce: qz tum est ex parte vo
cis importantur. Unde talis analogia e re
ducenda ad primu modum equiuocatio
nis. Ad aliud dicendum qd si accidens in
telligitur vt habet habitudinem ad substā
tiam: & nomen si sic sibi imponitur sub ra
tione distincta & determinata sibi impone
tur: & per consequens si idem nomen im
ponatur vtriq; illa equoche representabit:
vnde licet prius sit causa esse posterioris:
non tamen oportet qd prius sit causa qua
re posterius significetur: nam posterius i
re pot esse magis & prius notum intellectui
& per consequens sibi prius pot nomen i
poni: vñ hitudo in re no concludit necio p
ortitate & posterioritate i simoe. Ad aliud p5.

Questio decimasexta.

Meritur virtus ter
minana

logus per se positus? Iket solū
p mo famosior? Q: sic vi
detur: nā hic ē fallacia. fm
qd ad simplr fm phm: hoc
est opinabile: qd h est. Qd no esset nisi ly eē
i cōsequēte solū staret p eē in actu. C. Itē
arist. cōcedit istā cōsequētiā: Est in poten
tia. qd no ē. sed hoc no eēt nisi in psequēti ne
gatio solū negaret esse i actu. C. Itē Ar. 7.
ethy^{ca}. dicit qd si dicatur: incōtinēs: iam stat
ly incōtinēs hic p eo qd excedit certam rō
nem in gustu vel i tactu. Sed si dicatur in
cōtinēs ire: iam stat p eo quod excedit cer
tam rōnē in ira: sed excedere rectam rōnē
i gustu vel i tactu ē modus famosior in cō
tinente: ergo &c. Ad oppositū dicit boe
tius qd si dicat. Homo viuūt: hic stat ly hōp
homine picto & viuo: sed hō viuus est mo
dus famosior: ergo &c. C. Itē si sic dicatur.
Necunq; expedit bona sunt mala expe
diunt: qd &c. paralogism^{us} ē equiuocatiois:
sed si termin^{us} analogus p se positus staret
p mo famosior: n eēt hic aliqua duplicitas
nam maior no eēt duplex: qz ponit ly ex
pedire per se: nec minor qz cōtrahit ibi p
ly mala. Si cōcedat qd neutra istaz pposi
tionū ē per se multiplex: hoc no pot stare:
qz paralogismi in dictione no solū peccāt
cōtrahit illogismū sz pira cōtradictionē: sed
in no multiplicib^{us} saluat vera cōtradictio
sequit qd hic no eēt fallacia equoche: si
neutra premisaz eēt multiplex. C. Itē
Aristo. in pmo physico p arguit sic. Si tu
vnu ens est: aut ergo ens illud ē substantia
aut accidēs: sed talis forma arguendi non
valeret nisi ens qz tum est de se posset acci
pi pro substantia & accidēte. C. Itē dictum ē
qd terminus analogus qz tum est ex pte vo
cis significātis vtrūq; significanti representat
equaliter: cū ergo accidētale sit sibi qd i ora
tione ponat: sequitur qz tum ē de se p vtroq;
significato positus accipi: cū nullū accidēta
le pmutet eēnuate. C. Itē si ponat qd aliq
vox pluribus imponatur. s. rei & eius simi
litudini: vt si homo imponatur nature & re
mane & eius similitudini: volo significare
viuere in esse similitudini hominis licz sal
so: sz hoc no possū facere nisi sic dicēdo: hō

.r. elen.
ca pi. 2.
ib idem.

ca pi. 5.

ca pi. 2.

com. f3.

Ad qñes viuit ergo zc. Ad questioem dicitur: q analogum p se positum stat solū p modo famoso: nā sic viuit auctores vt patet p exēpla adducta; sed oīs significatio nominis debet eē nota in scientia: qz per ratioēz scientificā significata termino z probare nō possum⁹. Ergo qz auctores sic vtunt id cōcedere debemus terminū analogū sic de bere accipi. Sed contra hoc arguo sic: Si terminus analogus qui dī importare multitudinē imponat diuersis: quero vtz eis vna ipositioe imponat vel diuersis ipositioibus. Si vna: cū vna ipositio accipiatur ex vna ratioe significandi ista diuersa in illa rōne vniuocabunt. Si diuersis ipositioibus cū pma ipositio nō magis i primar voci qz secūda: sequitur q quātum est ex parte vocis significāus atq; p viroq; accipiet. Itē ita responsio nō vadit ad questioē qz hic non querit de significato termini analogi: qz eius significata debemus supponere. Sed hic qritur de modo significādi analogi: licet enim nō possum⁹ pbare q homo significet naturā humanā tamē eius significatioe modū eius accipiēdi p suis suppositis pbare possum⁹. Propter hoc dicitū q cū terminus analogus vtrūq; significatiu representet tāq; signum vtriusq; sit tñ signū vtriusq; per hoc q sub determinata rōne z distincta vtrūq; imponitur. Et id cōcludere possumus q qzūz est ex parte vocis significātis vtrūq; signifiātū equaliter representat: z p cōsequens q p viroq; accipi possit. Unde itelligēdū q terminus analogus qñq; plura representat: quādoq; tñ vniū: sed illud vniū fm diuersa eē in diuersis reperit. Exēplū pmi: Expedire significat expeditionē q est i bonis: z vtilitatē que ē in malis: z ista duo in voce significante nō se habēt fm prius z posterius. Similiter ens significat es qd est substantia z ens qd est accideus. Et licet ens quod est accides in re habeat attributionem ad substantiam: in voce tamē significante nullā habet habitudinē ad substantiam. Et ideo omnia talia analogā habēt reduci ad primū modum equiuocationis. Exēplū secūdi: nam sanū significat pro- portioē calidoz z frigidoz: um humidoz z siccoz: ista pportio in animali reperitū.

vt in subiecto: z in vrina vt in signo: z i di-
cta vt in cōferuante: z similiter ē de elemē-
to respectu ignis z materie prime. Et talia
analogā reducēda sunt ad vniuocationēz
cum solū vniū primo significet. Ad pmiū
argumētū dicitū qz hic ē fallacia hz qd
ad simplicit: est opinabile ergo ē. Et cū di-
citur esse opinabile ē secundariū significa-
tum huius qd dico esse. nego vnde dico q
esse in opinione eē nō significat: sed hoc to-
tum eē in opinione illud intellectus represen-
tat. Ad secūdiū dico q eē nō significat eē
in potētia: z ideo Ari. concedit istā pñaz:
est in potētia: ergo nō est. Ad tertiuū dico
q incontinens significat excessum ratiois
in gustu z tactu: z significat excessus ratio-
nis simpliciter z hoc equoce. Sed termino
equoco vti possumus pro altero significa-
to: ideo hoc nomine incontinens vni postu-
mus z pro excessu ratiois in tactu z gustu:
z p excessu rōnis in cōmuni. Et qz cōmu-
ne de se non accipitur pro aliquo determi-
nato nisi per additum determinetur: ideo
incontinens quod significat excessum ratio-
nis in cōmuni: potest determinari ad alte-
rum eozū ita q possit accipi p excessu ra-
tiois in ira: sic dicēdo: incontinēs ire. zc.

Questio decimasextima.

Scriturus mod⁹

equiuocationis resultet ex
hoc solum q aliqua dictio
significat vniū de se: z aliud
ex adiuncto: Et hoc ē que-

rere vtz hec sit distinguenda: laborans sa-
uus est: Uides q nō: nam p Arist. tres sūt
modi cōes equiuocatiois z amphibologie
Et tertius modus est quādo dictio signi-
ficat vniū de se z reliquū ex adiuncto. Lūm
ergo in ista oratioe: laborans sanus ē: nō
sit aliquid qd possit cōferre huic qd dico la-
borans: multitudinem aliquā: sequitur q
hec non sit distinguēda: laborans sanus ē
Item Puficianus in magno volumine
dicit in illo capi. Tempora quoq; partici-
pijs accidunt: q nobis deficiunt duo par-
ticipia: presens passiuū z preteritum acti-
uū: concludens ex hoc q participiū dī-
nens in ens vel i ans nō signat tps pteritū.

Ad ar¹⁴
pncipalia

.i. elem.
capi. 2.

Et nihil ponit in hac oratione: laborans sanus est: quod possit perferre huic quod dico laborans: aliquam multiplicitate: ergo etc. Item multiplicitas significatioz determinari potest per adiunctum: sed ergo laborans de se significet duo tempora: tamen in ista oratione: laborans sanus est: ad unum tempus determinat. Assumptum patet per Boetium qui dicit: quod si dicitur sana romanoz sanguinem forbit plenitudo: tamen contrahit canna per mediate adiunctum. Item in multiplicibus utraque pars contradictionis potest esse vera: sed hec secundum Aristotem. Item ista est determinate vera: sanus est non laborans: et hec apparet determinate falsa. Laborans sanus est: ergo etc. Ad oppositum illa propositio est distinguenda ut multiplex: que potest habere secundum vocem utraque parte contradictionis vera: sed iste due possunt esse vere. Non laborans sanus est et laborans sanus est ut patet in ista. Dicit enim Aristoteles. verum quod sana batur laborans: sanus est autem non laborans. Sed non laborans nunc sed prius. Item in equocatione multiplicitas latet sub unitate vocis incomplexi: sed si huic quod dico laborans: conferat tempus ex adiuncto: sequitur quod tota multiplicitas equocationis est in complexo et non in incomplexo. Circa istam questionem duplex est opinio. Quidam dicit quod hec non est distinguenda. Laborans sanus est. Et quidam quod sic. Et ratio priorum est illa que facta est. si tres sunt modi coes etc. Nec tamen est distinguenda secundum ipsos: laborans sanabatur. Et huius rationem ponunt ipsi: quod preteritum imperfectum sicut est imperfecte factum sic est imperfecte prius: unde verbum talis temporis significat actum inchoatum: sed tamen non totaliter determinatum unde de eo qui complevit totaliter actum scribendi versum: non possum dicere quod scribebat versum: propter igitur convenientiam preteriti imperfecti ad prius: volunt ipsi quod sanabatur conferat tempus imperfectum huic quod dico laborans. Unde cum laborans de se non significet nisi tempus prius: hec non erit distinguenda: laborans sanus est. Et sic dicentes respondent ad argumentum in contrarium. Ad primum dicitur quando dicitur iste sit verus laborans sanus est: et non laborans sanus est ipsi negant. Ad aliud dicunt quod nihil prohibet quod aliquid alteri conferat multiplicitatez: et tamen quod ista multiplicitas solus sit in dictio

ne una. Verbigra hec propositio. b. convenit esse. a. hz duas acceptiones ab hoc verbo convenit: et tamen tota multiplicitas est in hoc dico. b. Similiter dicerent in proposito quod nihil prohibet quod tempus conferatur ab hoc verbo sanabatur: huic quod dico laborans: et tamen tota multiplicitas sit in hoc quod dico laborans. Sed contra. Et primo contra hoc quod dicitur quod hoc quod dico laborans si significat duplex tempus. Priscianus in magno volumine dicit quod participium desinens in ans vel in es significat duplex tempus scilicet presens et preteritum imperfectum: et idem dicit in minori: ergo etc. Item modi significandi absoluti et respectivi precedunt ordinationem dictionis in oratione cum sint principia ordinandi dictionem cum dictione in oratione. Et huius signum est: nam Priscianus in magno volumine primo determinat de modo significandi antequam determinet in minori de oratione: non videtur ergo rationabile quod aliquis in modo significandi conferat dictioni ex ordinatione et in oratione. Item licet aliqua dictioni alteri posset conferre aliquem modum significandi respectivum cum secundum modos significandi respectivos ad invicem dependeant: non tamen videtur quod aliqui dictioni posset alteri conferre aliquem modum significandi absolutum: cum ergo tempus sit modus significandi absolutus: non videtur quod aliqui dictioni possit tempus perferre alteri. Ad illud quod dicitur de illa convenientia inter presens et preteritum imperfectum: veritate habere posset si caderent ex una parte orationis. Quid autem sit tenendum non potest bene parari per rationes demonstrativas. Nam ista materia prope est in positionibus nominum in quibus non est ratio que distinguit. Verum tamen potest dici ad presens quod hec est distinguenda. Laborans sanus est: ex eo quod laborans potest accipi per laborante nunc et prius. Et ad hoc multum facit quod dicitur Priscianus. scilicet quod participium significat duo tempora. Propter hoc dico quod tertius modus equocationis est ex hoc quod dictione de se significat plura: et non ex adiuncto. Ad primum argumentum dicendum: quod tamen duo sunt modi communes: et tertius modus non est communis sed amphibologie appropriat. Et isto modo loquendi videtur Aristoteles in libro 2. de anima: ubi distinguit sensibilia propria et communia. Et dicit quod quinque sunt sensibilia communia

cap. 2.

eodē; ca.

Ad quoniam

Ad ad 2.

T. c. 64.

sz motus quies numerus magnitudo z figura. Et tñ ista nō sunt cōia cuiuslibet sensui sed quedā sic z quedā nō. Numerus enim odortant nō conuenit. Ad aliud dōz qz duo participia nobis deficiant. s. pñs passi ui z preteritū actiui: qđ circulo quimur sic dicēdo. Sum qui legi: sed hoc non intelligit de preterito imperfecto. Ad tertiu dicē dum qz illud argumentū est cōe vtriqz pti Nam quidā sunt modi significandi respectiui: z quidā absoluti: nō simplex in modis significandi respectiui: s. pōr determinari per mediate adiunctū. Et hoc intelligit boetius. Sed ips ē modus significandi absolutus z id nō opz qz p mediātū determinetur. Ad quartū dicēdū qz iste due propositiones vere sūt: nō laborans sanus ē z laborans sanus ē. Et ad iugo sicut phus: laborans nō nunc sed prius. Itē ad principiāle qz nō sit distinguēda pbatio: qz quicūqz est multiplicitas in termino absolute. Ari. in manifestando exēpla ad ppositum semp manifestat vbi ē multiplicitas absolute ēē distinguēdū. Dicit enim qz expedire est duplex. Sed i manifestādo exēpla iuxta tertiu modū equocatiōis nō manifestat multiplicitatē in aliquo termino absolute. Dicit enī laboratē quēlibet facere vel pati nō tñ vñū significat. vī qz multiplicitas fuerit in toto: z nō i ista picula laborans. Dico qz Ari. hāc multiplicitatē manifestās tertiu modū equocatiōis dicit h tonū: laboratē quēlibet facere vel pati multa significare: vt designet hūc modū accipi penes significata dictionū: qz qdē sūt modi significandi qui modi significandi dictioni insunt vt in orōne ordinaf. Sūt enīz modi significandi pncipia ordinandi dictionē cū dictione. Et licet ips non sit pñm ordinandi dictionē cū dictione. s. appositū cū supposito: est tñ mensura actus qui ab eo egredietur

Questio decima octaua.

Meritur

vtrū vni coplere sit sufficiens pñm distinguēdi amphibologiaz ab equocatiōe: qz nō vī. Ad coplexū z incoplexū soluz differūt mā liter: sed diuersitas in mā non cōcludū diuersitatē in forma. Sed loci so.

physici distinguuntur sū specie: ergo p cōplexū z incoplexū solū nō distinguuntur. Cōte coplexū z incoplexū differūt sic ps z tonū: sed ps z tonū nō distinguuntur specie qz que distinguūt spē totaliter sūt diuersa sed ps z tonū totalr nō sūt diuersa. ergo zē Ad oppm. Equiuocatio z amphibologia differūt sicut dicitō z oratio: sed dicitō z oratio differūt cōplexū z incoplexū. qz zē

Questio decimanona.

Acta

hoc qrit vtrūz diuersa rō constructiue regraf ad amphibologiaz: qz sic vī: qz oēs paralogismi eiusdē fallacie dicunt habere vñū pñm existentie sicut vñū pñm apparentie: sz alig paralogismi hui fallacie nō habēt aliū pncipiū nō existentie qđ diuersa rōē constructiue: ergo diuersa rō cōstruēdi ad amphibologiaz requirit. Cōtra dicat qz oēs loci hui fallacie habēt vñā cām cōem non existentie. sz diuersitatē sentētie. Et p consequēs qz illud assūptum est falsū qñ accipitur qz alig paralogismi habēt diuersam rationē cōstruēdi: p nō existentia. Cōtra In aliquib paralogismis hui fallacie diuersitas sentētie resultat ex diuersitate constructionis sicut ex cā: modo vñū effectū sūm rationē. vna ē causa sūm rōnē. Cum q diuersitas sentētie in oib paralogismis hui loci reperiat: z in aliquibus vt plantū ē resultat ex diuersitate constructionis: vī qz diuersa ratio constructiue requirat ad amphibologiam. Cōtra in oratiōe amphibologie tria requirunt scz vox: significatiui: z modi significandi dictionū. Sed diuersitas sentētie nō resultat ex vocemam vōz manet eadem. Il nec ex diuersitate significati. Itaz hec per se requirit ad equiuocationē. Dz ergo qz diuersitas sentētie in amphibologia resultat ex diuersitate modoz significandi dictionū qz causat diuersitatē constructionis. Cōtra hoc ps per signū: nā Arist. in struens nos circa istā fallacie sūm ponit alium quem paralogismū. quin in eo contingat reperire diuersitatem constructionis. Ad oppositum. Quando cuiqz duo sic se hnt adinuicem qz cōtingit reperire vnum sine altero: vnum nō est de ratiōe alterius licet

.i.elen. ca.2.

rodez.c.

.i.elen. capi.2.

Ad p^{ri}ma^m
q^onem

ecōuerso. Quia enim cōtingit reperire animal sine homine: ideo homo nō est de ratione animalis licet ecōuerso. Sed cōtingit reperire amphibologiam sine diuersa ratione cōstruendi: ut patet hic Vitus araf: g^o zē. Ad primā questionē dicendū q^o unitas vocis cōplexe s^um materia z formā est sufficiens principii distinguēdi amphibologiam a quolibet alio loco sophistico in dictione z extra. Per hoc enī q^o eius apparentia accipit ex parte vocis distinguitur a locis extra dictionē. Et p^{ro} hoc q^o dicit s^um materiam z formā: distinguit a cōpositiōne z diuisione z accentu. Et per hoc q^o est ibi vera unitas: distinguit a figura dictionis: ad quam nō exigitur nisi unitas facta. Per h^{oc} q^o dicitur vocis complexe: ab equiuocatiōe distinguit. Est enī cōplexi sufficiens p^{ri}nc^{ip}iu distinguēdi ipsam amphibologiam ab equiuocatiōe. Nam diuersitas aliquorum s^um specie: prouenit ex diuersitate materie z forme. Sed cōplexum z incomplexum differūt ex parte materie z forme: ergo loci qui accipiunt s^um cōplexum z incomplexum differunt specie. Ad autē cōplexū z incōplexū differūt ex parte materie hoc patet p^{er} simile. Nam alia ē mā p^{ri}nc^{ip}ia ipsius lapidis z ipsius domus. Similiter alia ē materia cōplexi z incomplexi. Propria materia autem cōplexi sūt dictiones p^{er} se significatiue. Sed materia incomplexi sunt syllabe z littere nō p^{er} se significatiue. Differūt etiam ex parte forme. Nam forma cōplexi cōstitit in yniōne dictionū que p^{er} se significant. Sed forma incomplexi cōstitit in yniōne litteraz z syllabaz que p^{er} se non sunt significatiue. Differūt ergo ex parte materie z forme: ergo zē. Ad primum argumentū dicendū q^o cōplexum z incōplexū magis differunt s^um materiam q^um s^um formam ut dictum est. Ad secundū dicendū q^o duplex est totum sc^{ilicet} homogeneum z eterogeneum. In toto autem primo modo dictio est idem nomē totius z partis. Quilibet enim pars ignis ē ignis: z quilibet pars carnis ē caro: Et tō in toto homogeneo pars non differt a toto specie. In toto autem secūdo modo dictio nomen totius non conuenit cuilibet parti: quilibet enim pars hominis non ē

Ad ar^gu^{ment}ū
m^{er}itū q^onemAnst. 1.
2. q^o 1.

homo. Et sicut duplex est totū sic duplex est pars. s. homogenea z eterogenea: potest autem p^{ri}mo modo dicta non differt a suo toto specie. Sed secūdo modo dicta potest dupliciter considerari. Aut ut est p^{ro} formam totius. Et adhuc talis pars a suo toto non differt specie. Aut ut est quoddam compositum in se habens esse distinctum ab esse totius. Et talis pars potest differre a suo toto specie. Et sic intelligimus amphibologiam accipi ex parte vocis complexe z equiuocationem ex parte vocis incomplexe: put. s. incomplexum habet esse distinctum a complexo. Ad aliam questionem dicendum q^o ad amphibologiam sicut ad quēlibet alium locum sophisticum duo requiruntur s. apparentia z non existentia. Si enī aliquid appareat z simul cū hoc existat: deceptionē non causat. Similiter si aliquid non existat nec apparentiaz habeat: nullā causabit fallaciam. Sed sciendū q^o duplex est multiplicitas in dictione z extra dictionem. In dictione est triplex multiplicitas: scilicet actualis: potentiālis z fantastica. Actualis multiplicitas est: quando ē ibi idētitas vocis s^um materie z forme. Potentiālis est quādo est ibi idētitas vocis s^um materiam z nō s^um formam. Fantastica est quādo aliqua dictio vnum significat: sed p^{ro}pter aliquā similitudinē videtur aliquid aliud significare. Nam ois multiplicitas aut est vera: aut nō vera. Si nō vera: tunc ibi est figura dictionis. Si est vera: multiplicitas: aut ibi est idētitas vocis s^um materie z formā aut s^um materie tū. Si s^um materie tū: aut hoc erit i voce complexa: z tunc habemus cōpositiōnē z diuisionem. Si in voce incōplexa tunc habemus accentum. Si sit idētitas s^um materiam z formā: z ista idētitas sit i voce complexa sic est amphibologia. Si in voce incōplexa: sic est equiuocatio. Nunc videndum ē utriū ad amphibologiam requiratur diuersitas constructionis. Et dicendū q^o cū amphibologia operetur actualē multiplicitem que prouenit ex diuersitate sententię. Diuersitas autem sententię haberi potest sine diuersa ratione cōstruendi. Concludendum est ergo q^o ad amphibologiam non requirit diuersitas cōstructionis.

Ad 2^{am}.
q^onem.

Ad autē diuersitas sine nō semp pueniat ex diuersitate cōstructionis: hoc p3. Nam in ter constructibilia que tñ vno mō cōstruuntur adinucē: pōt esse diuersitas sententiae: qz inter illa pōt esse diuersitas habitudinū: z ex diuersitate habitudinū sequitur diuersitas sententię. Verbi gr̄a: si dicatur liber est Ari. Illic pōt esse habitudo efficiētis ad effectum: vt sit sensus: liber ē Arist. vt efficiētis. Vel pōt esse hitudo possessi ad possidentē: vt sit sensus: liber ē Ari. vt possidentis. Similiter aliqua oratio pōt significare aliquē cōceptū: ita qz ptes illius orationis significant partes pcepti vt si dicatur Vitus aratur. Nec enī oratio significat scissionē litōnis: z partes oratiōis significant partes illius cōcepti. Et ista oratio absqz diuersa ratione cōstruendi pōt transferri ad significandū admissionē tēporis. Et hoc ppter aliquā similitudinē: nam oēs transferentes s̄m aliquā similitudinē transferunt. Ad primū argumentū dicendum qz oēs paralogismi istius loci habēt vñū principii cōe non existentie. s. diuersitatem sententię cui multotiens annectit diuersa ratio cōstruendi. Ad rationem in contrariū cum dr̄. Anus effectus zc. Dicēdū qz ista ppositio non est generalit̄ vera. Nam sanctas potest induci a natura z per artem. Et quedā animalia eiusdem speciei possunt generari p putrefactionē z p ppagationem. Nū licet diuersitas constructionis quāqz fuerit cā diuersitatis sententię: hoc tñ non concludit qz vbiqz fuerit diuersitas sententię: qz ibi fuerit diuersitas cōstructionis. Ad aliud principale dicendum qz si penes nullū istorū accidat diuersitas: adhuc pōt tota oratio cōplexa diuersa significare. Sicut patet i ista oratiōe multiplici s̄m cōpōnē z diuisionē. Possibile ē sedentē ambulare. Eadē enī significata z eundē modū significandi hz ista oratio in sensū pposito z diuisio. Et si mulier vt videt potest esse in amphibologia. Sed illud non soluit: nam modus pferendi coniūctim vel diuisimē modus pferendi siue significandi ipsius cōplexi in quantū tale est. Et tō in pōnē z diuisionē accidit diuersitas sententię pp tales modos significandi: sed in amphibologia nō sūt

tales modi significandi: pp qd vñ qz in amphibologia resulter diuersitas sententię ex diuersitate modi significandi dictionum. Et dicendū est nunc ad rationē qz i aphibologia quāqz ex diuersa rōne cōstruēdi resulter diuersitas sententię. Vel saltem diuersitati sententię annectit diuersa rō cōstruēdi. Nūdoqz autē in amphibologia diuersitas siue resulter: eo qz tota orō trāsfertur a ppria significatiōne ad ipropriā: vt si sic dicatur. Vitus aratur. Ad vltimā dicendū qz Ari. sufficienter instruxit nos qz tum ad h̄ quod p se requirit ad amphibologia: qz ad illā requirit vnitās vocis s̄m materiā z formā: z diuersitas siue. Et quantū ad hec duo sufficienter instruxit nos sed qz diuersitati sententię accidit diuersa ratio cōstruendi: ideo Arist. ponit tales paralogismos.

Questio vigesima.

Meritur suppositio qz i ali

quo paralogismo reperiat diuersitas cōstructionis viz talis orō sub vno actu pferendi possit multa significare: Et vt qz nō Nam ad hoc qz ista orō. Magnates vellē me accipe: representet diuersos sensus: necesse ē qz ibi sit diuersitas cōstructionis. Sz ad diuersitas platiōis: Nam s̄m qz ly me ad diuersitatem constructionis sequitur cōstruit a pte ante: est vna platio. Et s̄m qz cōstruit a pte post est alia: sub vno ḡ actu platiōis nō pōt multa significare. Item s̄m qz ly me pstruitur a parte ante: necesse est itelligere modū significandi a pte ante: z p cōsequēs necesse ē itelligere vocē ipsam a pte ante: qz modi significandi nō sunt sine voce. Similr s̄m qz ly me pstruitur a pte post: necesse ē itelligere modū significandi a pte post. z ipsam vocem: sed vnico actu proferendi non potest itelligi ly me a parte ante z a parte post: ergo zc. Itē constructio est congrua dictionum oratiō. Sed in hoc dicto. Vellem me accipere pgnantes: est tñ vnica dictionum oratiō: ergo tñ vna constructio. Ad oppositum. Ari. dicit istā orōnē eē distinguēdā. .i. elen. 2. Cōuenit tacentem dicere: sz h̄ non esset nisi ista orō vnico actu pferēdi diuersa signar3

arg^{to}
ōnis.

Ceterum nisi ita esset: actualis multiplicitas
 non differet a potentiali: quia pro tanto dicimus
 aliquam propositionem esse multiplicem secundum compositionem
 et divisionem: quia talis oratio diuersis pla-
 tionibus ad diuersos sensus determinatur.
 Ad quoniam dicitur: quod cum amphibologia ope-
 tur actualis multiplicitate secundum alexandrum: ne-
 cesse est amphibologica oratione sub vno ac-
 tu preferendi diuersos sensus repñtare. Et
 ratio huius est. Quia non omnia verba transposita ha-
 bent eadem significata: et eodem modum si-
 gnificandi: cum significata et modi significandi
 sint essentialia dictioni. Sed transpositio
 est sibi accitatis: inter nomina enim que in vno
 modo construuntur: manifestum est quod transposi-
 tio non diuersificat constructionem: quia non diuer-
 sificat modos significandi dictionum: quia sunt prin-
 cipia constructi. Ad enim est dicere. Pele-
 filius et filius pele. Alteri ista oratio. Pu-
 gnantes velle me accipere: sub isto actu p-
 ferendi actu repñtat hunc sensum. Vellem
 accipe pugnantes. Et ista oratio: pugnantes
 vellem accipe me: actu repñtat hunc sensum.
 Vellem quod pugnantes accipere me. Cum er-
 go nomina et verba transposita idem signi-
 ficent. oratio primo modo per se representat
 actu secundum sensum: et secundo modo per
 se primu sensum. Ista ergo oratio: pugnantes
 vellem accipe me: sub vno actu preferendi re-
 presentat actu diuersos sensus. Et hoc factum
 sequitur ex hoc quod actualis multiplicitatez
 opatur. Ad primu argumentu: concedo
 maiorem: sed cum dicitur in minori: quod ad
 diuersitate constructionis sequitur diuersi-
 tas plationis. Nego: quia modi significandi
 sunt cause constructionu qui manent in ter-
 minis transpositis. Ad aliud dicendum:
 cum dicitur pugnantes vellem me accipe-
 re: quod ad hoc quod habeat iste sensus. si quod vel-
 lem accipe pugnantes: necesse est intelligi
 ly me constructu a parte ante de ly accipe: ita quod
 eius dependentia a parte ante terminet: quia
 constructu a parte ante nihil aliud est: quod quod modi
 significandi dictionis corrñdeant modis si-
 gnificandi ipsius verbi: quia debentur ei per
 comparisonem cum qua habet ad substantiam
 a qua actus egreditur a parte ante. Et simi-
 liter constructu a parte post: nihil aliud est quod
 quod modi significandi dictionis correspon-
 deat modis significandi ipsius verbi: qui ei

debentur per comparisonem ad substantiam: a qua
 actus egreditur a parte post. Unde modi
 significandi dictionis possunt habere cor-
 respondentiam cum modis significandi ver-
 bi: qui ei debentur per comparisonem ad sub-
 stantiam: a qua actus egreditur. Unde con-
 gruitas orationis resultat ex corresponden-
 tia modorum significandi: et non ex ordinatioe
 vocum nisi per accidens. An potest intelligi ali-
 qua dictione constructu a parte ante: licet vox a par-
 te ante non ordinetur. Et cum dicitur vltimo quod si
 modi significandi eius quod est ly me: intelli-
 gantur a parte ante: necesse est vocem intelligi a
 parte ante. Verus est secundum correspondentiam.
 Unde ad hoc quod ly me construatur a par-
 te ante vel a parte post: sufficit corresponden-
 tia in modis significandi. Ad vltimu dicitur
 quod hec consequentia non valet. Tantum est
 vna ordinatio dictionum: quia in vna constructio
 Quæstio vigesima prima.

Veritur vtrius oratio multi-

plex secundum amphibologiam
 vno modo per se: sit multi-
 plex quocumque modo proferatur:
 Et quod sic videtur. Quia in

in actu et effectus in actu simul sunt et non
 sunt. ex quinto metaphisice. Sed modi si-
 gnificandi sunt cause diuersitatis constructionis.
 Et modi significandi manent idem quocumque
 modo proferatur: ergo ratio. Ceterum nomina et ver-
 ba idem significant: quocumque ergo modo trans-
 ponantur termini: non auferunt multiplicita-
 tem a propositione: ergo ratio. Ceterum. Si d-
 terminata prolatio determinaret orationem
 multiplicem ad alteru eius sensum: actualis
 multiplicitas a potentiali non differret: con-
 sequentia patet: quia oratio multiplex secundum
 potentialem multiplicitatem ad alteru sen-
 sum determinari potest per determinataz
 prolationem. Ad oppositum. Nisi de-
 terminata prolatio determinaret oratio-
 nem amphibologicam ad alteru sensum: nul-
 la habitudo syllogistica esset sine multiplici-
 tate. Et vniuersaliter vbi cumque hoc verbu
 est: predicaretur tertium adiacens: talis ora-
 tio esset distinguenda. et sic tunc hec esset di-
 stinguenda homo est animal. Ceterum ora-
 tiones imperfecte essent simpliciter perse-
 cte. Nec enim esset perfecta: albus est homo

Ad quoniam

Am huius
aliquandoAd arguta
principaliaAm huius
aliquando

T. c. 3.

Ad qōnē **C**irca istam qōnē est duplex opinio. Quidam dicit q̄ oratio multiplex s̄m amphibologiā vno modo prolata est multiplex quocūq; alio mō. p̄ferat. Unde isti dicunt istam orationē esse distinguendā: hō est animal. **C**Alia opinio est q̄ oratio amphibologica nō ē alia q̄ illa que sub eodē actu profertur multa significat vt in hac: Isti asini sunt episcopi. Neutra istarū opinionū est vera simpliciter. Prima enī ponit tantam indeterminationē in sermone q̄ vix homo possit: vbi hoc verbum ē: p̄dicat tertiū adiacens cōceptum determinatū audiēti exprimere: ergo p̄pter finē sermonis nō debemus ponere indeterminationem tantam in sermone. Secunda opinio ponit multas orationes multiplices s̄m amphibologiam nō esse distinguēdas quia si dicat: pugnantes vellet me accipe. planū est q̄ ly me z ly pugnantes s̄m hūc sensum non possent pluribus modis constructi: ita q̄ ordo cōceptuū correspondeat ordinationi dictionū. **C**Propter hoc dicendū q̄ oratio multiplex s̄m amphibologiā cum op̄et actualē multiplicitatē vno actu p̄ferendi: multos sensus representat. Tamen oratio multiplex s̄m amphibologiam vno mō. plata nō est multiplex quocūq; alio mō. p̄ferat. Et huius ratio est. Nā p̄nes aliquē moduz amphibologie puenit multiplicitas ex diuersitate cōstructionis actualis z nō potētialis. Sed cā diuersitatis actualis cōstructionis nō est q̄ dictiones habeant modos significandi s̄m quos sūt adinucem cōstructibiles. Nec causa est q̄ dictiones in ordinatione sint sibi p̄ime. Sed causa diuersitatis actualis cōstructionis est q̄ modus significandi dictionis fuerit mutuo dependens: Ita q̄ dependētia ex vtraq; parte dictionū fuerit mutua. Unde si dicatur: homo animal est. Nec oratio est distinguēda eo q̄ modus significandi huius verbi dependēs est. Et hoc qd̄ dico homo rōne qualitatis potest istam dependentiā terminare: Et h̄ qd̄ dico animal. Sed si dicat: hō est animal: hec oratio nō est distinguēda. Nam modi significandi nō sunt hic mutuo dependentes: q̄ dependentia de ly est: a parte ante z a parte post sufficienter terminatur. **C**Est tamen

intelligenduz q̄ licet determinata platio determinet orationē multiplicē scdm̄ actualem multiplicatē z potentialem: sicut accidit in compositione z diuisione: vna tamen multiplicitas ab alia differt. Nāz determinata prolatio orationem multiplicē s̄m potentialem multiplicatē punctuādo ad alterum sensum potest determinare: manente semper eodem ordine vocū. Sed determinata platio manente eodem ordine vocum punctuando nō determinat orationem multiplicem s̄m actualem multiplicatē ad alterum sensum: sed ipsa trāspōsitiō terminozum. Si enim dicat: Pugnantes vellem me accipe: ly pugnantes zc. non per punctuationē ad alterum sensum potest determinari. **C**Ad primū dicendum: q̄ causa diuersitatis actualis cōstructionis non est q̄ dictiones habeant modos significandi s̄m quos sunt adinucem cōstructibiles: sed ad diuersitatē actualis cōstructionis requirit q̄ illi modi sint dependentes vt dictum est. **C**Ad aliud cuius dicitur nomina z verba zc. dicendum q̄ verum est: nō tamen in oratiōe multiplici. Et huius signum est q̄ Aristo. p̄bat istam propositionem per contradictionē. z in multiplicibus nō est cōtradictio. Quid autē sit dicendum ad tertiū patet i. questiōe.

Questio vigesima secūda.

Meritur circa ter-

num modum amphibologie: vtruz hec sit distinguēda s̄z tertium modum amphibologie: scilicet seculum? Et videt q̄ nō: quia hec oratio est imperfecta in altero sensu: Ut constructo ly seculuz a parte post quia tunc deficit suppositum. **C**Ad oppositum est Aristo. qui dicit q̄ hic ē tertius modus amphibologie: scilicet seculum. **C**Ad istas questionē dicit quidā q̄ hec est distinguēda s̄m tertiuū modū: scilicet seculuz. Et dicunt q̄ tertius modus amphibologie est: quādo oratio per se solū significat vni: vnica autē alteri plura. Sed si h̄ p̄nomē hoc iungat isti d̄ om̄i: hec oratio p̄mo significabit plura: vt si dicat: Hoc fecit seculuz: tunc significat q̄ seculum habeat scientiā alterius: vel q̄ alterū habeat sciē-

Ad arg^{ta}
p̄ncipalia

.r.elenth.
capi. 2.

codē ca.

tiāz secūli. Et q̄ sic debeat intelligi z assi-
gnari tertius modus hoc dicit ipsi; p̄t̄ p̄
l̄rāz Arist. quia tertius modus est s̄m ipm
quādo oratio per se significat vnū: iuncta
autēz alteri plura. C̄t̄ Alterius assignāt̄ dif-
ferentiāz inter p̄mum moduz z tertius; qz
primus modus est quādo ōr̄o significat
plura p̄mo; z si ab illa oratione auferatur
aliqua eius pars adhuc significabit plura.
vt patet in ista: Dugnantis vellez me acci-
pere. Sed tertiu' modus est: quādo ablato
aliquo: residuu' nō significat plura. Ut pa-
tet in ista oratione: hoc scit seculūz. Auferatur
ly hoc: z residuu'z non significat plura.
C̄t̄ Sed p̄ra arguo tripliciter. P̄rio q̄ ista
oratio quā ipsi ponunt multiplices nō sit
multiplex: qz in primo z tertio mō amphi-
bologie resultat diuersitas sententiē ex di-
uersitate constructionis actualis. Sz diuer-
sitas p̄structionis actualis resultat ex hoc
qz modi significandi sunt adiuuicem depē-
dentes: sed dependētia hui' uerbis: scilicet: suf-
ficienter terminatur a parte ante z a parte
post. Uidet̄ ergo q̄ hec nō sit multiplex
hoc scit seculum. C̄t̄ Itēz pato q̄ hec sit di-
stinguēda: ostendo q̄ nō sit distinguēda
s̄m tertium modū. P̄mo p̄ litteram Az.
quia ipse dicit q̄ tertius modus amphi-
bologie est: quādo ōr̄o per se significat vnūz
iuncta tamen alteri significat plura: vt scit
seculū. Nam vrūz q̄ scire z seculū: si con-
tingat per se dicere: vnum quidem signifi-
cat: ambo autem plura. Si ergo hoc quod
dico vrūzq̄ includit diuissim. videt̄ q̄ ista
oratio scit seculū: nō cōiuncta alteri debe-
at plura significare. C̄t̄ Item multiplicitas
amphibologie s̄m tertium moduz proue-
nit ex hoc q̄ eadem oratio s̄m materiam
z modum p̄nunciandi significat plura al-
teri adiuuicia: illa ergo oratio que p̄mo si-
gnificat plura p̄cipaliter nō est amphi-
bologica s̄m tertium modū. Sed hec: b̄
scit seculū est huiusmodi: ergo zc. Proba-
tio minoris: quia ista oratio: nō idiget ali-
quo vt sit plurium significatiua: ergo ista
oratio p̄rio plura significat. C̄t̄ Itēz dispe-
rētia assignata inter p̄mū modū z tertiu'
nō valeat p̄batio p̄ simile in equocatioē.
quad̄ b̄ q̄ ōr̄o sit multiplex s̄m equocatio

nē: z hoc p̄rio mō nō requirit q̄ ibi ponā-
tur plures termini equoci. hec. n. est distin-
guēda s̄m p̄mū modū: Panis currit sicut
z hec canis expedit q̄ ad hoc q̄ ōr̄o sit mul-
tiplex s̄m p̄mū modū amphibologie: nō ōz
q̄ ablato aliquo remaneat multiplicitas i
ppōne residua. C̄t̄ Ad qōnē ergo dicēdum
q̄ hec est multiplex s̄m tertiu' moduz: scit
seculū. Sed intelligenduz q̄ tertius mo-
dus amphibologie est: q̄ ōr̄o de se soluz
significat vnū: ipsa t̄i iuncta alteri signifi-
cat plura p̄ arit̄. in l̄rā: nō t̄i sic intelligēdo
q̄ multiplicitas sit in toto aggregato p̄rio
sicut ponit alia positiō: sed tota multipli-
tas est in ista p̄ticulari: scit seculū: vt tamē ad
aliud referret sicut ē in ista ppōne: B. Pun-
git eē. a. Hui' enim quod est. b. attribuunt̄
due acceptiōes: z nō ipsi p̄positiōi. Nec ē
ipsi. b. absolute p̄siderato: sed ipsi. b. vt stat
subtali p̄dicato. similiter i p̄posito. Itēz
hec ōr̄o: scit seculū: d̄ se solū significat vnū
iuncta t̄i alteri plura significat vt si dicat̄:
Sortes si ē sapiēs: scit seculū: hoc p̄ns scit
seculū est distinguēdū. Ex eo q̄ ly seculū
potest cōstrui a pte post de ly sit. Et t̄ic est
sensus. Si Sortes ē sapiēs ipse h̄z sciam de
seculo: z sic est ppō vera. Si ly seculū con-
struat̄ a pte an̄ de ly scit: tunc ē p̄posito fal-
sa: sub hoc sensu: Si Sortes est sapiēs: se-
culū habet scientiam. zc. C̄t̄ Alterius ē in-
telligēdū q̄ differētia ē inter tertium modū
amphibologie z p̄mū: qz primus ē quādo
oratio primo z p̄ncipaliter plura signifi-
cat. Tertiu' autē modus ē: quādo oratio si-
gnificat plura: vt ad aliud habeat relatōez
Unde dicerē q̄ hic ē p̄m' modus amphi-
bologie: b̄ scit seculū: qz hec ōr̄o p̄' z p̄ci-
palit̄ p̄sa significat: b̄ ē tertiu' modus: scit se-
culū: qz ista ōr̄o de se nō significat nisi vnū:
z ista ad iuncta alteri p̄sa significat. Itē q̄ to-
ta multiplicitas sit i ista p̄ticulari: scit seculū: p̄
ut alteri adiungit. C̄t̄ Per hec ad rōnē p̄ri-
cipalē: eū dicitur: q̄ huic orōni: scit seculū:
deficiet supposituz. Si ly seculū p̄struatur
a parte post. Dicendū qd hec ōr̄o: supposi-
tū p̄t̄ h̄ere ex illo cui adiungit. C̄t̄ Sz cō-
tra hec arguo tripliciter. Nam sic s̄m mul-
tiplicitas actualis in orōne nō resultat nisi
ex cōiunctiōe p̄mū ipsi' orōnis. Sed ex nul-
la cōiunctiōe partium istius orationis

Ad qōnes

Ad arg' p̄ncipal

Scit seculū. resultat diuersa sentētia: quia
vtrūq; de se vnū solū significat: ergo hec
oratio Scit seculum: nō est multiplex s̄m
amphibologiam. ¶ Sed forte diceretur
q̄ hec ratio solum cōcludit q̄ hic nō sit p̄-
mus modus amphibologie: Scit seculūz
q̄ primus modus amphibologie est: quā
do diuersitas sentētie resultat ex coniun-
ctione partium orationis. Sed tertio mo-
dus est quādo orō de se significat vnū: z ip-
sa iuncta alteri significat plura. Unde q̄ h
nō sit primus modus amphibologie con-
cludit ratio. ¶ Contra. Hec oratio non h̄z
significatum nec modum significandi nisi
ex partibus: quod ergo partib⁹ non cōfert
significatū: nec modū significandi nō faci-
et orationē plura significare. Sed tale ad-
iunctū nō cōfert partibus significatum nec
modū significandi: ergo hec oratio Scit se-
culū: nō significat plura ex adiunctiōe ali-
qua. Sed dicendum ē ad rōnem q̄ in par-
tibus oratiōis per se acceptę sunt modi si-
gnificandi s̄m quos ipse adiunctem diuersi-
mode possunt cōstrui. In hoc enim qd̄ di-
co: seculum: est casus rēctus rōne cuius po-
test supponere verbo a parte ante: z cū eo
intransitiue cōstrui in ratione suppositū.
Et in h̄ q̄ dico Seculū: est casus accusati-
uus rōne cui⁹ potest cōstrui cū verbo a pte
post intransitiue. Dicitur ergo q̄ adiunctū
confert actum huic qd̄ dico Seculum: per
quem i altero sensu potest cōstrui cum ly
scit a parte ante: per hoc q̄ suppositum p̄-
cedētis oratiōis pōt supponere verbo. Se-
cundo dat actum huic qd̄ dico Seculū: vt
possit cōstrui cū hoc qd̄ dico: scit: a pte post.
Hec enim orō nō posset esse p̄fecta: si hoc
quod dico Seculū: a pte post cōstrueret
nisi aliqd̄ redderet suppositū huic quod
dico scit: a parte ante. Unde q̄ reddit sup-
positum dat actum huic qd̄ dico Seculum
vt cōstruatur a pte post de ly scit. zc.
¶ Item ad huc pōt obijci sc̄do sic: q̄ si hec
orō Scit seculū: n̄ significat p̄sa nisi vt al-
teri adiūgit: sequit q̄ totū aggregatū p̄iō
significet plura: q̄ quādo aliqua operatio
nō potest inesse alicui nisi vt illud iunctū ē
cū alio dicimus illam operatiōē eē vtriusq;
vt si trahere nauem nō inest Soti nisi per
adiutorū Platonis: vtriusq; attributum hūc

actū qui ē trahere nauim z nō altert p̄ se.
Si h̄ hec oratio Scit seculum: non signifi-
cat plura nisi vt iuncta alteri: videt q̄ totū
aggregatū p̄iō significet plura. ¶ Item ter-
tio hoc videtur eē de intētiōe Ari. Dicit
enim q̄ tertius modus amphibologie ē
qū cōpositū significat plura: separatū vero
vnū solū. ¶ Scit seculū. nam ly scire z ly
seculum vnū significat: ambo autē plura.
Si ergo Aristo. vniformit̄ accipiat ly vtrū
q; diuisim: z ly ambo cōiunctum: videt q̄
hec oratio: scit seculum: de se debeat signi-
ficare plura: z non ex adiunctiōe cū alio.
¶ Ad primū istorū duoz dicendū q̄ ratio
nō cōcludit quin tertio modus amphibolo-
gie sit ex cōiunctiōe alicuius cum alio. Et
ad maiorē rōnis cum dicitur: quādo aliq̄
operatio nō inest vni nisi vt iunctū est alte-
ri zc. Dico q̄ maior habz sic itelligi: q̄ ista
operatio est vtriusq; vel vnus parus vt at-
tributionē h̄z ad aliā. ¶ Ad aliud dicēdūz
q̄ Ari. in illa lra itelligit q̄ multiplicitas
tertiū modi n̄ resultat ex hoc q̄ aliq̄ dictio
ibi h̄et p̄les significatiōes. ¶ In idē est ac si
diceret q̄ hec orō z et⁹ ptes solū vnū signi-
ficant: adiuncta autē alteri plura. ¶ Ultimo
sciendū ē circa hūc locū q̄ tres sūt modi am-
phibologie: z tres equiuocatiōis: tertio
modus assignat⁹ a p̄ho nō est cōis vtriusq;
fallacie. Duo tñ modi cōes sunt vtriusq;. ¶ In
prim⁹ modus est vt dicit Ari. qū dictio vel
oratio significat plura. Secundus qū ē trās-
lato a pp̄ria significatiōe ad ip̄p̄riā. ¶ In
Ari. sic dicit q̄ secundus modus resultat ex
hoc q̄ solū sumus sic dicere. Et iuxta s̄m
modum equiuocationis sic sunt paralo-
gism: quicqd̄ ridet habet os: pratum ridet
ergo zc. Ridere enim pp̄rie significat actū
hominis: z p̄pter aliquam similitudinem
significat florutionem in pratis. Iuxta s̄m
modum amphibologie sic sunt paralogis-
mi. Quādo cūq; litus aratur terra scindit:
sed quando cūq; in docilis docetur: litus
aratur: ergo quādo cūq; in docilis docet
terra scindit. Arare enim litus significat p̄-
p̄rie scissionem terre: sed ille qui arat litus
amittit tempus suum: ideo p̄pter istam
similitudine transferretur ad amissionem tē-
poris. Tertius modus equiuocationis est
ex eo q̄ aliqua dictio plura con significat

i. elench
ca. 2.

eodem.

vi laboras. Similiter tertius modus amphibologie est quado ordo de se significat vnum; et ipsa eadem iuncta alteri significat plura: vt fecit seculum.

Questio vicesimatercia.

Veritur de copositione et diuisione. Et primum vtrum copositione et diuisione sint due fallacie distincte specie? Et videtur quod non. nam sicut se habet multiplicitas actualis orationis ad orationem: sic se habet multiplicitas potentialis orationis ad orationem: sicut multiplicitas actualis non constituit nisi vnum locum sophistici vel vnam fallaciam vt amphibologiam: ergo nec potentialis. Et sicut se habet multiplicitas potentialis dictionis ad dictionem: sic se habet multiplicitas potentialis orationis ad orationem: sed multiplicitas potentialis dictionis non constituit nisi vnum locum sophistici vt accentum: ergo etc. Et loci sophistici distinguuntur specie per causas apparentie: illi ergo loci qui habent eandem causam apparentie specie non distinguuntur: sicut copositione et diuisione habent eandem causam apparentie vt vnitatem materie: ergo etc. Ad oppositum. Nisi copositione et diuisione specie distinguerent non essent sex loci sophistici in dictione quod est contra Aristotem.

Questio vicesimaquarta.

Arta hoc querit vtrum vnitas materiae vocis complectere sit sufficiens causa distinguendi copositionem et diuisionem: quod sic videtur: quia cum vnitas materialis vocis complectere sit causa generalis apparentie in copositione et diuisione nisi fuerit principium sufficiens distinguendi vnum locum ab alio: oportet super istam causam generalem aliquid addere quod ipsam determinet ad copositionem et diuisionem: et illud additum oportet esse aliquid pertinens ad modum pronuntiandi: Et sic copositione et diuisione actualem multipliciter operantur quod falsum est: quia patet quod ibi esset vnitas materie et vnitas modi pronuntiandi: et hec duo integram locum operantem actualem multipliciter: ergo etc. Et illud est causa ap-

parentie in copositione et diuisione sub quo multa latent: sed sub vnitatem materialium multa latent in copositione et diuisione: ergo est sufficiens principium distinguendi copositionem et diuisionem. Ad idem patet per Aristotem in illo loco 5. Fallacia autem fit ex his. nam ibi vult Ari. quod per vnitatem materialium credamus copositionem et diuisionem esse idem. Et ille ille est causa apparentie in copositione et diuisione: quod est principium tegendi defectum: quod defectus latet sub apparentia: sicut vnitas materialium est sufficiens principium tegendi defectum: ergo etc. Ad idem patet per Aristotem. Dicit enim quod copositione et diuisione deficiunt ab Elencho eo quod non est eadem oratio copositione et diuisione: diuersitas ergo orationum est causa defectus in copositione et diuisione: sed iste defectus latet sub vnitatem materialium: ergo etc. Ad oppositum. Quod est commune duobus non distinguit illa species sed vnitas materialis est communis copositioni et diuisioni: ergo etc. Et scias veritas prime questionis primo ostendit solueret sedam. Circa quam sunt diuerse opiniones. Quidam dicunt quod vnitas materialis est causa apparentie generalis in copositione et diuisione: ipsa in diuersificata per diuersas habitudines diuersos locos constituit. Et hoc ponit sic proponens orationem huius copositionem non debet esse perferre vt indifferenter se habet ad vnum quod sensus: quod sic ita de factis percipit rudes sensus copositionem falsum: sicut sensus diuisum verum. Nec debet esse perferre sub sensu diuiso vero determinate. nam manifestatio sensus diuisi veri est manifestatio sensus copositionis falsi. Sed dicitur esse perferre sub sensu copositionis falso cum habitu ad sensus diuisum verum. Nisi vnitas materialis cum habitu ad sensus diuisum verum est causa apparentie in copositione et vnitas materialis cum habitu ad sensum copositionis veri: est causa apparentie in diuisione. Ista autem habitudo est ex parte orationis propter quod vnitas materialis cum habitu ad sensum diuisum verum est causa apparentie in copositione. Sed contra patet hoc. In causa apparentie cum sit principium tegendi defectum: non dicitur esse aliquid occasio manifestandi defectum: sicut ista causa apparentie est sufficiens occasio percipiendi vtrum quod sensus: quod per hoc quod perferre sub sensu copositionis falso possunt percipi sensum copositionis falsi. Et per hoc quod perferre sub habitu ad sensus diuisum verum: est ibi occasio percipiendi sensus diuisum

r.elen.
cap.3.

Ad 2am.
qonem.

veritē eā q̄ apparētē eēt sufficiēs occasio ad defectū manifestādū. C̄tē iseri^o p̄bat q̄ iter platonē compositā z̄ diuisam non cadit aliq̄ relatio media: qd̄ tñ ponit ista posuit: q̄libet q̄ plano vl̄ ē determinate p̄ latio s̄sus cōpositū vl̄ s̄sus diuisū. Et h̄ vni^o us sub astimulatione ad aliū. C̄ Propter hec dicit alr̄ q̄ cā apparētē in cōpōne: est vnitas materialis sub actuali platonē s̄sus diuisi veri. Qz̄ opponēs sophistice tria d̄z̄ celare. s̄ pluralitatem significatorū: falsitā. tē ppōnis: z̄ indeterminationē ad vtrūq̄ sensum. Que tria p̄ cām apparētē tegunt qz̄ per vnitatem mālem: tegit pluralitas significatorū. Per hoc q̄ p̄fertur sub determinato sensu: tegit ideterminatio ad vtrūq̄ sensum. Per hoc q̄ iste sensus diuisus verus ē tegit falsitas p̄positiois. C̄ Sed cōtra istā viam arguo dupliciter: M̄rio sic oē qd̄ apparet h̄z̄ aliquam similitudinē illius quod apparet: sicut auricalcū qd̄ apparet aurū: habet aliquam similitudinem aurī: si ergo orō cōposita apparet esse vera ōz̄ q̄ in se habeat aliquā similitudinē ad diuisam veram. Sed ista posuit non ponit aliquā similitudinem i orōne cōposita ad diuisam: q̄ z̄c. C̄ Cōfirmatur ratio. Nam vera nā aurī nō est cā quare auricalcū apparet aurū. Ergo veritas sensus diuisi nō est cā q̄re orō cōposita falsa apparet eē vera. Sed sic dicētes forte dicerent q̄ veritas sensus diuisi nō est cā p̄cisa apparētē i cōpositōe: sed similitudo orōnis cōposita ad diuisam. Et ista similitudo prouenit ex vnitate māliū. C̄ Sed videt q̄ ista ratio concedat p̄positum: nā formale i cōpositōe est ista similitudo. Et ista similitudo puenit ex vnitate māli: ergo vnitas materialis ē sufficiēs p̄ncipiū apparētē i cōpōne z̄ diuisōe. C̄ Itē in oī loco in dictione: idē ē qd̄ tegit falsitā p̄positiois vel pluralitātē z̄ qd̄ facit apparētē p̄radictionē. Sed vnitas mālis ē cā apparētē cōtradictiois: q̄ z̄c. M̄no: p̄bat nā si q̄rat: vidisti ne oculo hūc p̄cussu. hec p̄positio cōceditur. Si iterū querat: vidisti ne hunc p̄cussu oculo: hec negabit. Et cā ista apparētē p̄radictiois ē vnitas materialis: q̄ z̄c. C̄ Propter hec dicitur alr̄ q̄ cā apparētē in cōpōne est vnitas materialis: in sensu cōposito falso. Et hoc v̄

h̄eri ab Arist. qz̄ Arist. in p̄mo hui^o: vbi de cap. 2. terminat de locis sophisticis q̄ntū ad eoz̄ apparētā: nō ponit aliquā orōnē in fallacia cōpōnis: quin in sensu cōposito sit fallacia nec aliquā iuxta diuisiōē quin in sensu diuiso sit falsa. C̄ Sed cōtra hanc viā arguitur dupliciter. Nūmo sic. Illud nō pōt esse causa apparētē in loco sophisticosine q̄ cōuenit reperire locū illū: qz̄ locus sophisticus nō ē sine apparētā. Sed puenit reperire cōpōnē z̄ diuisiōnē sine falsitate alteri^o sensus: vt p̄z̄ p̄ exēplū. C̄ Ideo homines magnū baculū tenent: hic est cōpositio z̄ diuisio: eo q̄ hec determinatio nōial^o magnū: pōt determinare hominem vel baculū: z̄ i vtrōq̄ sensu pōt eē ppō vera: posito casu possibili. C̄ Itē sophista d̄z̄ arguet ex apparētē veris: sed si causa apparētē i cōpōne eēt vnitas mālis plata in sensu composito falso: ex manifestis falsis argueret sophista: qd̄ ei nō eēt cōueniēs. Et p̄pterea vt arguitur est in cā apparētē nō d̄z̄ eē i aliq̄ occasio manifestādū defectū: ex quo defectus latere d̄z̄ sub apparētā. S̄z̄ platio cōpositi falsi: ē occasio manifestādū defectū: q̄ z̄c. C̄ Propterea p̄t dicit ad questioē: q̄ vnitas materialis est cā apparētē generalis in cōpōne z̄ diuisōe: sed qz̄ cōe in q̄ntū h̄mōi nō distinguit: iō ipsa diuisa vel putat p̄ diuersas d̄rtas diuersos locos cōstituit. Nam similitudo orōnis cōposite ad diuisam est cā apparētē in cōpōne. Et similitudo orōnis diuisē ad cōpositā est causa apparētē in diuisōe. Nūc autē iste similitudines differunt s̄m specie: z̄ ideo p̄t distinguere locos s̄m species. Qz̄ autē iste due similitudines differant s̄m speciem. p̄batio: nam relationes diuersificant s̄m spēm s̄m diuersitatē fundamentorū s̄m speciem. Nūc autem fundamenta istarū similitudinū sunt modi p̄ferendi cōpositum vel diuisum. Et isti modi differunt s̄m specie: ideo iste similitudines differunt s̄m speciem. z̄ M̄no: patet nam similitudo que fundatur super albedine: differunt specie a similitudine que fundatur super nigredinem: qz̄ albedo z̄ nigredo specie distinguuntur. Secūda pars minoris patet. s̄ q̄ modi p̄ferendi cōpositum vel diuisum differunt s̄m specie: qz̄ maior est diuersitas int̄ modos p̄ferendi cōpositū vl̄

diuisim: q̄ iter m̄tia nūc z iterū prolata
sz materialia nūc z iterū prolata differūt
fm̄ numerū: ergo modi p̄ferendi cōposi-
tim vel diuisim differūt fm̄ specie. Et p̄-
pterea modi p̄ferēdi sunt forme loq̄z dif-
ferētū fm̄ specie: ergo zc. *Pr̄ia ps̄ m̄no-
ris pz̄ q̄s fuit: q̄ iste silitudines fundant
sup̄ istos modos p̄ferēdi specie diuersos.*
Nam silitudo orationis cōposite ad diui-
sam vel attendit solū penes vnitate mate-
rialiū vel penes modos p̄ferēdi cōposi-
tū vel diuisim. Non penes vnitate ma-
terialiū: nā tal̄ silitudo nō causat dece-
ptionem que appropriat cōponi z diuisio-
ni: nā in materialib⁹ cōpositio z diuisio
non distinguunt. Si. n. aliq̄s credat mate-
rialia esse eadē pz̄ hoc non decipit. *Ista ḡ
silitudo attendit secūdo mō: hoc pz̄ si nos
inspiciamus ad modū quo decipiuntur fm̄
compositionem z diuisionē. Si enī queri-
tur: putas ne verū dicere nūc: quē tu fact⁹
es. Cito respondens hāc concedet. Si er-
go vlteri⁹ inferat: factus es: ergo nūc: dece-
ptio non accidit qz̄ n̄dēs credat m̄tia eē
eadē. sed p̄pter similem modū p̄ferēdi
cōpositū: z diuisim. Et h̄ vult Ari. taz i p̄-
mo hui⁹ q̄ in sc̄do. Dicit. n. q̄ nos decipi-
mur sc̄dm̄ cōpositionē z diuisionē: eo q̄
nihil putat differre cōposita et diuisa ora-
tio. Unde dicēdū q̄ vnitas materialium
cū silitudine orōnis cōposite ad diuisāz
est causa apparente in cōpositūde z e con-
uerso in diuisione. Et h̄z ite silitudines
radicaliter pueniant ex vnitate materia-
liū: ite tñ silitudines sup̄ modos p̄ferē-
di cōpositū vel diuisim fundant: q̄ sūt spe-
cie differentes. *Alterius intelligendūz
est q̄ arguens sophisticē fm̄ cōpositionē
habet proferrē talem orationem in sensu
diuiso vero. Nam si proferrēt eam in sen-
su cōposito: falso: ibi esset occasio mani-
festandi defectū z falsitatem. Sed tamē ve-
ritas sensus diuisi nō erit causa apparente
in cōpositione. sed silitudo orōnis cōposi-
te ad diuisāz v̄diciū est. *C̄ Sed cōtra h̄
arguo z ostendo q̄ ista silitudo non sit
causa apparente in cōpositione: qz̄ cā ap-
parente in omni loco in dictione debz̄ eē
obiectum sensus. Cum ergo silitudo ista sē
sūt non obijciat: nō erit cā apparente in cō-
positione. Dicendū ē q̄ ista relato obijct***

sensui p̄ hoc q̄ vnitas materialium sensui
obijctur: sicut silitudo foris ad plato-
nem in albedine sensui obijctur. *C̄ Ad p̄-
mā rōnem istius secundē de questionis cum
dicit: Si vnitas materialis nō sit sufficiens
cā apparente cū sit generalis: oportet super
istam aliqd̄ addere. Dicendum q̄ illud ad-
ditū est silitudo orationis cōposite ad diuisāz
z nō modus p̄ferēdi. *C̄ Ad secūda pz̄
p̄ dicta i q̄one. *C̄ Ad tertā quādo dicit: q̄
vnitas m̄tis legit defectū zc. Dicendū q̄
vnitas materialis nō facit apparentiāz sine
silitudine: nec legit defectū. *C̄ Ad rōnes
prime q̄onis. Dicendum pro prima rōne
q̄ simile est quo ad hoc q̄ vtraq̄: multipli-
citas est in orōne: sed tamen ex hoc nō seg-
tur vlteri⁹ q̄ si in actuali multiplicitate
orōnis non est nisi vnus locus: q̄ iō sc̄dm̄
potentialem multiplicatē nō sit nisi vn⁹
locus: illā in potentialem multiplicatē ora-
tionis est distinguere duas causas appare-
ntie specie differētes: sicut dictum est. Et
duas causas non existēte latentes sub illis
causis. Sed in actuali multiplicatē orō-
nis non est distinguere nisi vnā cām appa-
rentē: z vnā cām nō existēte: ideo non est
sile. *C̄ Ad aliud dō: q̄ circa hoc sunt diuer-
se opiones de q̄bus videbit inferi⁹. Sz̄ tñ
dō est pro nunc q̄ q̄stū est ex potēiali ml-
tiplicitate Aristo. potuit distinguere duos
locos penes accentum sicut penes cōposi-
tionē z diuisionē. Sz̄ forte cōsiderauit hūc
locū put magis pueniēs ē vsui sophisticō.
Et hoc est in scriptura z poemant⁹ v̄t ip̄e
testat: Et cōsiderādo accētū put ē i scripu-
ra z poemant⁹ ē ibi solū vnā cā apparente.
s. eedē lre z syllabe. *C̄ Ad 3^m pz̄ p̄ dca i q̄ōe
Questio vigesimaq̄nta.******

Veritur

vr̄um ad
fallacā cō-
pōnis regraf: q̄ s̄ctus cōpo-
sit⁹ sit falsus? Et v̄t q̄ sic. *Illā
loc⁹ sophistic⁹ nō ē sine sua
cā apparente z non existēte. nam ex his
duobus integratur locus sophisticus. Sz̄
causa non existēte in cōpositione est fal-
sus sensus cōpositū zc. forte aliq̄s inter-
meret minorem dicendo q̄ causa non ex-
stēte est diuersitas orationis cōposite
ad diuisāz. Et hoc patet p̄ Arist. q̄ dicit q̄ .i. elen^z.
cōpō z diuisio in ignorantiam elenchi re capt. 4.*

Ad ar^{ta}
p̄ncipalia
z^c q̄stiois

Ad arg^{ta}.
p̄ncipalia
p^c q̄onis

ducunt: qz nō est eadē orō cōposita z diuisa. **C**ōtra: Illud nō ē sufficiens cā nō existēte huius fallacie: qd̄ adiectū sue cause apparēte nō pōt in ppriū effectū istū fallacie: sed diuersitas orōnis cōpositae ad diuisas annexa cāe apparēte huius fallacie: nō pōt in ppriū effectū: q̄ zc. **P**robatio assumpti: qz ppriū effectū fallacie ē fallere: nullus aut fallit nisi credēdo falsū: eē verū. **S**z si qñq; rñs credat sensum diuisū: eē idē cūz sensu cōposito: nō credit falsū: eē verū vt patz in exēplo isto: **U**ideo hoicm magnū baculū tenentē. **C**ū rō eoz q̄ sunt ad finē a fine sumit. **I**z locus sophisticus ordiatur ad metā: **I**z ad metā nō ducit nisi p ppōnē falsam q̄ zc. **C**ū rē rectā solō est manifestatio falsi: z pp qd̄ accidit falsū. **S**i q̄ diuisio sit solō cōpositis: qz vbi fallit cōpō soluit diuisio: necesse ē q̄ sensus cōpositus in cōpositōe sit falsus. **C**Ad o^m. **E**x falso cōtingēte concessio a rñdente cū aliqua ppōne vera de sensu cōposito sequitur iconueniēs qd̄ non sequitur cū eadē ppositione vā in sensu diuiso: **I**z h̄ erit p aliquem locū sophisticū z n̄ nisi per cōpositionē: ergo zc. **C**Ad qñē dicēdum q̄ cōpositio pōt dupliciter cōsiderari. **A**ut i se z absolute: aut put p̄tinere ad finem sophisticū. **S**i primo mō cōsiderat nō est necesse in cōpositione sensum cōpositū eē falsū: qz ad potentialē multiplicatē nō requiritur nisi q̄ materia sub diuerso mō pferēdi diuersa significent. **O**z aut illa materialia sint vā vel falsa: v̄l in alio sensu vera z alio falsa: hoc accidit potēnti multiplicatī. **S**i cōsiderat secundo modo: sic necesse ē sensum cōpositum in cōpositione esse falsum. **M**āz opponēs sophisticē intendit respondentem ducere ad metā sed hoc nō facit nisi faciat ipsum opinari falsum esse verū: ppter similitudinem falsi ad verum. **E**t propter hoc **A**risto. determinans de locis sophisticis prout ducunt ad metā: omnes orationes quas ponit in cōpositione fallunt in isto sensu. **E**t omnes orationes q̄s ponit in diuisioe: sunt falsae in isto sensu. **H**ic rāuōes ostendūt q̄ put cōpositio ducit ad metā: necesse est sensum cōpositū eē falsū. **C**Ad illud in oppositū dicendū q̄ quādoq; oratio vera in sensu cōposito:

ē incōpossibilis alicui contingēti falso. **E**t eadē orō in sensu diuiso vera eidem falso ptingenti non est incōpossibilis. **E**t tunc ex ppositione vera in sensu cōpositionis: cum isto contingenti falso: sequitur inconueniēs ppter incōpossibilitatē inter eas: qd̄ tamen falsum non sequitur cū orōne vera in sensu diuiso. **U**nde forte fallacia cōpositionis non accidit ppter illationem illius falsi. **S**ed tñ ista in cōpossibilitate ē causa illius falsi. **I**ntelligendum est q̄ eadem cōpositio que vt est fallens dicitur fallacia cōpositionis: que vt est soluens dicitur sensus cōpositionis. **E**t similiter est de diuisione.

Questio vigesima sexta.

Veritur circa modos cōpo-

sitionis z diuisionis. **E**t p^o mo circa p̄mū modū vtrū hec oratio: **S**edente ambulare est possibile: sub diuersis plationib⁹: possit diuersa significare?

Uides q̄ non: nā ois diuersitas orōnis: v̄l puenit ex diuersitate significati: v̄l ex diuersitate modorū significadi. **S**z mālia diuersimode plata h̄nt eosdē modos significadi z eadē significata: q̄ zc. **M**āz diuersitas in significado: resultat ex diuersitate i intelligēdo. **S**z diuersitas i intelligēdo vel puenit ex diuersitate significati vel modorū significadi: q̄ zc. **C**ū rē q̄ sensus cōpositionis non sit ibi possibilis pbano, nam sedēs: cūz sit p̄sentis t̄pis significat illū qui sedēs ē. **S**z h̄ ambulare: p̄t ampliare p modū possibilitatis: significat igit q̄ iste q̄ nūc est sedēs possit in futuro ambulare: z iste ē sensus diuisionis: q̄ zc. **C**ū rē q̄ sensus diuisionis non sit ibi possibilis pbatio. **M**ā termin⁹ p̄ceret aut supponit formā tñ: z tūc est oratio falsa qliter cuiq; constructibilia diuidant. **S**i supponat tñ subiectū: tūc h̄c n̄ est fallacia figure dictionis: **Q**ueqd̄ heri vidisti hodie vides: albu heri vidisti: q̄ zc. **O**poret igit dicē q̄ supponat formā vt subiectū p̄cerit. **S**ed nūc ad que sequitur idē: qz tūc denotat potētia eē in sedēte vt concernit subiectū. **S**z sicut vna forma non p̄t eē alia sic nec subiectū sub tali forma ē i potētia ad formam oppositā.

CAd oppo-

Ad qñē

ca. 2
Ad qonē

ca. 4.

Ad oppositū est *Alz.* in primo huius. Ad questionē dicendū q̄ materialia illius orationis: Possibile est sedentē ambulare: sunt in potētia vt significat diuersa sub diuersis platiōibus: vt ostēdit *Alz.* in secūdo huius: p̄ simile in dictionē plata sub graui accētū z acuto. Nā sic ip̄a dictionē est in potētia vt p̄stituat intellēctū simplicē sub accentu graui: z aliū p̄ceptū sub accentu acuto. Sic materialia istius sedentes z c. sunt in potētia vt diuersas sentētias sub diuersis modis p̄ferēdi significēt vel rēp̄sentēt. Et ista similitudo p̄z: nam sicut accentus est q̄dam modus significādi attribuitur dictioni p̄ quē vnū intellēctū simplicē ab alio distinguit. Sic modus p̄ferēdi est quidam modus significādi p̄ quē nos distingui mus vnū intellēctū ab alio. Unde sicut accentus variat potēstatem dictionis: sic modus p̄ferēdi variat potēstatē orationis. Unde q̄d dicit q̄ orationi nō attribuitur modus significādi: nisi qz attribuitur p̄ibus et. Hoc habet intellēgi de modis significādi grāmaticalibus q̄ sunt p̄ncipia cōstruēdi vnā dictionē cum alia: sed t̄n modi significādi logicalē: ip̄ orōni attribuit. C. Sed cōtra. modus p̄ferēdi q̄ est modus significādi orōnis ex pte nostra est: nam q̄ p̄struēdibilia sic vel sic p̄ferant hoc est ex parte nostra. Si ergo cōstruēdibilia sub diuersis modis p̄ferēdi diuersa significarēt: sequeretur q̄ multiplicitas eoz ex pte nostra acciperet. Et talē diuersitatē orōnis increpat *Alz.* z c. Dicendū q̄ diuersitas modi p̄ferēdi est ex pte nostra. Sed q̄ orō sic plata hoc significet: z sub alio modo p̄ferēdi significet aliud: hoc nō est ex parte nra. Unde *Alz.* nō increpat mltiplicitatē ex parte nra: dūmodo oratio habeat in se multiplicitatē: q̄d em̄ pendere p̄ferat sub accentu graui vel acuto ex pte nostra est. Sz q̄ dictionē plata sub graui accētū significet vnū z sub alio significet aliud: hoc ex pte nra nō est: sed ex parte dictionis. Sed vltērius oꝝ videre q̄s modus p̄ferēdi facit sensum cōpositum z diuisum. Et dicendū est q̄ cōtinua prolatio eius q̄ est sedentē: cum hoc q̄d est ambulare causat sensum cōpositum. Iste autē modus p̄ferēdi possibilis est in oratione: nam sic modi significādi grā-

maticales adinuicē dependētes termināt z q̄ nata sunt iungi cōiungūtur. Iste autē sensus accidit actioni p̄ter aliquā violētā: ideo iste sensus magis appropriat orationi. Sensus autē diuisionis accidit ex dictionē nua platione earundē partū. Et qz que nata sunt cōiungi adinuicē sepanf: iō iste sensus minus appropriat orōni: vnde accidit et cū quadā violētā. In primo sensu ex cōtinua platione eius q̄d est sedentē cū ambulare itelligimus extrema referri ad idē. vnde s̄m quosdā de hoc toto: sedentem ambulare: ponit possibilitatis modus s̄m alios: modus possibilitatis dicit dispositionē circa ista extrema. Sz siue sic siue semp̄ ista extrema in sensu cōpositōnis ad idē habēt referri. Sed in sensu diuisionis ex dictionē nua platione istarū dictionū pōt ly sedens accipi p̄ vno tpe: z ly ambulare p̄ alio: vnde i sensu diuisionis: nō dicit dispositionēz circa ista extrema p̄ eodem tempore: sed p̄mittitur q̄ p̄ diuersis tpebus accipiat. Ad rōnes. Ad primā dicendū q̄ si maior intelligit solū de modis significādi grāmaticalibus: q̄ sunt p̄ncipia cōstruēdi vnā dictionē cū alia: tunc falsa est maior. Sed si intelligit q̄ ois diuersitas in orōne: vel puenit ex diuersitate significati vel modorū significādi logicalū tunc vera est z minor: falsa: Nam modus p̄ferēdi est quidam modus significādi logicalis per quē vnus intellēctus ab alio distinguit. Ad secundā: cum dicitur: q̄ sedens significat illum qui nunc est sedens et ly ambulare ampliat p̄ modū possibilitatis. Dico q̄ in sensu cōposito ad idē tempus ad q̄d ampliat ly ambulare ad illō ampliat ly sedentē. Unde a parte de ly sedentē: est possibilitas vt ampliet. Nam *Boetianus* dicit q̄ p̄ncipijs presentis temporis insunt tpa quēadmodū infinitiuis. Unde cum dicit: Sūt legens. est legens: erit legens: ly legens accipitur p̄ tpe p̄senti sed non pro t tempore q̄d est p̄sens: sed pro eo q̄d erit vel fuit p̄sens. Ad vltimū dicendū q̄ terminus cōcretus supponit formā vt concernit subietū. Sed hoc dupliciter contingit. Aut put cum forma cōiungitur: aut put in se z z absolute consistat. Primo modo supponit in sensu

Ad ar^{ta}
p^{ntia}

edposito. Secōdō mō in sensu diuiso. Et euz dicit vltterius q̄ in sedēte denotat potētia ad ambulādū: supposito q̄ h̄ sit verū. Dicendū q̄ i sensu diuiso supponit subm rō, ne forme cui inest sessio. Et iō sufficit solū subm eē p̄ns ambulatōi q̄ terminat potētia. Exemplū huius est mā p̄ ut est in potētia ad formā: s̄ nō est in potētia ad formā nisi vt est sub p̄uatōe. Et iō mā puata est in potētia p̄ accūs. Et qd̄ est sic i potētia vt solū cōcomitās: nō o3 esse p̄ns actui terminati potētia: sic est in p̄posito: qz forma sessio nis solū est in potētia ad ambulādū p̄ accūs: iō nō o3 q̄ sit p̄ns cū subm p̄iunctū est cū ambulatione.

Questio vigesima septima.

Veritur vtrū

q̄ hec ppō: Sedentē ambulare est pole: sit vera in sensu diuisionis: Aīdēt q̄ non. Nam pole sub quocūq; mō p̄ferat dicit polem vniōne eius qd̄ est sedentē cū ābulare. S3 tūc arguit sic: illa ppō est falsa q̄ significat polem vniōne eoz q̄ adinuitē cōponi nō p̄nt: sed hec est talis: s̄ zc. Item in sedente denotat esse potētia ad ambulādū: sed cuius est potētia: eius est z actus. Nam actus z termin⁹ p̄ se potētie significat: s̄ p̄ p̄positionē in sensu diuiso q̄ sedēs sub forma sessionis possit esse cōiunctū cū ambulatōe qd̄ est impole. Item ppō vera de possibili h3 aliquā veram de inesse: nā pole est quo posito inesse nō accidit impole: sed ppō de inesse r̄ndens isti de possibili est hec: sedens ambulat: q̄ simpliciter falsa est: s̄ zc. Aī q̄busdā dicit q̄ hec sedentē ābulare ē possibile: debet sic poni inesse. Sedens pus ambulat. Scdm̄ m̄ alios sic debet poni in esse hō vel aīal ambulat. Rō p̄mi est hec: nā ex discōtinua p̄latōe istarū partū. sedentē ābulare: p̄mittitur q̄ ly sedēs possit accipi p̄ vno tpe z ly ābulare p̄ alio: et hoc virtute modi potētie: p̄pter ea sic debet poni inesse: Sedēs p̄ns ābulat. Rō scd̄i est potētie respectu illius respectu cuius est solū p̄ accūs nō corr̄ndet actus. Unde ppō debet poni inesse rōne subiecti sessionis: vt hō ambulat vel aīal. C S3 p̄tra h̄ arguo sic: Diuersis p̄po-

tionibus de poli corr̄ndēt diuerse p̄positiones de inesse: sed iste due p̄positiones sūt diuerse ppōes de poli: sedentē pus pole est ābulare: z sedentē pole est ābulare. S3 p̄me de possibili corr̄ndet hec de inesse. Sedens pus ābulat: s̄ scde de poli corr̄ndet hec sedēs ābulat. Item iste sunt diuerse de possibili. Aīal ābulare est pole: z sedentē ābulare est pole. S3 p̄me de possibili corr̄ndet hec de inesse: aīal ābulat: s̄ isti sedentē ābulare est pole: corr̄ndet alia de inesse. Ad oppositū hec ppō: Possibile est sedentē ābulare: sequitur ex veris: s̄ est vera. Sequitur em̄ ex istis: pole est fortē tres fontes est sedens: ergo zc.

Questio vigesima octaua.

Acta hoc

querit vtrum sit vera in sensu cōposito. Et q̄ sic videt. Nam ly sedentē pōt cōpari ad diuerse tpa p̄ notā potētie: z p̄ cōsequēs pōt esse sensus in p̄pōne sedentem pus pole est ābulare. Item p̄tinua p̄latō eius qd̄ est sedentē cū ly ābulare: nō facit q̄ sedentē z ābulare accipiant p̄ eodē tpe: nā sic dicto: Nō q̄ fuit est: pōt ly hō mo accipi p̄ p̄nt: z ly fuit p̄ p̄terito: nō obstante q̄ sub p̄tinua p̄latōe p̄ferat: s̄ eadē rōne in p̄posito. Cōppositum vult. Item Cōp̄ter p̄mā questionē intelligendū est q̄ potētia dicit multis modis. Et in q̄busdā est multiplicitas equocatiōis: z in q̄busdā est multiplicitas analogie p̄ h̄z in p̄ncipio. 9. meta. Aliq̄ em̄ dicunt potētia nō qz habeāt aliq̄ p̄ncipiū transmutatiōis. Et sic reperitur potētia in geometria z in logica. Linea em̄ q̄ est radix alicuius q̄drati dicit potētia ipsius: sicut in numeris dicimus q̄ ternarius est potētia nouenarij: ista aut potētia nō dicit p̄pter aliq̄ p̄ncipiū transmutatiōis: sed p̄pter aliquā similitudinē. Sicut mā est potētia actus quātrāsmutat ad actū: sic nūerus dicit p̄ alie ri⁹ qz ex ductu eius in seipm̄ resultat alie z. Similitudo est in logica: possibile em̄ z impossibile nō dicimus in logicalib⁹ p̄pter aliquod p̄ncipiū transmutatiōis: sed solum p̄pter ordinēz ad verum z ad falsum. Sicut enim ens non solum significat

ens extra animā: sed verum circa compo-
 sitionē intellectus. Sic potētia cum dicat
 ordinē transferretur ad cōpositionē z diuisi-
 onē in ppositionibus. Unde illa ppo dicitur
 possibilis que pōt esse vera: z illa im-
 possibilis que nō pōt esse vera. Sed hoc
 nō est ppter aliquā potētia actiua vel pas-
 siuam: sed solum ppter cōuenientia z re-
 pugnantia termino z. Potentia autem in
 naturalibus accipitur prout est principii
 transmutationis que sm analogiam diui-
 ditur. Hoc supposito: dicendum qd pposi-
 tio pōt esse vera in sensu diuiso: sed entem
 ambulare est possibile. Nam propositio si
 significat qd vno predicati ad subiectū est
 possibilis. Sed h pōt esse dupliciter. Vel
 pro eodem tempore z sic est composita z
 falsa. Vel pro diuersis tēporibus: z sic est
 diuisa z vera. Unde illud qd est subm sessi-
 onis in vno tpe: pōt esse subm ambulatio-
 nis in alio tempore. Et qz potētia equo-
 accipit in logicalibus z naturalibus: ideo
 logicus dicit multas ppositiōes esse veras
 quas tñ diceret naturalis esse impossibi-
 les. Unde concedit istam ppositionem:
 Falsum potest esse verum: in altero sensu.
 Et etiam istam: Lecus potest esse videns.
 Ad primū argu^m cū dicit qd pole sub q-
 cuiq; modo pferat zc. dico qd verū ē. Sed h
 potest esse dupliciter. Vel p eodē tpe: z sic
 ppositio falsa est. Vel p tēporibus diuersis: z
 sic vera est ratione subiecti. Ad aliud cū
 dicit qd in sedente denotat esse potētia zc.
 Dico qd ppositio nō significat qd compo-
 sitio extremoz est possibilis. Unde ppo nō
 significat qd in sedente: vt in subiecto sit po-
 tentia vt subiecti ad predicatū. Verū tamē
 hoc posito. Dicendū est ad rationē vltēri-
 us: cū dicit: eius est actus cui⁹ est potētia.
 Dico qd cui⁹ est potētia vt subiecti p se eius
 erit actus. Locus tñ est potentia vt subiecti
 p accūs: nō oīz qd eius sit actus: nec p se nec
 p accūs. Nā puatio z forma opposita sunt
 in potētia p accidēs ad formā qd est termi-
 nus motus: z tamen nec priuano nec for-
 ma opposita manet sub actu. Et hoc quia
 non est alia potentia earū qz potentia ipsi-
 us materie. Verū tamē propter intelle-
 ctum illius ppositionis est sciendum qd
 sicut aliquid se habet ad potentiam sic se

habet ad actum. Et si per accidens se ha-
 bet ad potentiaz: per accidens se habet ad
 actum. Et intelligendum qd aliquid pōt p
 accidens accedere illi qd p se est in potētia
 ad actum. vel illi ad qd est in potentia. Ex
 emplū primū: nam materie accidit puatio
 z forma opposita. Exemplū secundū: nam
 forme humane ad quā materia hominis
 est in potentia: accidit esse album vel nū-
 cum quod est in potentia primo modo. nō
 oportet qd sit sub actu: nec per accidēs nec
 per se. Sed quod est in potentia secundo
 modo potest esse in actu licet per accidēs.
 Ad vltimum dicendum qd hec pposi-
 tio: Sedentem ambulare est possibile: de-
 bet sic poni in esse: sedens in a. ambulat in
 b. Et sic homo ambulat: posito qd homo sit
 proprium subiectū sessionis. Si enim pro-
 positioni de possibili correspondeat al-
 qua de inesse ratione subiecti per accidēs.
 tunc sic debet poni in esse: Sedens in a. zc.
 Si autem ppositio de possibili solum
 correspondeat ppositio de inesse ratio-
 ne subiecti per se sic debet poni in esse: Ho-
 mo ambulat. Ad rationes in oppositū
 cuius dicitur qd sunt diuersę de possibili zc.
 Dicendum qd iste due ppositiones: Se-
 dentem prius possibile zc. prout accipiū-
 tur in sensu diuisionis non differūt. Ad
 aliam eodem modo dicendū est. Ad se-
 cundam questionem dicendum qd hec est
 falsa in sensu compositionis: sedentem am-
 bulare zc. Nam ex continua prolacione
 eius quod est sedentem ambulare: signifi-
 catur qd vno istorum extremorum est pos-
 sibilis pro eodem tempore. Ad primum
 argumentum cum dicitur qd ly sedentem
 ampliatur per notā potētie: dicendum
 qd hoc posito ppositio falsa est: nam qd-
 cunq; tempus ampliatur ly sedentem ad
 idem tempus in sensu compositionis am-
 pliatur ly ambulare. Unde in sensu com-
 posito ppositio significat qd compositio
 istorum extremorum pro eodem tempore
 possibilis est. Ad aliud dico qd sic dicitur:
 Homo qui fuit est: z hoc sub continua pro-
 lacione. Vel homo accipitur pro preterito
 vel pro presenū sub ratione preteriti: vnde
 de ratio accipit falsum.

Ad ar-
 pn^{lia}

Ad 2^{am}
 qōnem

3^{am}
 qōnem

e. 2.

Questio vigesima nona.

Meritur circa istū palogismū: Quinq; sūt duo et tria: z querit vtrū hec dictio et possit copulare inter terminos vel propositiones: Et q inter terminos vtrū: Nā p Aristoteliū coniunctio copulat inter partes orationis: sed orationes nō sunt ptes rōnis, ergo zc. Item coniunctio cōstruit cū illis inter que copulat: sed pstructio fit rōne modoz significandi: cuz ergo orationes nō hēant modos significandi: hec coniunctio z inter orationes non copulat. Ad oppo. sūm Aristoteli. Ne idem homo: ab: hodie: cōcedit: lapsus. hec sunt omnes ptes orationis pter coniunctionē: que si apponere exigeret aliam orationē: hoc nō esset nisi inter orationes copularet. Item copulatio videtur esse inter similia. s; sic dicto: Quinq; sunt duo z tria: orō precedit cōiunctionē, ergo alia orōez exigit sibi iungi.

Questio trigesima.

Meritur vtrū

hec dictio z opetur potentialē multiplicatē: Uidetur q non. Nam multiplicitas dictionis eiusdem sūm materiam z formam non manet multiplicitas potentialis: nam ad potentialē multiplicatē requiritur diuersitas forme: sed hec dictio z manet eadem sūm materiam z formam ergo zc. Ad oppositū dissoluit compositionem z diuisionem: ergo zc. Ad pnam qōnem dicendum q cōiunctio vel copulatio per se copulat inter terminos: per accidens autem terminos inter ppositiones. Et huius ratio est: nā cum coniunctio sit pars orationis habet modos significandi sūm q cum alijs partibus orationis construi potest: sed nō cōstruitur nisi cum illis inter que copulat: oportet igitur ista habere modos significandi sibi ppositionabiles qui sint pncipiū cōstructionis: ergo non copulat inter orationes. Sed tamē quia terminos inter quos copulat accidit partes vnius orationis esse vel diuersas: ideo dicit copulare inter terminos vel inter orationes. Magis tñ ppue.

potest dici q pūctio possit copulare inter terminos vnius orationis vlt iter terminū diuersaz orationū. Ad pmiū argumētū in oppositum: cum dicitur: Ne idē homo zc. sunt omnes partes orationis pter cōiunctionem: que si apponatur exigit aliam orationem sibi adiūgi. Dicendum q cōiunctio appositā per accidens fit copulatio inter orationes quia per se fit copulatio inter partes diuersaz orationum. Ad scdm cum dicitur q copulatio vult esse inter similia: vtrū ē de copulatis per se: cuiusmodi sunt dictiones. Vel potest dici q in hanc oratōē: Quinq; sūt duo z tria: copulatio soluz copulat vnā partē pdicti alteri. Et tunc est sensus compositus z copulat simile simili. Vel potest sic pferri. Quinq; duo sunt z tria. Et tunc copulat orationē precedentem orationi subsequenti: sic est sensus diuisionis et significat q quinq; sunt duo z quinq; sunt tria diuisim. Et tunc copulat simile simili: quia orationē orationi. Ad questionē aliam dicendum q distinctio soluens hunc palogismum. Quinq; sunt duo z tria: opatur potentialē multiplicatē: nam puenit ex hoc q eadem mātia diuersimode p lata diuersa significant huic distinctio accidit q h dictio et copulat inter terminos vel inter ppositiones. Unde z ex distinctioē in se cōsiderata: operatur potentialē multiplicatē lz nō pmo opere potētiā multiplicatē. Et hoc probant rationes. Q. d. xxxj.

Meritur vtrū iste palogismus:

quinq; sunt duo z tria sit verus in sensu compositionis: Et q sic videt. Nā duo z tria sunt aliq; nūer. Aut q; quari? aut maior aut minor nūer? s; nō maior nec minor q; zc. Item q; libet nūer? addit? alteri pstituit nūer? ternari? q; addit? binario pstituit aliquē nūer? z non alii q; quari? Item iste palogismus ē palogismus diuisionis. q; ē verū in sensu cōpōnis: Nā vbi fallit diuisio soluit cōpō. Item duplex ē totū: vlt z integrale. Totū vlt de suis partibus diuisis p dicitur: s; totū integrale nō nisi cōiunctum hec q; ē va. Duo z tria sūt quinq; z psequens hec p uersionē: Quinq; sunt duo .5. me. z tria. Ad oppo. ē Az. de q;itate: q;libz T. c. 29.

Ad qōnē.

res hz eē semel z nō bis: vñ cōcludit q̄ sex
est semel sex z nō bis tria: ḡ eadē rōnē: qn̄
q̄ est semel qn̄q; z nō duo z tria. C̄ Item sic
dicto: qn̄q; sunt duo z tria: p̄ma ps p̄dicati
de subo nō p̄dicat: s̄llr nec sc̄da: ḡ zc. C̄ Item
p̄ Az. in. s. meta. ps nō p̄dicat de toto nisi
cōcretiue: sed duo z tria sunt p̄tes qnarij ḡ
zc. C̄ Ad q̄onē dicēdū q̄ ē falsa formaliter
loquēdo. nā qnarius s̄m se est vnū: qz s̄m
se est ens. Et vnū qd̄q; sicut est ens sic est
vnū: s; qñ aliqd̄ est s̄m se vnū: z ex plurib⁹
p̄tibus composituz regitur aliud vnū ens
istas p̄tes: sed qnarius cōponit̄ ex multis
vnitatis q̄ s̄m se sunt distincte: ḡ regit̄
aliqd̄ vnū istas vnitates: illd̄ aut̄ vnū nō
pōt eē aliq̄ vnitatis: qz ex ista vnitatis z alijs
cōstituet̄ qnarius. z tūc remanet q̄stio qd̄
vnit̄ istas vnitates ḡ qz illd̄ vnū sit ali-
qd̄ ab vnitatis? z b̄ est forma ipsius qnarij.
Sicut em̄ ex elementis cōponit̄ mixtū: z in
mixto est aliqd̄ qd̄ nō est elementū: sic in q̄
natio est aliqd̄ qd̄ nō est vnitatis numer-
lis: nec ex vnitatis cōpositū: z hoc est for-
ma eius. Cum ergo mā nō p̄dicet de cōpo-
sitiō ex mā z forma: z qnarius est quoddā
cōpositū ex vnitatis z sua forma: z duo
z tria sunt mālia ipsius qnarij: hec erit falsa
formaliter loquēdo: qn̄q; sunt duo z tria. C̄
sic est falsa: hō est carnes z ossa. sic hec
est falsa: qn̄q; sunt duo z tria. C̄ Item p̄ma
in. 7. meta. dic̄ qz q̄ dic̄ domū eē lapides z
ligna: dicit̄ domū esse i p̄ domū: nā lapi-
des z ligna sūt mā domus. Quis ḡ dicit qn̄-
q; esse duo z tria solū dicit qnariū esse qna-
riū in potētia. Mas duo z tria sunt mā qna-
riū. Unde si hec sit vera aliq̄ modo: Quin-
q; sunt duo z tria: hoc erit solū mālr loq̄n-
do: formaliter em̄ pp̄o falsa est. C̄ Ad p̄mū
argumētū: cū dicit q̄ duo z tria sunt aliq̄
numerus. Dico q̄ duo z tria possunt du-
pliciter cōsiderari. Aut put̄ sunt in potētia
ad vltioriē formā. Aut put̄ distinguūt̄
p̄ suas formas. Primo mō sunt aliq̄ nū-
rus in potētia. Secūdo mō sunt duo numeri
sp̄e distincti. C̄ Ad aliud dicēdū q̄ gl̄bet
numerus addit̄ alteri cōstituit̄ nūerū mālr
s; ad formā nūeri regit̄ for̄ vnū q̄ nō ha-
bet sic dicēdo: qn̄q; sunt duo z tria. C̄ Ad
tertū dico: q̄ hec est falsa de virtute sermo-
nis in sensu cōpositiōis: qn̄q; sunt duo z

tria. Az. an̄ p̄cedit eam p̄pter apparentias
veritatis. Nam apparentia sufficit ad so-
phistam. Et qz vnū est quātitas discre-
ta: iō multoties admittimus tales pp̄ones
C̄ Ad vltimū dicēdū q̄ toni integrale nō
significat suas p̄tes: s; significat cōpositum
ex p̄nō sub sua forma s; p̄tes nō significat
vnū sub forma toni: nisi noie tonus. C̄
sic dicto: Duo z tria: iste p̄tes nō significan-
tur vt vnū sumētū forma tonus sed soluz
significatur vnū p̄ copulationē. Unde ad
argumentū dico q̄ toni integrale p̄dicari
pōt de oibus suis p̄tibus vt vnū sunt in
forma tonus: nō tñ potest p̄dicari de parti-
bus suis vnū p̄ copulationē. Unde hec
nō est vā dom⁹ ē lapides z ligna. S; hec
domus est cōposita ex lapidib⁹ z lignis: in
forma tñ tonus vnū.

Questio trigesima secunda.

Veritur vtrū

q̄ iste paralogūm? Qd̄ vnū
solū pōt facere plura pōt fa-
cere: sit distinguendus s̄m
cōpositiōē z diuisionē p̄
ut ly solū tenet aduerbialiter? Et videt q̄ nō
nā aduerbiū est adiectiui verbi: s; adiecti-
ui verbi nomē determinare nō pōt: ḡ zc.
Admōz p̄: nā adiectiui verbi hz modos
significandi qbus nō p̄portioat̄ ipi nomi-
ni. Et confirmat rō. nā adiectiui nois ver-
bū determinari nō pōt: ḡ adiectiui verbi
nomē determinari nō pōt. C̄ Item aduer-
bium suos modos significandi solū pōnit
circa verbū: ḡ solū v̄bū definit̄ abut: q̄re zc.

Questio trigesima tertia.

Veritur vtrū

q̄ sit distinguendus s̄m cōpo-
sitiōē z diuisionē: put̄ ly so-
lū, noialiter tenet? Et videt
q̄ nō. Nam vt supra adie-
ctiui nois verbū definit̄ nō pōt. C̄ Ad
oppo. hec est distinguēda: ois hō est vnus
solus hō s̄m compositionē z diuisionem.
C̄ Ad p̄mā questionē z secūda dicēdū q̄ Ad p̄mā
ista: qd̄ vnū solū zc. est distinguēda s̄m cō-
positiōē z diuisionē put̄ ly solū tenet ad-
uerbialiter: nō aut̄ put̄ noialiter tenet. Rō
p̄mi est: nā aduerbiū s; sit adiectiui verbi.

Ad p̄mā
qōi. ē z z

Ec. 23.

Ad ar^{ta}
pū^{lia}

nō tñ hz modos significādi spales qb' ipfi soli vbo pportioat. Un qz hz modos significādi gñales: nō determinare pōt pñci- pñi z puomē z ipm nomē. Nō determinet ipm nomē pz: Nā talis oīo admittit. Iste medio crit bon' bñ currit. Nō determinet pñci- pñi pz. Nā bñ dī. Iste forit pugnās vin- cut. Proterea ly solū pōt determinare ly pōt: z tūc est sensus cōposit' falsus. Et tūc figūtur q' illud qd pōt facē vnū ita q' nō aliud facere pōt pla. Si aut ly solū determinet ly vnū: sic ē sensus dīsus ver': z tūc figūtur q' illud qd pōt facere vnū ens: z nulli associ- atū pōt facere pla: z h' vez est diuisiue. Un palogism' pōt sic formari. Nō vnū solum pōt facere pla pōt facē: s; qd vnū solū pōt facē: nī pñ pla facē: qd pōt pla facē nī pñ pla facē. Maior z minor ē distinguēda: s; maior est vera i sensu diuisiōis: z minor est vera i sensu cōpositi. Cōm acceptū pz. i. q' si ly solū teneat noialr: nō est distinguēda s'm cōpositiōnē z diuisiōnē. Nā adiectiuū nois hz modos signi spales qb' suo sub- stātio pportioat: puta numez casū z ge- nus: s; p tales modos signi ipm adiecti- uū nois vbo nō pportioat: ppter qd acce- pto ly solū noialr ppō est distinguēda s'm equocationē: ex eo q' ly solū pōt teneri ca- thegorematicē vel sincathegorematicē: s; cathegorematicē sic pōt eē vera: q' tūc figūtur q' illud qd pōt facere vnū nō associatū al- teri pōt facere pla. Nam sic ly solū figūtur qñ- dam solitudinē: s; si teneat sincathegore- maticē: tūc significat pñciam acceptiōnē illi- us cui adiūgit. S; h' pōt eē duplr. Vel ab- solute: vt sortes est vnus solus hō. Vel in cōpātiōe ad actū: vt solus sortes currit. S; siue sic siue sic. sincathegorematicē tenet: z est ppō falsa. Cōm pñm argumētū dicē- dū q' aduerbiū est adiectiuū verbi z alia- rū pñi. vñ est pñm verbo: s; nō soli vbo sicut Aristotian' dicit q' ablatiu' casus est p- pñs casus passiuoz: et accusatiu' pñs acti- uoz: et tñ cū alijs vbis cōstrui pnt. Cōm pñm argumētū dico q' nō est sile vt dictū est. Nā adiectiuū nois hz modos signi spales qb' suo substātio solū pportioat. S; aduerbiū hz modos signi gñales: z iō nō est sile. Et p idē pz ad vltimū pñm q' rionis. Cōm illud scde qōnis dicendū q'

ista. Dis hō est vnus solus hō: est distin- guēda s'm equocationem.

Questio trigesimaquarta.

Meritur circa

accentū vtz accētus sit due fallacie: Et videt q' sic. Nā sicut se hz multiplicitas po- tētialis oīonis ad oīonē: sic se hz multiplicitas potētalis dictiōis ad di- ctionē: s; s'm multiplicatē potētiale orati- onis accipiunt due fallacie: vt cōpositio z diuisio q' sunt spēs distincte: s; zc. Et cōfir- matur rō: qz Az. in soluēdo oīones s'm cō- positioē z diuisiōnē dicit q' soluēde sunt eo q' aliud figūtur oīo cōposita z diuisa: sic alr figūtur nomē gūter z acute plati. Un vnam multiplicatē semp alteri assilat. Cōm istā qōnē qdā dicit q' nō est sile de potētali multiplicatē in dictiōe z oīone: eo q' mō- di pferēdi gūter z acute diuersificāt solū accētāl' ipaz dictionē: s; mōi pferēdi ipaz oīonē cōpositūz vel diuisim oīonē essentia- liter diuersificāt. S; illud nō videt veruz: nā eadē est idētitas z diuersitas oīonis cō- positē z diuisē: z dictiōis gūter z acute p- late: qz vtrubiq' est idētitas mālīs z diuer- sitas s'm forma: sicut q' fit appens elench'. eo q' oīo est drñs: sic fit s'm accentū: eo q' nō est idē gūter z acute plati. z ppter eā dictū est vpra q' sicut modus pferēdi ora- tionē ipam diuersificat: sic accētus diuersifi- cat dictiōis platez. Iō dicit alr q' accētus hz nomē vnū: cōpositio aut z diuisio nō hnt vnū nomē: z iō penes cōpōnē z diuisiōnē accipiunt due fallacie: z penes accentū so- lū vna fallacia. Cōm pñm loc' sophistic' pñtuit inesse p suā cām appētiē z nō exi- tiē: nā hec duo itegrāt locū sophisticū: vbi q' est repire duas cās appētiē spē distinctas: z duas cās nō exiētiē latētes sub illis cās appētiē: ibi necesse ē distinguere duos lo- cos sophisticos. S; e q' eundēs rō appet vt distinguāt due cās appētiē i accētū sicut in cōpōnē z diuisiōe. nā sic ponit q' silitudo of onis cōpositē ad diuisāz: sic cā appētiē in cōpōnē. Sic dicā q' silitudo dictiōis gū- ter plate ad acute plati: sit cā appētiē in accētū gūter z ecōuerso i acuto. Cōm p- pterea sicut platio mālīs sub seutū cōposi-

Ad ar^{ta} pñ^{ta} pñe qōnis.

Ad ar^{ta} 2ª qōnis

Ad qōnē

in h' q' d' q' d'

to determinata facit credere q̄ solū h̄ vnus significet: ita platio dictionis sub accētū ḡij Sydicat q̄ nō est tāta silitudo dictionis ḡiij plate ad acutā platā: sicut orōnis cōpositū ad diuisam: hoc p̄cedo: q̄ h̄ p̄cludit q̄ accētus nō est ita efficax locus ad decipiēdū sicut cōpositio et diuisio. **C** Propter hec dicendū est breuiter q̄ q̄stū est ex potenciali multiplicitate dictionis potuit Az. ponē duos locos sophisticos iuxta accētū sicut iuxta cōpōnē et diuisionē. **U**erū q̄ Az. cōsiderauit locos sophisticos put magis apti sunt ad decipiēdū. Nam sic magis p̄gruūt in finē sophisticē: et iste locus nō est aptus ad decipiēdū in his q̄ sunt sine scriptura et in his q̄ sunt in platioe. **N**ā platio mani festat er̄ defectū. **U**n̄ Az. dicit in l̄ra q̄ iste locus maxie decipit in scripturis et poema ubus: et vt in scriptura est h̄ vnā solā cām appētie: q̄ easdem l̄ras et syllabas. **I**deo Az. sic p̄siderās h̄ic locū: q̄ sic decipit magis: ideo posuit accētū solū vnū locū sophisticū. **R**atio ad oppositū p̄cludit h̄ qd̄ p̄cessum est q̄ q̄stū est ex pte potētialis multiplicatis dictionis accētus possit esse due fallacie. **S**z q̄ Az. hunc locū p̄siderauit put maxime decipit: et hoc est i scripto. **E**t vt in scripto est solū h̄ vnā cām appētie: ideo sic cōsiderando nō posuit accētū nisi vnū locū. **D**e eius cā appētie dicitur q̄ est vnitas vocis incōplexe s̄m mām. **S**ed cōtra. causa appētie debet manere in vtroq; sensu p̄pōnis distinguēde: s̄ s̄m accētū distinguimus eo q̄ aliqd̄ pōt esse dictio vl̄ orō: cū ḡ vnitas vocis incōplexe nō maneat i orōne: nō pōt esse cā appētie in accētū. **P**ropter hec dicendū est q̄ vnitas vocis s̄m mām put cōis est voci cōplexe et incōplexe est cā appētie i accētū. **C**irca modos intelligendū est q̄ quatuor sunt modi accētus. **P**rimus est in hoc q̄ aliqua dictio potest legi gram accētū vel acuto. **S**ecundus est eo q̄ aliqua dictio pōt legi corepto accētū vel p̄ducto. **T**ertius est q̄ aliq̄ dictio pōt p̄ferri cum aspiratione vel sine. **I**uxta quē modū sic paralogueat: **Q**uicqd̄ hamaf hamo capt̄ est: iste hō amatur: ḡ iste hō capt̄ est. **N**ec orō dicere q̄ ly b. sit l̄ra: q̄ tunc non manent eadē materialia. **Q**uartus modus est

ex eo q̄ aliquid pōt p̄ferri sub vno accētū vel pluribus vt metuo. **Q**uestio trigesima quinta. **M**eritur vtrū q̄ figura dictionis opetur aliā quā multiplicatē: **U**idetur q̄ non. **N**am s̄m cōmenta. **A**lexandri figura dictionis opatur fantastica multiplicatē: id est multiplicatē apparentē. **S**ed qd̄ tm̄ apparet multiplicitas nō est multiplicitas. **C**um ḡ figura dictionis opetur fantastica. i. apparentem multiplicatē: in illa nulla erit multiplicitas. **C** forte aliq̄ diceret q̄ ratio concludit q̄ figura dictionis nō opatur veram multiplicatē: opatur tm̄ apparentē multiplicatē. **C**ontra hoc. **S**i figura dictionis opetur tm̄ apparentē multiplicatē: sicut ergo in loco opante verā multiplicatē necesse est eandē orationē vel idē nomen plura significare: sic necesse est in apparentē multiplicatē q̄ aliqua dictio vel orō appareat plura significare. **C** S̄z si sic arguit **H**omo est spēs: sortes est hō ḡ zc. **N**ec nomē nec oratio apparet plura significare. **S**z forte diceret ad rōnē q̄ licet nulla orō sit hic multiplex nec etiam nomen: est tm̄ hic multiplicitas latens ex collatione vnus dictionis ad aliam. **N**am licet hec dictio homo non significet plura in ista oratione: homo est species: nec etiam in ista: sortes est homo: comparando tamen hunc terminum ad seipsum: prout accipitur in vna propositione et in alia: videtur significare quale quid et hoc aliquid: cum tamen solū significet quale quid. **C** Sed cōtra. p̄ Az. **L**oci in dictione peccant contra contradictionem: sed loci extra dictionem peccant contra syllogismū. **T**unc arguo sic. **U**bicū q̄ est apparet contradictio necesse est idē nomē vel eandē orōnē plā significare si ḡ figura dictionis peccet p̄ra contradictionē: necesse est idē nomē vel eandē orōnē plā significare: et ergo multiplicitas nō consistit in collatione vnus termini ad aliu. **I**taior rationis patet: nam vbi est apparet contradictio: necesse est vtrāq; partem contradictionis esse veram: et necesse est q̄ vterq; conceptus significetur.

elen. c. 3

115 112

115 112
115 112
115 112

CItem ad multiplicatē rīdendū est per distinctionē: sed ad figurā dictionis nō est rīdendū p distinctionē: ergo rē. **A**ldinoz p3 p **A**z. in. 2. huius. Dicit em q palam est quō soluende sunt orationes que sunt fm figuram dictionis eo q habemus genera p dicationem z distincta. **C**Item si figura dictionis cōsisteret in collatione vnus terminū ad aliū sequeretur q figura dictionis peccaret immediate ptra syllogismū: sic fallacia accidētis. **C**Ad oppositū est **A**z. Qui dicit q equo catio z amphibologia z figura dictionis peccāt fm duplex: sed vbi est duplicitas ibi est multiplicitas: ergo i figura dictionis aliqua est multiplicitas. **C**Item omnes loci in dictione sunt ex hoc q eisdem nominibus z orationibus non idem significamus: si figura dictionis est locus in dictione: ergo rē.

Questio trigesima sexta.

Ita hoc que

ritur: vtrum figura dictionis operetur veram multiplicatē? Et q sic videtur. **N**ā qd vere impedit formam syllogisticam veram operat multiplicatē. Sed figura dictionis est hmōr: nāz oēs loci in dictione z extra dictionē peccāt eo q sunt imodificati. **A**ldinoz p3. nam si non esset vera multiplicitas: mediū vere posset vñire extrema. **C**Ad oppositū **A**lex. dicit q figura dictionis opatur fantastica multiplicatē. i. apparentē. **C**Item vbiq; est vera multiplicitas necesse est idem nomē vel eandē ofonē pla significare: s; in figura dictionis nec nomē nec ofo plura significat. **C**Ad primā qōnem in dicēdū. q oēs p sentiūt in hoc q figura dictionis aliquam multiplicatē opatur: ppter hoc q in omni loco sophistico in dictione significam^o nō idem eisdem noibus vl ofonibus. **U**nde sub eisdem voebus in omni loco in dictione est aliq latēta pluriū: z hoc est locū aliq opari multiplicatē. Sed circa qōnē secūda dicit qdā q fig^a dictionis verā opat multiplicatē: z h qz dēta est inter multitudine z multiplicatē: nam multitudo importat absolute pluralitates: multiplicitas autem supra pluralitatem addit vnitatem.

Un multiplicitas est plica multoz sub vno. **S**z vñū of multiplici sicut z ens. **U**nū. n. in suba dicit idētas: in quātitate equalitas: in qualitate silitudo. **I**n figura dictionis est vnitās q est silitudo: videt qz verā multiplicatē opet. **A**lij dicit q nō opatur verā multiplicatē s; solū multiplicatē appētē: p eo q in vera multiplicatē necesse est idēz nomē vl ofonē pla sigrē. **S**z i figura dictionis nec nomē nec ofo pla sigrē: s; p3 dicitur rēdo p oēs modos. **N**ā si sic arguit: musca z scamna similitur terminantur in a: z musca est feminini generis: ergo et scamna. **M**usca nō cōsignat duo. s. masculinum z femininū. **S**imiliter si dicitur: homo est spēs fortes est hō: ergo rē. hō nō sigr quale quid z hoc aliquid. **U**traq; istarum opationum est probabilis. **C**erūtamen dici potest q figura dictionis operat multiplicatē: nō tamen ita veram sicut alij loci in dictione: nam in multiplicatē vnitās est formale: sed in figura dictionis nō est vnitās vocis fm subam: sed solum vocis fm similitudinē: ppter qd iste locus operatur multiplicatē: illa tamen multiplicitas est secundaria respectu illius multiplicatē vbi est vnitās vocis fm substantiam. **C**Ad primā rationē dicēdū: q in figura dictionis est apparēs multiplicitas: nō tamē est sic apparēs q sit fine existentia: sed id dicitur apparēs qz puenit ex similitudine dictionis ad dictionem: sed silitudo dicitur fantasma reitō multiplicitas vocatur multiplicitas fantastica. **C**Ad illud in oppositū dicitur q figura dictionis peccat contra cōtradictionē: dici pot q non est verū. **E**t cum dicitur q omnes loci in dictione peccāt ptra cōtradictionē: dicēdū q verū est p maiori parte locoz in dictione. **N**am **A**z. statim subdit q loci extra dictionem peccāt ptra syllogismū: z tñ dicit q fallacia fm qd z simpliciter ducit in ignorantiam elenchi. eo q nō est affirmatio z negatio de eodem q figura dictionis nqn. peccet. **C**ontra ptradictionē pot pbari: nam qlibz ppositio in se vna est vnam pot habere negationē. **E**t vbi affirmatio z negatio est vna z eiusdem nō contingit vtrāq; partes contradictionis esse simul verā: qd tñ requiritur in loco peccante ptra ptradictionēz

c5.

Ad primā
qōnem

Ad 2^{am}
qōnem

Ad artā

Sustinēdo tamen q̄ figura dictionis peccet p̄ira p̄radictione: dici potest q̄ in figura dictionis est peccatū in p̄radictione eo q̄ nō vere inferitur cōtradictoria p̄concessi a respondente: Proposito enim sub interrogatione putas nec dat aliquis quod nō habet: hac autē negata a respondente opponens arguit sophistice: Dat vnum solum denarium: et nō habet vnum solum denarium: ergo dat qd̄ nō habet. Idē non inferitur cōtradictoria p̄concessi: nam hec cōclusio bene sequeretur: ergo dat vt nō habet. Alia tamen cōclusio non sequitur nisi p̄pter similitudinem quam habet ad hāc: Aliquis dat vt nō habet. Ista autē apparetis cōtradictio accidit p̄pter similitudinem in dictione: sed illud non sufficit: nāz si hoc sufficeret tunc omnes loci in dictione et extra. Et accidēs de quo minus videtur peccaret contra cōtradictionem: q̄z p̄ oēm locum sophistice potest p̄cludi oppositum p̄concessi a respondente apparenter. Ad alias ratiōes patet quid dom̄ ex q̄one.

Questio trigesima septima.

Veritur virū figurā dictionis

fit locus in dictione: Et videtur q̄ nō: nam oīs locus in dictione fit eo q̄ eiusdē nominibus vel orationibus nō idē significamus. Sed si sic arguat: musa et poeta similiter terminantur: et musa est feminini generis: ergo et poeta: hic nec dictio nec oratio plura significat nec p̄significat. Iste igitur locus nō accidit eo q̄ eiusdē nominibus vel orationibus nō idē significamus. Cū ille nō dicit locus in dictione cuius apparentie principii sumit a parte rei: sed principii apparentie figure dictionis sumitur a parte rei: q̄z. Maior pars: q̄z loci in dictione distinguuntur a locis extra dictionē p̄ hoc qd̄ principii apparentie locorum in dictione a parte vocis accipit. Minor pars: nam si sic arguit Quicquid heri vidisti hodie vides: albi heri vidisti: ergo albi hodie vides. Hic causa apparentie nō est similitudo vocis nec vnitas: nāz albi ad quicquid nulla est similitudo. Similiter si arguit. Homo ē spēs: sortēs est homo ergo et. Sorus ad hōiem nulla est similitudo ex parte vocis. Cōpositum

patet p̄ Arz. q̄ ponit sex locos in dictione cuius numerus p̄bat inductiue et syllogismo. Ad questionē dōm q̄ fallacia figure dictionis est locus in dictione. Et hoc patet p̄ rōnes. Una est q̄z iste locus magis fit in considerando cum alio q̄z cuius seipso: sed cum alio p̄sideratio fit p̄ sermonē. Alia rō: q̄z iste locus fit ex similitudine: et similitudo est in dictione. Circa tñ eius causam apparentie et circa eius modos sunt diuersae opinionēs. Nam quidā dicunt q̄ aliqui modi isti fallacie accipiuntur realiter et tamē locus est in dictione. Nam ad dictiones tria reguntur scilicet: res significata: modus significandi: et modus p̄ferendi. Venes ista tria accipiunt tres modi figure dictionis. Primus modus est: quādo p̄pter vnitate rei significate interpretamur vnitatem in modis significandi iuxta quē modū sic fit p̄alogism⁹. Omnis substantia est colorata: lapis est substantia ergo lapis est colorata p̄pter vnitate rei inter substantiam et lapidem arguim⁹ vnitatem in modis significandi. Secundus modus accipitur quādo p̄pter vnitatem modorum significandi arguimus vnitate rei significate: vt Quicquid heri vidisti hodie vides: albi heri vidisti. q̄z. Nā p̄dicamēta hñt modos significandi p̄teruue similes p̄pter qd̄ vnum de alio potest concretue predicari. Tertius modus est quādo p̄pter vnitate modi p̄ferendi interpretamur vnitate rei significate vlt̄ modi significandi vt. Secare et videre similiter terminantur: et secare significat actionē q̄ et videre. Et licet aliqui modi istius fallacie accipiant realiter: tñ locus in dictione est: nam principii apparentie ex parte vocis est: nā ad vocem p̄uicet terminatio et ipsa p̄teruue. Sed p̄teruue est duplex. Una qua vtimur in p̄dicationibus essentialibus. Alia qua vtimur in p̄dicationibus accidentalibus. Venes p̄mā cōcretionē accipit p̄mus modus figure dictionis: penes scdaz secundus. Sed penes terminatiōes dictionis accipit tertius modus. Quia ergo p̄teruue est ex parte vocis: ideo figura dictionis est locus in dictione. Cōtra istā positionē potest argui multiplex. Nam ille locus cuius principii motus ex parte rei accipitur: est locus extra dictionē: si igitur principii motus figure dictionis ex parte rei accipit: sequitur q̄

figura dictionis sit loc^o extra dictionē. **A** maior p^o distinctionē locoz in dictione & extra dictionē. **Q** aut^o hec positio ponat q^o p^o in cipiu^o apparetie figure dictionis sit ex parte rei. hoc p^o: nā cum sic dicitur: **O**mnis substantia est alba: lapis est substantia: g^o zc. **D**icitur q^o ppter unitatē rei lapidis ad subaz: interpretamur modos significandi eē eōsdē. **I**te in oibus modis vnus loci vna debet esse causa apparetie in diuisa s^om spēm: cuz g^o in tercio mō silitudo vocis ad vocē sit cā apparetie figure dictionis: in alio mō eiusdē loci vnitas rei nō pōt esse causa apparetie. **Q** aut^o pueniētia in mō significandi p^ocre- uue nō sit cā apparetie dictionis: pbatio. **N**ā illud qd cadit ex pte nō existēte in aliquo loco sophistico: nō pōt cadere ex pte apparetie eiusdē loci: **S**ed modus significandi cōcretiue cadit ex pte nō existēte in figura dictionis. g^o nō pōt esse cā apparetie in scdo mō. **A** maior p^o iductiue & rōne. **I**nductiue nam in equocatione diuersitas significati que est causa nō existēte nō cadit ex pte apparetie. **S**ilr rōne: locus sophisticus ite- graf ex causa apparetie et nō existēte vt compositū ex materia et forma. **S**ed illud quod est ex pte māe nō pōt cadere ex pte forme: nec ecōuerso: q^o modus significandi cadat ex pte nō existēte patet p^o **A**p. in se- cundo hū^o. **C** **I**te cā apparetie generalis debet esse eiusdēz nāe cum causa apparetie specialis: sed cā generalis oīm locoz in dictione que est vnitas vocis nō est eiusdē nāe cum cā apparetie que accipitur ex pte rei. ergo zc. **A**ssumptū patet: nā cā apparetie locoz in dictione debet esse obiectū virtutis sensitue & auditus: sed vnitas rei nō est obm sensitue virtutis & audit^o s^o vnitas vocis: ergo zc. **C** **I**te si causa apparetie in figura dictionis ex pte rei accipere: magis dīcipemur p se q^o cum alio p figurā dictionis. **S**i dicat q^o ad figurā dictionis nō exigitur q^o eius cā apparetie accipiat a parte vocis: vnde dicitur figura dictionis nō vocis. **N**ūc aut^o ad dictionē tria requirūtur. s. vox significati: & modus significandi: ex parte cuiuslibet istoz accidit deceptio figure dictionis: est tamē res aliter & aliter causa apparetie in figura dictionis & in locis extra dictionē. **I**n locis extra dictionē accidit de-

ceptio ex parte rei absolute cōsiderate. **I**n figura dictionis accidit deceptio ex pte rei p voce significate. **I**sta rōne sufficiēter nō distinguit inter locos in dictionē & extra dictionē. **I**n locis extra dictionē videm^o q^o ex parte rei absolute cōsiderate nō accidit deceptio: q^o hic est s^om quid & simplr. **H**omo mortuus. ergo homo. **S**i tamē hoc nomē cadauer imponat ad significandi hoc totū homo mortuus. **E**t dicitur cadauer est hic intus: g^o homo est hic intus: non est s^om qd & simpliciter: deficit enim apparetia: g^o in locis extra dictionē non cadit deceptio ex parte rei absolute cōsiderate. **S**imiliter in fallacia s^om plures iterrogatiōes. ppō plures nō apparet vna ppter vnitatē rei. **E**t si diceretur: est ne celus: terra: aut mare: iter ista iterrogata nō est aliqua cōueniētia: nī si vt cadit sub vno mō iterrogandi. **A**ldo^o aut^o iterrogandi p^oinet ad ipam vocē. **I**deo dicendū est q^o si causa apparetie accipitur a parte rei siue absolute cōsiderate: siue vt per vocē significatur: sp^o est fallacia extra dictionē. **I**deo dicendū est q^o figura dictionis est loc^o in dictionē: q^o causa siue apparetie accipit ab ista figuratiōe vocis ad vocē: si deceptio pueniat ex simili figuratiōe vocis ad vocem: **H**uius mod^o est q^o iterptamur eadez esse siue g^ona siue casus: vt hic. **D**ecare et videre s^ol^o terminat zc. **S**ecūdu^o modus puenit ex simili figuratiōe dictionis diuersimode cōsiderate: vt vnū significat & aliud cōcernit: vt q^ogd heri zc. **T**ertū^o mod^o puenit ex simili figuratiōe dictionis: vt vnū significat & aliud appellat: vt hic **H**omo est spēs zc. **S**ilic^o g^o figuratiō est causa apparetie in figura dictionis. **C** **A**d p^omū argumentū pcedo maiorē: ad minorē dōz q^o est falsa: q^o in figura dictionis significam^o nō idē eisdē noibus. **C** **A**d scdm d^o: q^o albedo duplr p^osiderat. s. vt subm p^ocernit vel vt qualitate significat: nūc aut^o ista silitudo albi qua vnū significat vt qualitate: & aliud p^ocernit vt subm est cā apparetie in isto paralogismo: quicquid vidisti: zc. **C** **A**d illud de hōie eodē mō rōnē def. **N**ō trigesima octaua: circa mo- **M**eritur dos figu- **E**t p^omō virus

Ad ar^o
pnc^o

iste palogismus: musa et poeta sicut terminant
 in a: et musa est femininum generis: et poeta: de
 beat sic perferri? Et quod sic videtur: Nam Aristoteles in
 secundo huiusmodi forma quoniam palogismus: Ut vi
 dere et secare sicut terminant: secare significat age
 re: et videtur. Ad opus palogismus dicitur appa
 rere syllogismus: sed non est appentia forme
 syllogisticae: et tunc. Item argues sophistice
 non debet exprimeri illa falsam maximam sicut
 qua arguit. Nam argues sicut locum equocatio
 nis non dicitur ista falsa maxima exprimitur: quod vni
 uersi soli coram deo vni significati. Sed hec
 est falsa maxima sicut qua arguit iuxta primum
 modum figure dictionis: quod sicut terminant: hinc
 eosdem modos significandi: ista quod non dicitur expri
 mere. Item Si sophista ista maximam expri
 meret: quod dictiones sicut terminant: hinc eosdem
 modos significandi. Adusa et poeta sicut ter
 minant: et tunc. faceret syllogismus peccantez
 in maius et non in forma. Ad quod dicitur: quod
 duplex est modus formandi syllogismos iux
 ta primum modum: Et uterque pueniens est: Pri
 mus modus est quem Aristoteles tales videtur iuenire
 in secundo huiusmodi. Arguitur. sic videre et secare
 sicut terminant: sed secare significat agere. et
 videre: secari pati: et videtur. Sed utingit idem
 sicut idem videre et videri: et utingit idem et
 secundum idem agere et pati. In isto palogismo non
 exprimitur illa falsa maxima sicut qua arguit: sed
 ea tacet: et vera proponitur: tunc virtute illius false
 maxime arguit. Alius modus est formandi palo
 gismos secundum formam syllogisticam sic. Quaecum
 que sunt alba sunt plura: mulier est alba: et plu
 ra. Quia. n. plura et alba sicut terminant. Et
 plura est pluralis numerus: et editur quod alba sit
 pluralis numerus: sic dicitur: mulier est alba
 Ad primum argumentum dico quod non dicitur quod palo
 gismus appeat syllogismus in dispoitione termi
 norum: sed sufficit quod appeat illatio. Ad aliud
 dicendum quod sophista non exprimit illam falsam
 maximam sicut qua arguit: sed tunc virtute illius ar
 guit. Verum intelligendum est: quod cum in figura
 dictionis interpretemur non eadem esse eadem p
 pter figuracionem simile vocis: Sicut autem n
 guratio potest esse ex parte principij sic ex parte
 finis. Alibi enim similitur figurat et quod est alba
 ex parte principij: sicut alba quod est scamna
 ex parte finis: si ergo moueamur aliqua esse
 eadem: que eadem non sunt: ppter similitudinem vocis
 figuracionem: siue hoc pueniat ex parte termi

siue ex parte principij: si figura dictionis erit.
Questio trigesimanona.
Veritur vni comu
 tatio vni
 predicamenti in aliud causat
 figuram dictionis: videtur quod non.
 Nam sequitur Socrates percutit
 platonem: et Plato percutit a
 Socrate. Sic tamen mutat actio in passionem.
 Item sequitur: quantum est: et suba est. Et sequitur:
 quod est: et quantum est. Sic tamen commutat vni predi
 camentum in aliud: ergo et tunc. Item sequitur
 Quicquid heri vidisti hodie vides: albedi
 nez heri vidisti. et tunc. Sic tamen est commutatio
 et tunc. Ad oppositum Aristoteles dicit quod figura di
 ctionis est: quando nos interpretamur qua
 le quantum: vel faciens patiens. Ad que
 stionem dicendum quod commutare rem vnius
 predicamenti in rem alterius acceptam sub
 diuerso modo predicandi causat figuram
 dictionis: tamen commutare rem vnius predi
 camenti in rem alterius sub eodem modo
 predicandi: forte non causat figuram dictionis.
 Verum intelligendum est quod aliud est comu
 tare rem vnius predicamenti in rem alte
 rius: Et res vnius predicamenti sequi ad
 rem alterius. Tunc enim commutat res vni
 us predicamenti in rem alterius: quando
 res vnius accipitur ac si esset res alterius.
 Et hoc propter aliquam similem vocis figuram
 non est. Et hoc vult Aristoteles: Dicit enim quod si
 gura dictionis est quando inter presertim quale
 esse quid vel facies esse patiens. Sed pro
 pter hoc quod res vnius predicamenti sequi
 tur ad res alterius: non accipitur res vni
 us predicamenti ac si esset res alterius: sed
 accipitur ut diuersa. Quando enim sic di
 citur: Socrates percutit platonem: ergo Platonem
 percutitur a Socrate: non accipitur hic age
 re ac si esset pati. Significatur enim quod ad
 actionem alicuius ut agentis: sequitur pas
 sio alterius ut patientis. Per hoc patet
 ad duo argumenta prima. Ibi enim non acci
 pitur res vnius predicamenti ac si esset res
 alterius: sed denotatur quod ad rem vnius predi
 camenti: sequitur res alterius predicamenti.
 Ad tertium dico quod licet quicquid non distri
 buit solus per his que sunt in genere substantie.
 Immo absolute distribuit per his que dicunt
 quid. Sed in quolibet genere conuenit re

Ad quod

ca. 5.

Ad ar
 pncipia

Elen. c. 2.

eodem. c. 3.

Ad ar
 pncipia

pire quid: et res cuiuslibet pdicamenti vt dicit quid. Sub hoc qd dico quicquid pot accipi: vti si ly quicquid soluz distribuet p his que sunt in gñe substantie: forte hic esset figura dictionis: quicquid heri vidisti hodie vides zc. CAd argumētū in oppositum dicendum qz textus habet intelligi quando res vnus pdicamenti sub vno modo accepta cōmutatur in rem alterius pdicamenti acceptam alio modo.

Questio quadragesima.

Veritur vtrum cōmutare rē

vnus pdicamenti sub vno modo accepta in rem eiusdem generis vl' alteri sub alio modo accepta fit sufficiens causa nō existente figure dictionis? Et videtur qz nō. Nam posita causa ponit effectus. Sed alicubi est cōmutatio vbi nō est figura dictionis, ergo zc. Probatio assumpti: nam sequit: qd currit mouet: albu currit, ergo zc. Oppositū cōclusionis nō pot stare cum premisis. Ista enim non stant si mul: qz nullū albu moueatur. Et qz albu sit aliquid qd currat z quicquid currit moueatur. Similiter hic est bonū syllogismū, omnis homo currit: omnis homo albus est homo: ergo omnis homo albus currit. Nam ex opposito cōclusionis cum minore inferitur oppositum maioris sic: Nō ois homo albus currit: omnis homo albus est homo: ergo nō omnis homo currit. Idem dicit qz ex opposito cōclusionis cum minore nō sufficit inferre oppositum maioris. Sz ois qz ex oppo^o p^onis cū maiore: iferat appo^o minoris: nā due pmissis se hñt i rōne antecedentis respectu cōclusionis. Si aut accipitur oppositū cōclusionis cum maiore erit idem defectus qui fuit in pōi syllogismo, sic arguendo: omnis homo currit: non omnis homo albus currit: ergo non omnis homo albus est homo: hic est idem defectus ergo zc. C Sed pira quādociqz ex opposito cōclusionis cum altera pmissa ruri inferitur oppositū alterius pmissis necesse est vtrūqz syllogismū esse bonū: cū ergo ex opposito cōclusionis cum maiore inferatur oppositū minoris: necesse est illū syllogismū esse bonū. Probatio assumpti

quicqz alter syllogismoz pbantū est bonus: necesse est qz ex opposito p^o omis cū vtrūqz pmissis possit in ferrī oppositum vtrūqz pmissis. Idem enī pceditur z pbaf per hanc regulam: qñ ad añcedēs sequit p^o ex opposito psequētis sequitur: oppositum añcedentis: sed alter syllogismoz pbantū primū syllogismū est syllogismū verus: necesse est ergo qz vterqz syllogismus sit bonus. C Item dicit qz hic nō est figure dictionis fallacia. Omnis homo currit: hō albus est homo: ergo homo albus currit. Nam hoc quod dico omnis vel quicquid distribuit pro his que dicunt quid: sed tamen hoc signū quicquid: distribuit p his que dicunt quid z sub ratiōe qd. Sz hoc qd dico omnis: et si distribuat pro his que dicunt quid: non tamen sub rōne qd. Et iō sub hoc qd dico ois hō: p^o albus hō albus. Sz pira hē figura dictionis. Ois hō qui heri cucurrit hodie currit: homo albus heri cucurrit: ergo hodie currit. Premissae enim possunt esse vere et conclusio falsa posito casu possibili. Dicitur qz defectus causatur ex diuersitate compositionis fm tempus, nam cum vtrūqz signo accepta duplici cōpositione eiusdem temporis argumentum erit bonum: variata autem cōpositione vtrūqz deficit. Nā diuersitas cōpositionum fm tempus variat veritatem z falsitatem z habitudinem aliquoz inferre ex identitate eorundem in aliquo tertio innata. Sed cōtra ptingit repire figurā dictionis sine diuersitate compositionuz fm tpa. Nam hic est figura dictionis: Quicquid auditur a platone proferitur a sorte: falsum auditur a platone: ergo pferat a sorte. Nam conclusio est falsa: pmissis existēbus veris posito qz sortes proferat vitam: nullus homo est asin^o: z qz platone audiat totuz p^oter signū. C Item cum diuersitate cōpositionum fm tempora stat bonitas syllogismi. Nā hoc argumētū est bonū: Quicquid heri vidisti hodie vides: forte heri vidisti: g zc. Et: Quicquid heri vidisti hodie vides: albu heri vidisti: g zc. Si dicat qz nō est sile de istis duobz: qd heri vidisti hodie vides: fortes: zc: z qd heri vidisti hodie vides: albu heri vidisti: g zc: qz iter subaz z accis cadit aliqz iplicatio media qñ cadit qñ sub

quicquid accipit aliquid quod dicitur quod. Sed
 praeter circa ly forte pruenit exprimere eandem
 implicationem: et tamen arg. est necessarius: diuer-
 sitas est compositionis per se non causat defectum in ar-
 gumento. Ad oppositum. hic est figura dictio-
 nis: Ad scriptum est scripsit quis: falsa oratio
 scripta est: ergo falsam orationem scripsit ali-
 quis: et hic est commutatio. Ad quoniam dicitur
 est: quod commutatio unius modi predicandi in
 alium modum predicandi est sufficiens causa non exi-
 stentie figure dictiois: hoc tamen difficile est
 videre in quibusdam: nam istam commutationem
 commutat diuersitas compositionum secundum tempora:
 et quoniam aliquid quod est causa per accidens coniungit illi
 quod est causa per se: difficile est videre quod eorum
 sit causa. Dicit enim Aristoteles in 7. methaphisicorum quod si natu-
 ra circuli non possit repiri nisi in ere: difficile
 esse videre utrum es esset de eius essentia vel non
 scilicet quod natura circuli potest repiri in alia mate-
 ria quam in ere: ut in materia lignea et cuprea:
 ideo facile est videre quod es non est de essentia
 circuli. Et sicut est de ista oratione: quicquid heri
 vidisti hodie vides etc. nam hic sunt duo quod
 vtrumque videt esse causa figure dictiois scilicet diuer-
 sitas et commutatio: nam amota commutatio di-
 uersitate compositionis manente: argumentum
 apparet necessarium: ut si sic arguitur: quicquid
 heri vidisti hodie vides: forte etc. vnde ne utrum
 per se videt esse causa defectus scilicet vtrumque simul. Ne
 runtium dicitur quod commutatio solui per se est causa de-
 fectus: cui tamen quoniamque annectitur diuersitas co-
 positionis. Sed tamen diuersitas compositionis non
 est causa defectus: hoc patet exemplo et ratione. Exe-
 plo: nam hic est figura dictiois: Quicquid audis
 a Platone profertur a sorte etc. falsum audis a plato-
 ne. ergo etc. Conclusio est falsa remanente
 hypothese ut supra: hic tamen non est diuersitas
 compositionis secundum tempora. Ratio sic. nam in quolibet syl-
 logismo necesse est quod vna propositio se habeat ut to-
 tum: reliqua ut pars decisa ab illo toto: nam
 ois syllogismus concludit virtute prime figure.
 Sed nec quale sub ratione qualis: nec quantum sub
 ratione quanti se habent in ratione partis decise ab
 eo quod dicitur quid: nec e converso. Si ergo sub eo
 quod dicitur quod sub ratione totius accipit: quale sub ra-
 tione partis: ibi erit figura dictiois: et tamen non erit
 ibi diuersitas compositionis: hoc patet per illud
 exemplum. Quod scriptum est scripsit quis: falsa
 oratio scripta est. etc. Nam ly quod in maiori
 accipit sub ratione quid: et in minori com-

paratur ad hoc quod dico: falsa oratio sub ra-
 tione qualis. ergo mutat quid in quale. Et hoc
 est quod vult Aristoteles. putas ne quod quis habuit et
 non habet admisit illud. Ex hac concessa a re-
 spondente inferitur. Decem digitos habuit
 quis et non habet. ergo decem digitos admisit
 quis: hic est figura dictiois: nam hic mutat
 quid in quantum. nam decem significant quantum.
 Sed quando est commutatio et quando non hoc
 potest dinosci exemplo et ratione precedentem.
 Cum identitas extremorum inter se inclu-
 dat in identitate extremorum in medio: aliter
 propter premissas non sequeretur conclusio.
 Si ergo medium copetatur vni extremo sub
 ratione quid: et alteri extremo sub ratione
 qualis vel quanti. Si ista diuersitas lateat
 propter similem figuram vocis: figura dic-
 tionis erit in argumento ut patet in isto
 exemplo: Quicquid auditura a Platone
 profertur a sorte etc. Res enim intellecta in
 hoc quod dico quicquid: comparatur ad hoc quod
 est profertur a sorte sub ratione quid: quia
 in quantum vox est et non ut est significatiua ve-
 ri vel falsi. Sed ad hoc quod est falsum com-
 paratur sub ratione qualis. Et ideo ibi com-
 mutatur quid in quale. Unde commutatio
 est causa non existentie figure dictiois.
 Sicut ergo in fallacia accidentis est defe-
 ctus syllogismi et in figura dictiois est de-
 fectus syllogismi. Sed in figura dictiois
 occultatur non existentia per similem figura-
 tionem vocis ad voces: Sed in fallacia acci-
 dentis occultatur non existentia per vni-
 tatem rei. Sed contra: hoc est bonum
 argumentum. Iste dat vnum solum dena-
 rium: et non habet vnum solum denarium:
 ergo dat denarium. Et sequitur: dat dena-
 rium. ergo dat quot habet: et non sequitur:
 Iste dat vnum solum denarium: et non ha-
 bet vnum solum denarium: ergo dat quod
 non habet. Nec tamen fit eadem commu-
 tatio que fit in hoc argumento scilicet. Iste dat
 vnum solum denarium: et non habet vnum
 solum denarium. ergo etc. Commutatio ergo
 non est causa precisa figure dictiois. Et
 dicendum quod illud argumentum est bonum:
 Iste dat vnum solum denarium etc. qui est
 primus paralogismus: nec est ibi figura dic-
 tionis. Et tamen in paralogismo Aristoteles
 est figura dictiois. Cum enim dicitur: Iste

2.º.elen.
c.5.similiter
distinguitur

Ad quoniam

T.c.24.

indp. b.12

c.º.º.º.

dat unū solum denariū: duo dicūt scz dare denariū z modus dandi. In minori antez cum dicitur: z nō hz vnū solum denariū: ibi solū negat modus hñdi z nō res ipā: z ideo res pōt cōcludi sic dicendo: ergo dat qd hz. Sed in palogismo arit. ex negatōe modū rei pceditur ad negatiōē ipsi rei: ideo ibi cōmutat modus rei in rem. **C**Ad p̄mū argumentū dōm q̄ hic nō est figura dictionis. Quicqd currit mouetur: album currit: ergo zc. Nō enī sumptio cuiuslibet denotans q̄le sub aliquo denotāte quid: facit fallaciaz figure dictionis: sed solum si quale accipit vt ps decisā ipsius quid. **U**n̄ ad formā argumenti dico q̄ in ista ppōne maiore: quicquid currit mouet: attribuit moueri ipsi currenti accepto sub rōne qd. In minori autem significat attribui rei cui accidit albus: vnde est sensus: album. i. res alba zc. **C**Ad scdm dico q̄ hic nō est figura dictionis: Omnis homo currit: homo albus est homo: ergo zc. nam in minori, homo albus, nō accipitur sub rōne albi: sed sub rōne hominis cui accidit albus: Et sic pz ad qōem. **Q**ō q̄dragesimā p̄.

Veriturvtruz

commutare quale quid in hoc aliquid: facit fallaciaz figure dictionis: **U**ides q̄ nō. Nam si sic in consequentijs **A**risto. in libro pdicamentoz esset figura dictionis. Arguit enim sic. Si color est in corpore: ergo in aliquo corpore. Similit̄ si anima mouetur aliqua specie mor̄ mouetur: h̄ic n̄ pceditur a quali quo ad hoc aliquid. Si dicatur q̄ hic pceditur a quali quo ad quale quid: nam aliq̄ rōnem hz eius qd est quale quid. **C**ontra **A**rist. ibi dem p hoc intendit ostendere q̄ oīa que sunt: vel sunt in primis substantijs: vel dicuntur de p̄mis substantijs: vnde per hoc quod est aliquid corpus videtur sumere substantiam primam z per cōsequens hoc aliquid. **I**tem si talis cōmutatio faceret figuram dictionis sequeretur q̄ in cōuerfione vniuersalis affirmatiue esset figura dictionis: cōsequens falsuz ergo aīis: cōsequentiā pz. Nam sic dicendo. Omnis homo est animal: ergo quoddam animal est

homo. In p̄ma ly animal significat quale quid: z in secunda hoc aliquid. **C**Item in terpretari ea esse eadē que eadem sunt: nō facit figuraz dictionis: sed singulare z vniuersale sunt realiter idem: ergo zc. **C**Itē si cōmutare quale quid in hoc aliquid: faceret figurā dictionis: tūc ecōuerso cōmutare hoc aliqd faceret figurā dictionis: cōsequens falsuz: ergo z antecedens: cōsequentiā patet nam sicut cōmutare equale in quātū: facit figuram dictionis: sic ecōuerso: cōmutare quantuz in quale facit figuram dictionis. **F**alsitas cōsequētis patet. Nam tūc h̄ic eēt figura dictionis: **I**ste homo currit: z iste hō est hō: ergo zc. Si dicat q̄ ly hō in hac minori: iste hō est hō: nō significat quale qd sed hoc aliquid. **C**ōtra. tūc nō esset h̄ic figura dictionis: homo est plato: sortes est hō ergo sortes est plato. **E**t p̄pterea in hac minori predicat supius de de inferiori: sup̄ aut respectu sui inferioris dicit quale quid **C**Ad oppositū **A**rist. dicit q̄ h̄ic est figura dictionis. **C**oruscus est alter ab hōie coruscus est hō: q̄ zc. **C**Ad qōnē dōm est q̄ cōmutare quale quid in hoc aliquid: facit figuram dictionis. **L**ica q̄ p̄mo itelligenduz est qd itelligim̄ p quale quid et hoc aliqd. **A**d cui⁹ euidentiā itelligendū est q̄ nomē speciei z nomen indiuidui eiusdē sp̄ei eandem naturam importat sicut hō z iste hō. Sed ista natura p nomē speciei z indiuidui diuersimode importat. **P**er nomē enim sp̄ei importatur put sibi accidit vniuersalitas z particularitas: p nomē autē indiuidui importat put est hec natura. **R**ō aut signifiandi p̄ma est rō significandi eius qd est quale qd. **C**ui⁹ rōnem assignat **B**oet. nā qd dicit. **E**t circa p̄mā subam qualitatē determinat. **I**sta aut eadē nā significata p terminū singularē p modū determinati d̄ hoc aliqd. **U**n̄ hoc aliqd z quale qd sunt diuerserōnes accipiēdi eandē nāz. **S**i aut aliqs interpretat h̄ac acceptiōez v̄l rōnē accipiēdi esse istam: et hoc p̄pter similitudinē vocis ad vocē figurā dictionis erit. **E**t qz difficile ē videre diuersitatē rei z vnitatē rei: h̄ facile sit videre similitudinē vocis ad vocē: ideo para logismi terij modi: figure dictionis difficiles sunt ad solvendū: p̄pter causam

Ad p̄mū
argumentū

510p 13

Ad qōnē

ca. 2. p̄tis.

apparet accētis annexam. **C**Alteri⁹ est
intelligendū qd nō omnis illatio a termino
significante quale quid ad terminū signifi-
cantes hoc aliquid facit figuram dictionis:
sed solum illa in qua quale quid accipit ac
si esset hoc aliquid vel econuerso. Et hoc
est quando aliquid attribuitur ipsi cōmu-
ni put cōmune est: et postea singulari put
est hoc vnum sicut hic: Homo est species:
Sortes est homo: ergo Sortes est species.
CAd p̄mā rōnē ddm cum dicit: Color est
in corpore zc. qd hic pceditur a quali quo
ad quale quid: qz ly aliqd corpus rationez
cōmunis habet vnde supposita concenit:
nam vniuoce de multis potest predicari.
CAd illud contra hoc: dico qd licet prima
substantia in re sit hoc aliquid: determina-
ta tamen s̄m intellectum potest habere rō-
nem cōmunis. Et vt substantia prima ha-
bet rationez cōmunis per hoc qd est aliqd
corpus designatur: naz sicut prima substā-
tia de hac substantia prima et illa predicat
sic aliqd corpus de hoc corpore et illo
predicatur. Unde si per hoc qd dico aliqd
corpus: solum hoc corpus designaret. **Az.**
faceret fallaciaz p̄sequētis sic arguendo:
Color est in corpore ergo in aliquo corpo-
re. **C**Ad aliud ddm: qd in cōuersione vni-
uersalis affirmatiue nō est figura dictionis:
Nam ibi non accipit quale quid ac si esset
hoc aliquid: Sed ibi proceditur a termino
significante quale quid: put stat p plurib⁹
suppositis ad eundē significante hoc aliqd
z hoc put stat p pauciorib⁹. Nam in p̄ma
ppōne significat qd aīal p aliquo sui attri-
buitur hōi p quolibet sui: et in scda qd ho-
mo p aliquo sui attribuitur aīali p aliquo
sui: vnde vniformiter accipitur in aīcedē-
te z p̄te. **C**Ad aliam rōnē dico qd licet ter-
miū⁹ dōis et suū suppositū p se sint realiter
eadē: modi t̄i significandi ei⁹ qd est q̄le qd
z hoc aliqd sunt diuersi. Tū cōmutare ista
adinuicē ppter silitudinē vocis cāt figurā
dictionis. **C**Ad vltimū dico: pcedendo qd
infern. Et cū dī tūc esset hic figura dictionis.
Iste hō currit: iste hō ē hō: ḡ hō currit. Di-
co qd figura dictionis n̄ est hic: nā hoc aliqd
non accipitur ac si esset quale quid. Tū in
ista: Iste hō est homo attribuit p̄dicatus ei
qd est hoc aliquid: s̄z nō solū sub hac rōne

vt est hoc aliquid: sed vt secuz compatitur
aliaz acceptiōe. Tū hic est figura dictionis:
Sortes est indiuiduum: hō est sortes: ergo
homo est indiuiduum. **Ez** istis sequitur
plus vel vltorius qd pcedere a plurib⁹ de-
terminatis ad vnum istoruz: est pcedere a
quali quo ad hoc aliqd. Nam quando ali-
quid in pmissis accipitur pro diuersis ha-
bet rationē cōmunis: et p p̄sequens rōnez
eius qd est quale quid. Accipitur ergo ali-
quod istorum respectu alicuius de quo il-
lud qd habet rōnem cōmunis predicatur:
est facere figurā dictionis. Sicut hic: Sor-
tes est homo: plato est homo: ergo Sortes
est plato. **Nō** quadragesima secunda.

Meritur

virtuz sub
termino
significante quale quid la-
teat diuersitas interpretatōz
in tertio mō figure dictionis:
videt qd nō: naz diuersorū

locorū scdm speciē sunt diuersae cause appa-
rentie s̄m speciē sed figura dictionis z eq-
uocatio sūt diuersi loci s̄m speciē distincti.
Cum ergo in equiuocatione vnitas vocis
s̄m mām z formā sit causa apparentie: non
pōt esse causa apparentie figure dictionis:
vel sequitur qd i tertio mō figure dictionis
sit equuocatio. **C**Item in quolibet mō eiusdē
loci sophisticus debet esse eadē causa appa-
rentie: nam modi eiusdē loci nō differunt
specie. Cum ergo in primo modo figure di-
ctionis silitudo vocis ad vocem sit causa
apparentie: identitas vocis non erit causa
apparentie in tertio modo. **C**Item in figu-
ra dictionis silitudo vocis ad vocem est cau-
sa apparentie: sed vbi est silitudo ibi nō ē
identitas: cum ergo silitudo vocis ad vocē
sit causa apparentie in tertio modo figure
dictionis: sequitur zc. **C**Ad oppositū. Figu-
ra dictionis est quidaz locus cuius p̄inci-
piuz motuū est in voce: sed vbi diuersitas
interpretatōz sub termino signite q̄le qd latz:
difficile est assignare caz appētie sic est in
3° mō figure dictionis: vt puta i isto palogis-
mo: nō est spēs: Sortes est hō: ḡ Sortes ē
spēs: q̄re zc. **C**Ad qōnē ddm qd h̄ ē duplex
via z vtraqz p̄babilis. **P**rima qd diuersitas
iter p̄tatoz in 3. mō figure dictionis lateat s̄
termino signite q̄le qd. **M**ā cū d̄fect⁹ occultet

Ad ar^{ta}
p̄ncipalia

Ad qōnē

per apparentiam in eisdem debet esse causa
apparentie in qbus cooperta est causa nō
exiite. Sed vltier cā nō exiite est diuersi-
tas interpretatoꝝ; sed diuersa interpretata in-
terpretant qñq; p diuersas dictiones vt in
p^o mō: figure dictionis: Luz sic arguit Se-
care & videre similiter terminātur &c. & tūc
causa apparentie consistit in duabus dictio-
nibus. Quñq; diuersa interpretata interpretan-
tur p vnāz dictionē. Et hoc dupliciter: aut
sic q; dictio vnum figit & aliud concernit &
tunc est secundus modus. Aut sic q; dictio
vni figit & aliud appellat & tunc est tertius
modus. Quia ergo in termino figite qua-
le quid lateat diuersitas interpretatoꝝ & in
eisdem est causa apparentie sub qbus latet
causa nō existentie vt dictū est: sequitur q;
in tertio modo figure dictionis diuersitas
interpretatoꝝ lateat in termino figite quale
qd. Et hoc videt velle Az. in libro pdica-
mentoz: vbi dicit q; oīs substantia videtur
figre hoc aliqd & in p̄mis substantijs indu-
bitabile verū est. In secundis autē simili-
videt sub appellatiōis figura hoc aliquid
figre. Verūtm̄ intelligendū est q; similis fi-
guratio vocis ad vocem p se requirit ad fi-
gurā dictionis. Quia aut maior idēitas i figu-
ra dictionis repiatur q̄ idētitas similitudi-
nis hoc accidit figure dictionis. Et per h
p̄ ad rōnes. Ad primā: Dico q; vnitās
vocis s̄m materia & forma p se regitur ad
equocationē. Quia aut vnitās vocis repiat
in figura dictionis hoc accidit ei: sed tñ p̄p̄
p̄mū argumentū dicendū q; licz in tertio
modo figure dictionis diuersitas interpreta-
toꝝ lateat sub vnitāte vocis: nō tñ est equi-
uocatio. Nam in equocatione regitur q;
nomē significet diuersa. S; terminus di-
cens quale qd in tertio modo figure dicti-
onis nō significat duo. s. quale qd & hoc ali-
qd: s; solū q̄le qd & sub appellatiōis figura
videt hoc aliqd significare. CAlia via p-
babilis est q; filis figuratio vocis ad vocē
est causa apparentie in figura dictionis: & in
quolibet eius modo est hoc manifestū in
p̄mo modo. Nam Az. in secūdo huius
sic format paralogismū: Videre & secare si-
militer terminānt. Videre & secare similiter
termināntur. Sed secare significat agere &
& videre. Secare aut significat pati ergo &

videri. Sed contingit aliquid simul & se-
mel videre & videri: & agere & pati. CSi
dicas q; in isto paralogismo q̄qd auditur
a platone p̄fertur a sorte: falsum: auditur
a platone & rē. nulla est similitudo iter q̄qd
& falsum. Dicendū q; paralogicans penes
scdm modū sic paralogica: falsuz & lignū
s̄lt̄ terminātur: sed lignū figit qd: ergo et
falsum significat qd: & si significat quid: sub
quicquid potest accipi.

Questio quadragesima tertia.

Irca fallacias

extra dictionem: querunt
vtrū partialis idētitas ali-
cuius habētis in se diuer-
sas naturas vel ratiōes ad
aliqd participās vnā illarū sit cause appa-
rentie fallacie accidētis: Et videt q; non
Nam tūc in quolibet bono syllogismo eēt
fallacia accidētis: p̄ns falsum: & antee-
dens. Probatio p̄ntie. Nam hic esset fal-
lacia accidētis: Omnis hō est aīal: plato
est hō: ergo plato est aīal. Nam aīal i se in-
cludit diuersas rōnes: & s̄m vnā illarū in
cōclusionē p̄cludit de platone. CItem di-
uersoz locoz s̄m spēm diuerse debēt cāe
apparentie: sed partialis idētitas ē causa ap-
parētie in s̄m qd & simplr: q; partialis idē-
titas alicuius dicti s̄m qd ad idem dictum
simplr est causa apparentie ibidem. CAd
oppositū Az. dicit q; fallacia accidētis est:
qñ aliqd similiter attribuit rei subiecte &
accidētī cū tñ dissimiliter insit. Sed si nul-
la esset ibi idētitas: nulla esset ibi apparē-
tia: & s̄totalis idētitas nullus esset ibi de-
fectus: ergo &c.

Questio quadragesima quarta.

Veritur vtrū

q; supius possit accidere suo
inferiori: Et videtur q; nō.
Nam Az. p̄mo p̄hysicorū
dicit: Qd vere est nulli ac-
cidit: sed aīal vere est: & nulli accidit. Qd
animal sit illud qd vere est: p̄: nam aīal est
substantia: suba autē est id qd vere est cum
nulli accidat. CItem supius est de intelle-
ctū inferioris, ergo &c. CItem. accidens
pōt inesse & nō inesse subiecto: sed supius

ca. 2. 2^e pl.Ad ar^{ta}
p̄n^{lia}

ca. 5.

T. c. 26.

non potest esse in suo inferiori manente inferiori; sic. Ad oppositum Ari. in p^o hui⁹. Dicit q^d triangulo accidit figurata; sed figura superi⁹ est ad irragulū; sic. Ad p^{am} q^d stionē dicēdū q^d partial⁹ idēitas alicui⁹ habētia in se diuersas rōnes: ad aliquā earū est cā apparette fallacie accidētis: nā tegit defectū accidētis: et fallaciā accidētis ab aliis locis distinguit. Dumū p³ in isto para logismo: hō ē spēs: plato est hō: g^o plato est spēs. nā partialis idēitas de ly hō put i se icludit diuersas rōnes p^o quaz vna potest sub stare accidētis intēdū: et patia conuenire singulari ad platonē: facit credere q^d q^d quid potest pdicari de hōie q^d possit pdicari de platonē. Secūdū p³. Per hoc enim q^d entis apparetia accipit a pte rei distinguitur a locis: in dictionē: quōd at distinguit ab aliis locis extra dictionē hoc patebit. Et hoc est q^d dicit Ari. in illo ca. fallacia aut sit in his. Dicit. n. q^d fallacia accidētis puenit ex eo q^d nō potest diuidere inter idē et diuersuz vni et multa. Ad p^{am} arg^m d^r: negādo cō sequentiā. Ad p^{battonē} ei⁹ cū d^r: q^d superi⁹ in se icludit duas naturas. Dicēdū q^d licet aīal in se icludat duas naturas et s^m vna earū cōueniat suo inferiori: q^d tñ iste rōnes nō sūt extraneę vt ad tertiu cōparat. Itō in illo syllogismo nō ē fallacia accidētis. Ad hoc enī q^d sit fallacia accidētis requirit q^d ille rōnes sint sibi repugnātes vt ad tertiu cōparat. Ad aliud dicēdū q^d inferi⁹ pate bit: quōd p^{ualis} idēitas sit cā apparette s^m q^d et simplicit. Vel potest dici ad rōnē q^d rō nes diuerse icluse in termino paralogismi accidētis sūt ita repugnantes q^d vna earū nec icludit in se nec simpliciter nec dimi nute aliā: sed in dicto s^m q^d dimi nute iclu dit dictū simplr. Ad aliā q^d dicēdū q^d accidēs d^r tripliciter. Uno mō q^d adue nit rei post cōplēmetū ei⁹: et sic dicim⁹ om nia nouē genera eē accidētia. Alio mō d^r accidēs q^d aduenit rei: et est extra ei⁹ intel lectum. Et isto mō potest dici q^d inferi⁹ ac cidit suo superiori. Nam in intellectu superioris nō icludit inferi⁹. Tertio capis accidēs p^{il} lo q^d est extraneū alteri put ad tertiu cō parat. Et hoc mō nō solū inferius accidit superiori: s^z superi⁹ inferiori: vt figura triā gulo. Nam rō ip⁹ figure est extranea rōi

trianguli put triangulo cōuenit hec passio habere tres et c. per se et p^{mo}. Et isto tertio mō accipit accidēs in fallacia accidētis: Cū quicūq^z in aliquo discursu syllogistico acci pitur termin⁹ includēs in se diuersas rati ones: ita q^d iste termin⁹ accept⁹ sub vna rō ne est extraneus sibi ipsi vt sub alia ratiōe accipit et p^o vna illaz rōnū cōparatur vni extremo: et p^o aliā alteri: ibi erit fallacia acci dentis: vt hic: hō est plato: fortes est, hō: g^o fortes ē plato. De accidēte intelligēdū ē q^d maior et minor et mediū potest habere rōnes accidētis. Unde Ari. dicit q^d fallacia accidētis ē quādo aliqd similitur attribuitur rei subiecte et accidētis in esse: cū tñ similitur nō in sit. Unde ibi vult minorēz habere ratio nem accidētis: sed tñ magis pprie ille tmi nus includēs diuersas ratiōes potest dici acci dens. Sed intelligēdū est q^d quidā con siderant fallaciā accidētis q^d tum ad fieri: et quidā q^d tum ad factū eē. Cōsiderātes p^{ri} mo mō dicūt minorēz habere rōnem acci dentis. Nam ante additionē minoris non sit aliqua variatio: licet enī mediū in se iclu dat diuersas naturas: tñ s^m vna earū tñ cō paratur subiecto ante additionē minoris. Cōsiderātes secūdo modo dicūt: q^d terminus includens in se diuersas naturas debet dici accidens: quia ex illo termino capi tur tota variatio. tamē s^m p^hm quilibet terminus potest habere rōnem accidētis. Rationes soluntur in questione.

Questio quadragesima quinta.

Meritur viruz fal

q^d lacia acci dentis possit causari ex variatiōe alteri⁹ tñmū q^d mediū syllogistici. Vel virū pos sit causari indifferenter ex

variatiōe maioris minoris et mediū. Et q^d ex variatiōe mediū solum: p^{battonē} Nam fallacia accidētis causat ex diuersa cōparatiōe alicuius termini ad diuersa: sed in p^{missis} nihil potest cōparari ad diuersa nisi mediū: q^d in p^{remissis} nullus termin⁹ bis accipitur nisi mediū terminus: ergo et c. Item si mediū non sit variatus ne cesse est extrema cōiungi: sed in fallacia accidētis cōclusio non sequitur ex necessitate: ergo necesse est mediū variari. Aliūm

ca. 4.

Ad p^{ma}z q^d nēm.t. elen⁹

ca. 5.

Ad arg^{ta} p^o q^d nōtisAd 2^{am}q^d nēm

ptum p3. Nam quecuq; vni & eidem non va-
riato sūt eadē: ipa int se sūt eadē. Si dicat
ad istas rōnes q̄ maior sub vna rōne ipsi
medio i pmissis pōi cōpari. & sub alia mio-
ri in p̄clusiōe. Et per p̄ns ibi erit accūs ex
variatione maioris. Contra. habitus & pri-
uatio habent fieri circa idem. sed fallacia
accūs q̄ntū ad sui non existentia: est pri-
uatio forme syllogistice. nam peccat diffini-
to syllogismo. sed forma syllogistica solum
cōstituit in p̄missis ergo fallacia accūs so-
lum causat ex variatione in p̄missis. sed
nihil potest variari in p̄missis nisi medi-
um: ergo &c. Assumptum p3. nam p Arist.
p^o p̄ioꝝ quando mediū est in toto primo
& postremū in toto medio: necesse est ex-
trema coniungi. Item conclusio est aliud
a p̄missis vt patet intuenti eius diffini-
tōnem. Item intellectus conclusionis in-
cluditur in intellectu p̄missarū. sicut ergo
termini accipiuntur in p̄missis: sic necesse
est accipi in conclusione. aliter enim pro-
pter p̄missas non sequenter conclusio. si
ergo non sit variatio in p̄missis non erit
variatio in conclusione: Sed in p̄missis
nihil potest variari nisi medium: quia
variatio non est absq; bina acceptione ali-
cuius termini: sed nihil bis accipitur in p̄-
missis nisi medium ergo &c. Ad oppositū
p̄bs dicit in secundo huius: q̄ hic est falla-
cia accūs: Iste canis est tuus: iste canis
est pater: ergo est tuus pater. Iste enim ter-
minus canis non variatur: sed solum ly tu-
us: quod est maior. in qua accipitur ratioe
possessionis. Significat enim q̄ iste canis
est tua possessio. in conclusione autem acci-
pitur ratione efficientis. Potest etiam cau-
sari ex variatiōe minoris vt patet hic: Sor-
tes est indiuiduum: homo est sortis: ergo
homo est indiuiduum: hoc etiam patet per
rationem. Nam fallacia accūs accidit
ex diuersa comparatione et extranea ali-
cuius ad diuersa. Sed quilibet terminus
sub diuersa ratione & extranea potest cō-
parari ad diuersa. ergo &c. Ad questionem
dicendum. q̄ fallacia accūs potest cau-
sari ex variatiōe maioris: minoris & me-
diij: differēter tamen. Nam medium varia-
tum secundum diuersas rationes compa-
ratur vni extremo & alteri: Sed extremus

variatur scdm vnam rationem cōparatur
medio & scdm aliam rationem alteri extre-
mo in conclusione. Ratio huius est ista: Nam
fallacia accūs est immediate defectus
forme syllogistice: s; forma syllogistica nō
soli p̄sistit i p̄missis s; et i p̄clusiōe. s; varia-
tio que est in fallacia accūs potest esse
in p̄missis & in conclusione. Ad idem aut
non ingreditur conclusionem. Potest igitur
causari ex variatiōe alterius termini q̄ me-
diij. Assumptum patet. s; q̄ forma syllogisti-
ca non soli consistit in p̄missis. Nam syllo-
gismus est quedam habitudo inferens cō-
clusionem tāq; consequens ex p̄missis &
tāq; ex vno antecedente. vnde due p̄missae
se habent in ratioe vnius antecedentis re-
spectu cōclusionis. Hoc etiam patet ex mo-
do & figura syllogismi que sunt quasi que-
dam dispositiōes consequētes ipsum syllo-
gismum. Modus autem distinguit a modo
per conclusionem. Si enim ex istis p̄missis:
Omnis homo est animal: omne risibile
est homo: inferat ista cōclusio. ergo omne
risibile est animal. est primus modus pri-
me figure. Si autem ex eisdem p̄missis
inferatur ista conclusio: ergo quoddā ani-
mal est risibile. est quintus modus prime
figure. Figura autē a figura distinguitur p
p̄clonē. vt p3 i syllogismo ex oppositis. Si
enim sic arguit: nulla disciplina ē studiosa. ois
disciplina ē studiosa & isertur p̄clusio ista: s;
nullū studiosum est studiosum. est dispositi-
tio tertie figure. Si autem ex eisdem p̄-
missis inferatur ista p̄clusio. nulla discipli-
na est disciplina est dispositio secunde figu-
re. cum ergo p̄clusio diuersificet modum
& figurā: que sunt dispositiōes consequen-
tes ipsum syllogismū: videtur q̄ de ratioe
syllogismi sit conclusio. Hoc etiam patet p
exempla. Et p^o in prima figura. Nam hic
est fallacia accūs: homo est species: sor-
tes est homo: ergo &c. Et hoc est ex variati-
one mediij. Sed si arguatur sic. Sortes nō
est species: sortis est hō: ergo hō nō est spe-
cies. Hic ex variatiōe eiusdem termini cau-
satur accūs. p^o tñ fuit mediū & nūc est minor
extremitas. De variatione maioris in p̄ma
figura. Exemplum. triangulus habet tres
angulos per se & primo: figura est triangu-
lus: ergo &c. Hoc quod est habere tres di-

capi. 7.

d q̄dōnē.

uetimo de cōparatur medio z ipsi mino-
 ri: hīc aut tres est maior extremitas. In se-
 cunda figura hoc patet. Nā hic est fallacia
 accidentis. Sortes nō est spēs: hō est speci-
 es: ergo hō nō est sortes: ex variatōe mi-
 noris. Et ex variatōe maioris sicut. Hō ē
 species: Sortes nō est species: ergo Sor-
 tes nō est homo. In tertia figura ex varia-
 tione minoris sic: Sortes nō est spēs. Sor-
 tes ē hō: ergo zc. Ex variatōe maioris sic
 Omnis triangulus hz tres pmo: triangu-
 lus ē figura: g zc. Sic ergo patet qd arguē-
 do p eūdē paralogismo affirmatiue i vna
 figura: z negatiue i alia: medius terminus
 variat^o i vno syllogismo erit maior vl mi-
 nor in alio. Nō autē necesse sit eundē ter-
 minum variari in paralogismo affirmatiuo
 z negatiuo patet per hoc qd quilibet ppō
 in fallacia accidentis vox est: aliter entis sub-
 ynitare vocis lateret multiplicitas: z esset
 locus in dictōe. Sed sic arguendo. Hō ē
 species: Sortes est hō: ergo Sortes ē spe-
 cies: ly sortes nō variat: g in isto paralogis-
 mo: Sortes nō est species: Sortes est hō:
 ergo hō non ē spēs: nō variabitur: cū vni-
 formiter accipiatur affirmatiue z negatiue.
 Sed hic ē fallacia accidentis z nō ex varia-
 tione mediū qd est ly sortes: ergo ex alteri^o
 variatōe. Patet ergo cum dicit. Hō ē spe-
 cies: sortes ē hō: ergo zc. Nō hic ē accidēs
 ex variatōe mediū i prima figura. Si iste
 termin^o fiat mediūz in tertia figura adhuc
 erit accūs ex variatōe eius de z termini: vt
 homo ē species: homo ē Sortes: ergo zc.
 Et ex variatōe alterius termini qz mediū
 in tertia figura sic. Non sortes ē spēs. Sor-
 tes est hō ergo nō hō est species. Cōclusio est
 falsa: z pmissis sunt vere z variat minor ex-
 tremitas. Similiter si sit syllogism^o in secu-
 da figura vt sic. Hō est species: nō sortes ē
 spēs: ergo nō sortes est hō. Cōclusio ē falsa
 z pmissis vere. In quolibet g paralogismo
 accidentis est accūs penes variationem ter-
 mini: qui i aliquo paralogismo ē maior in
 aliquo minor: z in aliquo mediū. CAd vi-
 dendū aut qm mediū est variatuz: z qm nō
 fm quorsā vtendū est tali regula. Sumē-
 dum est mediū cū reduplicatione alterius
 extremi: Et si mediū sic sumptū vere cōue-
 niat alteri extremoz: tunc nō est variatuz.

Si autē nō vere cōueniat tunc ē variatuz.
 Alij dicit qd est semp cōsiderandū ad sub-
 iectum z accūs: virū differant inter se i
 tertio vel nō. Si nō: non fit accidēs sicut
 hic: Percutio fortē: Sortes est veniens: g
 percutio veniētē. Si aut differant inter se
 z i tertio tūc ē accūs: vt hic Lognosco cori-
 scum: coriscus ē veniēs g zc. CAliter dico
 qd cōsiderandū ē: virū oppositū maioris
 extremitatis cōuenire possit mediū: hz qd
 mediū cōuenit minori extremitati: z si sic
 tunc est accidēs: vt hic: animal ē genus: hō
 est aial g zc. CAd pumū arg^m cū dicit: qd
 fallacia accūs nō causat absqz diuersa cō-
 paratōe alicui^o termini ad diuersa: dico qd
 vep ē Et vlteri^o cum dī in premissis nihil
 pōt variari nisi medi^o terminus. Concedo
 Jō rō cōcludit qd in premissis nō pōt esse
 accidēs absqz variatōe mediū: z hoc cōce-
 do. CAd scdm cū dī: si mediū sit vnuz ne-
 cesse est extrema cōiungi. Dico qd si medi-
 um est sic vnū in cōparatōe ad extrema:
 necesse est aliquā cōclusionē sequi: vt illā
 in qua extrema habēt vnitates: sed tū per
 mediū sic vnū non opz illā cōclusionem q
 accipitur in paralogismo accidentis seq.
 CAd rōnes in oppositū. CAd pīā dōm
 qd forma syllogistica cōsistit in premissis vt
 ordinat ad cōclusionē. Unde ex hoc nō se-
 quit qd accidēs solum causat ex variatōe
 mediū: nam licet nullus termin^o i pmissis
 possit variari nisi mediū: si tū pmissis cōsi-
 derent re^o pōlonis iserēde qlibet termin^o
 pōt variari: nā sic qlibet termin^o bis acci-
 pit. CAd aliū: cū dī qd cōelo ē aliū a pmissis:
 dico qd hz cōelo sit aliud a pmissis: non
 tū aliū a syllogismo. CAd vl^m cū dī qd cō-
 celo icludit i pmissis. Dico qd illa pōlo q se-
 quit ex pmissis i pmissis icludit: sed tū illa
 cōelo q iserit ex variatōe maioris re^o me-
 diū z minoris in cōclusiōe i intellectu pmissis
 sarū nō icludit. Dō. 46.

Meritur virum p
 cessus a
 re subiecta ad accūs factat
 fallaciā accidentis: Et vi-
 detur qd sic qz. Aristoteles
 dicit qd accidēs sit eo qd nō
 est necesse quod de re dicit de accūs dicit.
 Item hic est accūs. Tu cognosceis coru.

Ad arg^m
pncipalis

1. el. c. 3.

seu: coruscus est veniens: q̄ rē. z pcedit h̄ a re subiecta ad accidēs. **C**Ad oppositū. hec p̄na ē necessaria: Dis edificator edificat: h̄ albu est edificator: q̄ hoc albu edificat: q̄ n̄ stant sil̄ q̄ hoc albu nō edificet z sit edifica tor: z q̄ dis edificator edificet. Dicendū q̄ accūs peccat imediate p̄tra syl̄lm. **A**d vidē Ad q̄nē. dū ergo q̄n̄ est accūs z q̄n̄ nō: videndū est p̄mo qd̄ facit necessitatē i syl̄lo: cognoscit enim puano p̄ habitū. **A**nde itelligendū est q̄ tota necessitas syl̄li est i hoc q̄ mediū ad qd̄ vniformiter extrema sunt cōparata sub vna rōne accipit. **N**ūcūq; q̄ extrema accipiuntur adiuicē cōparata ad mediū s̄m varias rōnes accidēs est. **E**t possibile ē ali q̄n̄ q̄ cōiungant s̄ hoc nō erit p̄ cōpara tione quā h̄nt extrema ad mediū: h̄ mani festū est i oib̄ exēplis **A**ri. **T**u cognoscis oē bonū: qd̄ volo iterrogare ē bonū: q̄ rē. **I**sta cōclusio nō sequit̄ q̄ hoc qd̄ dico bo nū sub diuersa rōe cōparat ad hoc. **T**u co gnoscis: z ad h̄: qd̄ volo iterrogare: q̄ hec pp̄o scilz: **T**u cognoscis oē bonū: vera est sub rōne q̄ bonū. **S**ed cū d̄r: **Q**uod volo i terrogare ē bonū: hoc qd̄ dico bonū: acci dēs est h̄ic qd̄ volo iterrogare: put bonū cadit sub cognitiōe tui. **E**t iō nō cōiungū tur extrema. **E**t breuiter itelligendū est: q̄ q̄n̄cūq; aliqs terminus vni cōparat accipit sub alia rōne vt est alteri termino cōpa ratus. **S**ilicet rōnes nō necessario se inclu dunt accūs ē. **E**t h̄nc cōcludo q̄ si rō sub q̄ sūt res subiecta i vna pp̄ōe sit extrāea rōi sub qua sūnt in alia: in tali p̄cessu accūs erit. **C**Ad p̄mā rationē dico q̄ **A**risto teles itelligit q̄n̄ rō vni^o termini ē extra nea rōni alteri^o s̄m q̄ ad aliqd̄ ternū cōpa rat sicut dignū ē: vt h̄ic: **I**ste canis ē tu^o rē. **R**ō. n. eius qd̄ ē tuus s̄m q̄ cōparat ei qd̄ ē canis: extranea ē a rōne eiusdē s̄m q̄ com parat ei qd̄ ē pater. **C**Ad aliud dico q̄ ille p̄cessus nō valet: q̄ p̄cedit ut a re subiecta ad accidēs quod est ei extraneum.

Nō q̄dragesimasēptima.

Meritur vtruz va riatio me dij sit sufficiens causa nō exi stentia in fallacia acciden tis: **E**t videtur q̄ nō. **N**am posita causa de necessitate

ponitur effectus: sed mediō variato nō est necesse fieri accidēs. ergo rē. **P**robatio assumpti p̄ syllogismos vales: nam maio re exite de necessario z minore de cōtingē ti: sequit̄ cōclusio de cōtingenti. **N**am sequit̄: **O**mnis hō de necessitate ē animal: cō tūgit ad vtrūlibet albu esse hominē. ergo contūgit album esse animal. **E**t similiter sequitur. **O**mnis hō de necessitate ē aīal: album ē homo: q̄ album ē animal: z tū me dium h̄ic vt homo: diuersa rōne cōparat maiori z minori. q̄ maiori cōparatur sub modo necessitatis. minori autē p̄ notaz cō tūgentie: vel per verbū de in esse. **I**tem mediū respectu maioris habet rōnez par tis: respectu minoris habet rōnem totius. **E**t ideo diuerse sūt rōnes variates mediū non ergo causat accidēs variatio mediū.

CAd oppositum. **M**ediū variatū est duo media vel habet rōnem duoz mediōz: s̄ duo media nō vniunt extrema. ergo rē.

CAd q̄nē d̄icēdū: q̄ cum accidēs q̄stū ad sui non existentia sit imediate obliquitas syllogismi. **N**am **A**ri. dicit q̄ peccat dif finito syllogismo. **A**d h̄ ergo vt videamus naturam accidētis p̄ oportet videre quid requiritur ad syllogismū. **C**irca qd̄ intel ligendū q̄ tota necessitas syllogismi consi stit in hoc q̄ mediū vnū sub vniformi rō ne acceptū per respectū ad extrema ip̄a ex trema cōiungit. **S**i ergo ipsa extrema con iungant inter se: per respectū ad mediū: s̄m variā rōnem accepta: in tali p̄cessu erit accidēs. **N**atet hoc in exemplis phyloso phi. **D**icit enī q̄ in isto paralogismo ē ac cidēs. **T**u cognoscis omne bonū: qd̄ vo lo iterrogare a te est bonum ergo qd̄ vo lo iterrogare cognoscit a te. **N**am bonū sub alia rōne cōparatur ad hoc qd̄ ē cogno sci a te z ad iterrogare. **N**az tu cognoscis bonum in eo q̄ bonū cū accidit q̄ cadat sub iterrogare in q̄stū a te cognoscitur **E**t ideo dicit **A**ristoteles q̄ solum i his q̄ s̄m substantiam sunt indifferentia. et que vnum sunt omnia videntur esse eadem: i telligens per indifferentiam s̄m substan tiam identitatem proprie rationis alicui^o vt ad duo comparatur. **A**nde siue mediū respectu extremorum accipiatur sub varia ratione: siue extremum alterum respectu

Ad q̄nē.

Ad q̄nē!

Ad ar^{te}
p̄ncipalia

.2. elen.
capi. 7.

medij: & alterius extremi: in tali processu erit fallacia accidētis. Verū tamen intelligē dum ē: q̄ quando cuiq; mediū fuerit varia tum: in ipso tñ erit aliqua idētitas partia, his respectu extremoz: aliter enī ibi defice ret apparētia. Si ergo extremū ibi conclu datur de extremo fm illā idētitate partia lem erit syllogismus bon⁹. Unde in quoli bet paralogismo accidētis pōt sequi aliqua cōclusio. Nam bene sequitur: Coruscus co gnoscitur a te: Coruscus ē veniens: ergo il lud quod est veniens cognoscit a te. Cū de ad q̄nē dicendū: q̄ quando cuiq; me dius termin⁹ vel quilibet alius termin⁹ cō paratur vni extremo fm vnā rōnem ⁊ al teri fm aliā: ita q̄ ille rōnes non includāt se inuicem in tali illatione necessario erit accidens: Si autē includant se: bonus erit syllogismus. Cū ad primāz rationem dicē dum q̄ minor est falsa. Ad probationē cū dicit: maiore existente de necessario ⁊ mi nori de contingenti ⁊c. Dico q̄ in tali pro cessu mediū est sufficiētē idē extremis re spectu cōclusionis de inesse ⁊ de cōiūgētī quia ibi homo vniformiter accipit in ma iori ⁊ minori: respectu talis conclusionis. Cū ad aliud cū dicitur: q̄ mediū in maiori habet rōnem partis ⁊c. Dico q̄ diuersitas rationum non causat accidēs: quando il le rōnes includant se, vnde cuiq; idētitate mediū stat diuersitas talīū rōnum. Si enī mediū in vtraq; p̄positione accipere sub rōne partis vel totius nō haberet vere rō nem mediū. Unde ibi est fallacia fm quid ⁊ simpliciter. Ac si sic argueret: Medium stricte sumitur in maiori: ⁊ ampliatur i mi nori: ergo variatur ⁊c.

Questio quadragesima octaua.

Meritur d illo pa
logismo
Coruscus cognoscit a te: co
ruscus ē: veniens ergo ⁊c.
vtrū hic sit fallacia acciden
tis? Et videt q̄ nō. Nam h
est bonus syllogismus. ois edificator edifi
cat: albus est edificator: ergo albus edificat.
hic tñ p̄cedit a re subiecta ad accidens ta
lis p̄cessus ergo nō causat accidens. Cū tē
sequitur ergo id quod est veniens: cogno
scitur a te: ⁊ sequit id quod est veniens co

gnoscitur a te: ergo veniens cognoscitur a
te. Et cū quocunq; stat ans ⁊ p̄sequens: q̄ a
primo ad vltimum: sequitur ergo veniens
cognoscitur. Cū Item paralogism⁹ ille nō
negatur: nisi quia cognosci attribut⁹ veni
enti cū reduplicatione vt sit sensus: Veni
ens inq̄tum veniens cognoscitur a te. S;
videtur q̄ oratio ad hunc intellectū non li
mitetur. Cū ad oppositum est Ari. Cū ad q̄
stionem dicendū: q̄ hic est fallacia accide
tis: coruscus cognoscit a te ⁊c. nam cogno
sci prius attribuitur corusco sub rōne co
rusci. Coruscus autē fm aliā rōnem cōpa
ratur ad ly veniens: q̄ fm q̄ accidit ei co
gnosci p̄pter quod nō sequit: veniens co
gnoscit ⁊c. Cū ad primū arg⁹ cū dicit: Dis
edificator ⁊c. Dico q̄ in omni tali illatiōe
est accidēs intelligēdo q̄ edificare conclu
datur de albo sub p̄pria rōne albi: q̄ in est
ip̄i edificatori sub rōne p̄pria edificatoris
Si tamē intelligitur q̄ edificare cōcluda
tur de re que ē alba: q̄ in est edificatori cui
accidit albedo: sic dici pōt q̄ cōclusio sequi
tur. Et sic patet q̄ hec cōclusio hic qd ē ve
niens cognoscit a te: sequitur ex p̄missis.
Cū ad secundum dōz: q̄ bene sequit ex p̄
missis: id qd est veniens cognoscitur a te:
sed non sequit vltorius: id qd est veniens
cognoscitur a te: ergo veniens cognoscit
a te. Cū ad tertium cum dicitur: q̄ ille syllo
gismus non negat nisi q̄ cognosci attribui
tur venienti cui reduplicatione ⁊c. Dico
q̄ oratio nō limitatur ad hūc intellectum.
Veniens inq̄tum veniens cognoscitur a
te: vel album inq̄tum albus edificat: q̄ ta
men nos non dicimus q̄ aliquid nisi sub
p̄pria ratione vel per suam similitudinez
virtutem cognitiuam imuter: ideo nos ac
cipim⁹ hanc p̄positionem: veniens cogno
scitur a te: sub hoc intellectu: veniens inq̄
tum veniens cognoscitur a te. Contra hoc
quod dicebatur q̄ illa cōclusio: id qd ē ve
niens cognoscitur a te: sequitur ex istis p̄
missis: coruscus cognoscitur a te: coruscus
est veniens: non tamen sequitur illa cōclu
sio. Veniens cognoscitur a te: Si enim cō
clusio vno modo accepta sequitur ex p̄
missis ⁊ alio modo non cum diuerse acce
ptiones sint ex parte nostra: ergo ex parte
nostra accidens accipietur. Dico q̄ locus

2. elen.
capi. 7.
Ad q̄nē.

Ad arg⁹
p̄ncipalia

sophysticus ex parte nostra non accipit: qd' eni sic conclusio vel alio modo accipiat: hoc est ex parte nostra. Sed qd' conclusio accepta sic sequatur ex pmissis et alio modo accepta non sequatur: hoc non est ex parte nostra sed ex parte conclusionis.

Questio quadragesimanona.

Meritur vtrū pa-
logism^o

accidentis possit fieri negatiue: sicut affirmatiue? Et videtur qd' no. Nam Ari. in pmo li. tradit regulam quod

debem^o cognoscere vbi est accidens et vbi non. Dicens: accidens fit quando aliquid similiter attribuitur rei subiecte et accidenti inesse: accidens ergo non fit quod aliquid attribuitur alicui non inesse negatiue: ergo non potest fieri paralogismus accidentis. Cuius Ari. nec in pmo li. nec in secundo elenchorum ponit aliquem paralogismum negatiuum: signum ergo est quod solum fiat affirmatiue. Cuius oppositum. Ex eisdem terminis contingit fieri paralogismum equiuocationis negatiue et affirmatiue: et sic de alijs locis sophisticis: videtur ergo quod similiter fit in accidente. Et confirmat ratio quod affirmatio et negatio non diuersificant illationem forme syllogisticę: nisi processus affirmatiuus sit syllogisticus et negatiuus: ergo eadem ratione similiter erit in defectibus: quod si processus affirmatiuus deficiat et negatiuus deficiet. Cuius questione dicendum quod paralogismus accidentis potest fieri negatiue sicut affirmatiue: hoc patet si consideremus regulam per quam noscitur debemus accidentis: que est: quod accipitur aliquis terminus in processu aliquo includens in se diuersas naturas et rationes: et semel in illo processu accipitur per vnam illarum rationum: et alia vice in eodem processu pro alia. Si ille rationes non includunt se prout ad tertium comparatur in tali processu erit accidens. Sed terminum sic variari contingit in processu negatiuo et affirmatiuo. Et ex hoc sequitur quod accidens potest fieri in prima et secunda et tertia figura. Et hoc est quod dicit Ari. secundo elenchorum: Unde si defectus sit in affirmatiuo, necesse erit et in negatiuo processu. Ut si sic arguat: Nulla species currit: homo est species: ergo nullus homo currit. Donatur enim quod omnis homo cur

rat: premisse sunt vere: et conclusio falsa per casum. Ergo hic de necessitate erit aliquis defectus: sed non alius quam accidens. Nam cum sic dicitur: Homo est species: accipitur homo per ut subiacet intentioni: in conclusione vero per re ipsa: quia nunquam vitium termino pro intentione nisi quando res subiacet intentioni. Aliter enim hoc est falsa: Homo est substantia quia intentio substantia non est. Et similiter hic non esset accidens: homo est species. Sorites est homo: ergo etc. quia homo uniformiter posset accipi in maiori et minori. Propter hoc dicitur quod accidens potest fieri negatiue. Cuius p^o arg^o dicitur quod processus affirmatiuus manifestior est et potior quam negatiuus vnde processus negatiuus indiget affirmatiuo partestotele pmo posterior. Similiter est in defectibus: quia defectus manifestior est in processu affirmatiuo quam negatiuo. Et ideo aristoteles suam regulam dedit in affirmatiuo. Cuius secundum dicendum quod licet Aristoteles non posuerit exempla in processu negatiuo: hoc tamen non concludit quin accidens possit fieri negatiue: quia Aristoteles posuit exempla vbi defectus est manifestior. Cuius reuera ipse ponit exempla que ad affirmationem et negationem reduci possunt. Non enim tale exemplum: Coruscus est alter a sorte etc. et i ly alter includitur quodam negatio. Vel potest dici ad primum argumentum: cum dicitur quod accidens fit quod aliquid assignatum fuerit rei subiecte et accidenti similiter in esse: quod hec propositio se extendit ad affirmationem et negationem. Ita ut iste sit sensus propositionis: Accidens fit quando aliquid assignatum fuerit rei subiecte et accidenti similiter in esse affirmatiue vel negatiue. Nam Aristoteles in pmo priorum: diuidens omnem propositionem: dicit quod omnis propositio aut est de inesse aut de necessario in esse: aut de contingenti in esse. Et hinc quilibet combinationem propositionum de inesse potest esse affirmatiua et negatiua.

Questio quinquagesima.

Meritur circa fallacia
quid et simpliciter. Et primo
vtrum sit fallacia extra dictionem: Et videtur quod no.

Ad arg^o
principali

Ad q^ond.

cap. 2°.

Nam p Ari: Locū in dictione simpliciter peccant contra contradictionem. Locū autem extra dictionem contra syllogismum Sed sūm quid z simpliciter specialiter peccat contra contradictionem. Nō dicit Ari stoteles in scdo huius q paralogismi qui sunt sūm quid z simpliciter solvendi sunt considerando conclusionem ad contradictionem ergo zc. Item ille locus est in dictione qui accipit principium apparetie a parte vocis: quia loci extra dictionem accipiunt causam apparetie a parte rei Sed fallacia sūm quid z simpliciter accipit suaz apparetia a parte vocis: ut hic: est homo mortuus: ergo homo. Si tamen loco totius aggregati homo mortuus poneret cadaver sic dicendo Cadaver ergo homo: hō est sūm quid z simpliciter: cum deficiat apparetia. ergo zc. Oppositum dicit aristoteles ponendo septem locos extra dictionem. Ad questionem dicendum q fallacia sūm quid z simpliciter est locus extra dictionem. Nam cause apparetie distinguit locos sophysticos. Sed cause apparetie in sūm quid z simpliciter est convenientia alicuius dicit sūm quid ad idem dicitū simpliciter. Cum ergo ex parte rei accipit cā apparetie: sequitur q sit locus extra dictionem. Verū tamen intelligendum est q convenientia vocis ad vocem alicuius dicitū sūm quid ad idem dicitū simpliciter: cooperatur ad istam deceptionem. Nec tamen est per se causa apparetie in sūm quid z simpliciter. Sed e converso est i fallacia figure dictionis: nam ibi identitas rei iter suppositum z suum comune cooperatur ad deceptionem in tertio modo figure dictionis. Et tamen similitudo vocis ad vocem est per se causa apparetie figure dictionis. E converso est ex parte ista. Nam convenientia rei dicte sūm quid ad idem dicitū simpliciter est causa apparetie per se in sūm quid z simpliciter: tamen convenientia in voce ad istam deceptionem cooperatur. Ad primum argumentum dico q minor est falsus. Unde dico q sūm quid z simpliciter per se peccat contra contradictionem: z non per se contra contradictionem. Ex apparetie enim contradictione que

accipitur in premissis infertur vera cōtra dicitio in conclusione propter realem convenientiam inter sūm quid z simpliciter. Hoc patet si sic arguatur: Ethyops est niger: z non est niger in dentibus: ergo est niger z non niger. Propter enim convenientiam nigri in dentibus ad nigri simpliciter: ex negatione nigri in dentibus ab ethyope: concludit negatio nigri simpliciter ab eodem: unde per se peccat contra illationem vel syllogismum z nō contra contradictionem: quia nulla propositio ē ibi multiplex sicut in locis in dictione.

Ad secundum dico q minor est falsa. Ad probationem eius dico q convenientia in voce est de bene esse istius fallacie z nō de esse simpliciter. Et si sit de esse non tamen est sicut causa prima apparetie. Sed convenientia in voce facit q paralogismus sūm quid z simpliciter appareat syllogismus. Nam si sic dicatur: Hoc non est homo z ē cadaver: ergo est homo z non est homo. hic nulla est apparetia syllogismi. Si tamen diceretur sic: Hoc non ē homo z est homo mortuus: ergo est homo z non est homo. hic est apparetia syllogismi. Unde convenientia in voce facit q paralogismus sūm quid z simpliciter appareat syllogismus. Eius tamen causa apparetie per se a parte rei accipitur.

Questio quinquagesima prima.

Meritur vtrū

ab aliquo sumpto cum de terminatione diminvente ad sumptum simpliciter teneat consequentia: Et hoc est querere vtrum hec consequentia teneat: est homo mortuus: ergo homo. Et videtur q sit bona. Nam quod intelligitur in aliquo sequitur ad ipsum sed homo intelligitur in hoc: homo mortuus. Nam h est oppositum in adiecto: homo mortuus. Ad patet si diffinitiones pro nominibus ponatur. Nam homo est hñs viā: z mortui privati viā Intellectus ergo hominis vi opponitur mortuo intelligitur i hoc an

2. elē. c. 8.

1. elē. ca. 3.
Ad qōnē.Ad arg^{ta}
pncipalia

tecedente; homo mortuus: ergo sequitur ad ipsum. **C**Item nõ obstat oppositione mortui ad hominẽ: sequitur: homo mortuus ergo mortuum. Cum ergo homo ponatur mortuo sicut eõuerso: sequitur: Homo mortuus ergo homo. **C**Item Si significatũ dictionis post eius impositionẽ est sibi essentialẽ: Sed homo significat veram naturã: hoc ergo est sibi essentialẽ. **S**ed ponitur in oratione cũ aliquo est sibi accidentalẽ. Cum ergo accidentalẽ non pmutet essentialẽ: sequitur: homo mortuus ergo homo.

Ad qõnẽ. **C**Oppositum vult Ari. **C**Ad qõnem dicendũ qd ab aliquo sumpto cũ determinatiõne importante naturam oppositam ad idẽ sumptũ sub ppria ratioẽ non valet consequentia: hoc manifestat Boetius supra librum Perihermenas. Ubi dicit qd non sequitur Homerus poeta est: ergo homerus. quia pmo eẽ attribuit Homero sub ratioẽ poeti z in cõsequẽte sub ppria rõne. Ideo non sequitur similiter est homo mortuus ergo homo. **C**Dubius tamen est vtrũ in isto antecedente: homo mortuus: ponatur vera natura hominis sub determinatione tamen sibi repugnante. An hoc totus homo mortuus: dicat quendam intellectum oppositũ homini. Sed quocunq; mō dicatur: dici potest qd consequentia non valet. **C**Si primo modo tũ certũ est: cum hõ in antecedente accipiat cũ determinatiõne sibi repugnante: qd ad idẽ sũptũ sub propria ratioẽ non tenet cõsequentia. **C**Si secundo modo dicatur: tunc manifestus est defectus: apparentia tamẽ est: quia illd cũ homo mortuus: assimilatur homini in dimensionibus z figuratiõibus. Scdm tamẽ aliquos primus modus magis cõpetit eis que dicunt sũ hanc fallaciã. Nam hec fallacia fit quãdo ab aliquo sumpto sũ quid ad idẽ sumptũ simpliciter procedit. **C**Contra hoc potest argui. Nam sequitur: Homo albus currit: ergo homo currit. Sic tamẽ attribuitur predicatũ ipsi subiecto sub ratione albi. Sed esse albus est sũ quid esse respectu hominis. Dicẽdũ est qd sequitur: Homo albus currit: ergo hõ currit. Sed tamẽ nõ sequitur sub ratioẽ qua hoc eẽ sũ quid z illud simpliciter. Sed qd esse albi simpliciter

psupponit esse hominis: ideo sequitur.

CAd primũ argumẽtu dicendũ: qd inter istas partes Homo mortuus vt respectu tertij accipiunt nõ est oppositũ i adiecto. sed inter istas partes diuisis acceptas: Vel iter totum aggregatũ z alteram partẽ oppositum in adiecto: z c. sicut ostendit Boetius vbi supra. Dicit enim qd qui dicit manum marmoream esse statue; verus dicit: quia manus habet potestatem dandi z recipiendi sed manus marmorea non. Similiter oppositiõne qd est inter partes manifestat ibidem. dicens qd homo importat vitã habẽ Sed mortuus importat priuatũ vitã. **C**Si si arguas: qd oppositũ eẽ inter partes nõ impletur: sed a toto ad partem. Dicendũ qd hoc non obstat oppositiõne inter partes impedit cõsequentiã: qd cũ aliqua determinatio importat naturam oppositam suo determinabili: tunc ex adiunctiõne determinationis cum determinabili resultat quidã intellectus: quẽ est sũ quid respectu illius determinabilis. Uñ intellectus determinationis sũ quid ponitur: ppter quod pcedere a tali aggregato ad talem partem facit sũ quid z simpliciter. **C**Ad secundũ dicendũ qd sequitur hõ mortuus ergo mortuus: quia homo accipit in antecedente sub rõne mortui: z ideo sequitur: homo mortuus: ergo mortuus: sed qd homo sub ppria rõne non ponitur in antecedente. ideo nõ sequitur: homo mortuus: ergo homo. **C**Ad tertium dicitur significatũ dictionis est et essentialẽ. Dicendũ qd homo i hoc aggregato ponit naturam hominis sũ tamẽ sub ratione mortui: z ideo non sequitur. Tamẽ tenendo qd homo ponatur naturam propriam que est esse viuũ: z mortuum. similẽ suum signatum ponatur qd est esse priuatũ vitã. Tunc potest dici qd in hoc antecedente homo mortuus: includunt duo opposita. Et tunc forte potest dici qd vtrunq; sequitur. Si tñ per hoc qd dicitur: homo mortuus: intelligitur corp⁹ priuatũ vitã: qd quidem corpus simile est corpori viuũ in lineamentibus z dimensionibus: tunc posset dici qd pna non valet: z tunc posset dici ad argumentum qd inter ly homo z ly hõ mortuus: est oppositum in adiecto.

Ad ar^m
pncipalia

B. 2. 1. 1.

B. 2. 1. 1.
Subp. 1.

Questio quinquagesima secunda.

Veritur circa hanc

ppōnem: ego dico falsum. Et primo virtū terminū cōis possit supponere p tota ppōne cui⁹ est pars? Et q non ostēdit:

q: in ppōne vniuersali affirmatiua predictatum denotatur cōuēntē omni cōtento sub subiecto. Si ergo alicui denotet nō cōuenire illud sub subiecto nō p̄tinetur: S; q dicit omnē ppōnē esse veraz vel omnia eē vera: nō dicit suū dictūz eē verū: Sed si terminus supponeret pro tota ppōne cuius est pars: sequerēt q dicens omnia esse vera diceret suā ppōnem esse veraz: ergo zc. Et item qui negat omnez loquelaz ponit loquelam z nō nisi eam quam profert: Sed si loquela supponeret p illa loq la cuius est pars: sequerēt q diceret omnem loquelā eē falsam diceret suaz loquelam eē falsam. Et itez impossibile est idē esse totū vs: z p̄tem integram respectu eiusdem. Sed si ps supponeret p toto hoc sequerēt: nā sic dicto: Dis ppō ē vera: ppō ē ps integralis hui⁹ ton⁹: z put de ista ppōne p̄dicat ē idē isti ppōni sicut hō vt dicit de forte est idē fortis: zc. Breterea sic dō: Dis ppō est vera: si ly ppō supponeret p ista ppōne cui⁹ ē ps: sequitur q idē eēt totūz integrale z pars integrat respectu eiusdem. Vel pōt rō aliter deduci sic: Intellect⁹ totius resultat ex partialib⁹ intellectib⁹ p̄tū: sed sic dicto: intellect⁹ ppōnis est intellect⁹: intellect⁹ huius qd dico ppō: est intellect⁹ p̄tialis totūz si p toto supponeret intellectus ei⁹ adquaret totū Sed hoc est cōtra cōem acceptiōnē: que est q omne totum ē maius sua pte. Et itē illud extra cur⁹ intellectū ē ps integral nō cōstituit intellectū ton⁹ aggregatū ex illo z alio Sed si dicat ppō est vera extra intellectū huius termini ppō ē h esse verā: ergo hoc quod dico ppō vt est ps huius: hui⁹ toti nō adquat Sed si supponeret p ea ton⁹ adquaretur. Ad dōm ē Ari. in fine quartū: dicens: Qui dicit oia eē falsa dicit suū dictū eē falsū: s; hoc nō statet nisi ps zc. Dicit possēt q Ari. nō arguit ibi d virtute s̄mōis: s; solū h; optione alioz q dicebat oia eē falsa. Sed il-

lud nō vt ver. nā Arist. pillā ppōnem arguit p̄tra eos z de virtute s̄mōis: q: si ipsi cōcederēt dictū suū eē falsū: cōtra eos nō argueret. Et hoc p̄z p̄dici de omni. nāz sequitur: ois ppō est falsa: hec ppō est ppō: s; hec propositio est falsa. Et itez ista contradicunt: Omnis propositio ē vera. non ois propositio est vera. tūc q̄ro virtū in ista propositio: ois ppō est vera supponat ly propositio p hac propositio vel nō. Si sic hī propositū. Si nō supponit p hac sed p oī alta ab hac. tūc supponit pro sua contradicoria que est ista: non ois propositio ē vera. Cum ḡ in cōtradictōis termini supponant pro eisdē in ista. non ois propositio est vera supponet terminus pro ea. Et itē terminus supponit p eo qd naturam eius participat si non cōtrahitur. cū ergo hec propositio cuius ly propositio est pars nō minus participet naturā propositiois qz qlibet alia. sequitur q pro illa supponere potest sicut pro qualibet alia: qre zc. Pro solutione istius q̄stionis est primo intelligendum q terminum pro alio supponere nihil aliud est qz intellectum suum p alio ponere in quo tū saluatur vt i parte subiecta. Alterius intelligendum est q quidam sunt termini qui significant naturas determinatas non nō tū cōplexis dicibiles vt hō z aīal z h̄mōi. Alii sunt termini qui signat cōplexa sed tū non in cōplexo. sed per modum simplicis apprehensionis cuiusmodi sunt enunciatio propositio loquela: z m̄ta alia. Alii s̄t sunt termini q signant res dicibiles de cōplexis z icōplexis cuiusmodi sūt ens z vnum z quantū zc. De terminis at primis non h; questio locū: s; solum de secunda genere z tertio terminorum. In illis enim idem pōt esse pars integrale z totum vniuersale. nā hec est vera Omne totum est maius sua parte. que est quoddam totūz. Et similiter hec: Omnis oratio vera est oratio. z sic de aliis. Tertio intelligendum est q ly in rebus nature vel in terminis significantibus res nature nihil vnum eīdem possit esse pars integralis z totum vniuersale nisi equiuoce. sicut corpus est pars aīalis z genus equiuoce. qz alia est ratio totius z parus. Et etiā alia res est totū z pars. tū in rōne vt i terminis

ppositis nihil prohibet vñu z idē esse totūz vñe z etiā ps integral. Intellect^o. n. pōt apphendere aliqd cōplexū z sibi nomē ipone re dicibile vñiuoce de qlibet alio cōplexo. Et cū eodē termino nō mutato sñm sñgñōnem nec sñm modū sñgñdi pōt aliqd cōponere. Et terminus cōis si nō cōtrahat pōt supponere indifferēter p oi eo qd ei^o nām pncipat: vel formā sñgñicatā p terminūz. Et cū hec ppō nō minus participet formā sñgñicatā p terminūz qz quelibet alia ppositio sequit qz pro hac pōt supponere si cut p qlibet alia. Unde ppositio triphiciter pōt cōsiderari. Uno modo in qstū est pdicabile de hac ppōne z illa: z sic est totū vñe. Alio mō. put cōstituit orōnē cū pdicato: et sic est pars integral totū ppōnis. Tertio mō. put verificat p hac ppōne z sic ē totū integrale: sicut z hec ppō. Cū si dicat ppositio est: ly ppositio in qstū pdicat de hac ē totū vñiuersale respectu istū ppositiōis in qstūm tñ cū hoc qd dico est: cōstituit orationē: est ps eius integralis: in qstūm autē pro hac eadē verificat est totū integrale.

Ad qōnē

Cū ad questionē dicendū qz pars in qstū pars pro tota ppositiōe supponere non pōt: sed tamen illud qd est pars: nō variatū sñm sñgñicatū: nec sñm modū sñgñican- di: pōt respectu eiusdē hēre rōnē totū vñiuersalis. Unde sic dicto: ppositio ē vera: hic ly ppō supponit pro hac ppōne. plata cū formā ppōnis participet sicut z pro qlibet alia. Cū ad primū argumētū dō qz qui dicit oēm ppōnē esse verā dicit illā ppōnē quā pfert ee verā z nō ee verā: sed alia habitudine z alia. Nam p virtutē dici de omni dicit suā esse verā sicut z omnē alia. Sz per naturā primi pncipij. dicit suā nō esse verā: nā sequit: Disppositio est vera: qz cōtradictoria istū ppōnis est vera: z sequit p nām primi pncipij: cōtradictoria istū ppositiōis ē vera: ergo hec nō est vera. Cū hoc sequit per discursum rōnis: z nō p dicit de oi: zc. Cū ad secūndū dicendū qz qz interimit omnē loquelam virtute dici de omni negat suam loquelā: sed quia nō potest negare loquelā nisi per loquelā: ideo per actum exercitum ponit loquelam: virtute tamen dici de omni negat suam sicut aliam. Cū ad tertium dicendū qz licz in

Ad arg^{ta}
pncipalia

possibile sit in rebus nature vñum. z idēz esse totū vñiuersale z ptem integrale respectu eiusdem: in rebus tamen rōnis non ē hoc in cōueniēs. Multa enim sunt impossibilia in re que nō sunt impossibilia in rōne. Sicut pcedere in infinitū in reb^o est in possibile: sed in rōne nō est in cōueniēs. Cū ad quartū dicendū qz in rebus rationis idē potest esse totū integrale z ps integra- lis respectu eiusdem sub alia cōsideratiōe z alia. Cū ad cōfirmationem dico qz in rebus nature: omne totū est maius sua pte. Et illud qd est pars sub vna cōsideratiōe non pōt respectu eiusdem habere rōnē totū. Similiter in rōne: ps in qstū pars minor est suo toto. sed tamē illud quod ē ps sub vna cōsideratiōe potest respectu eiusdem sub alia cōsideratiōe habere rōnem totius: ipso nō variato: sed tota variatione cadente circa intellectum. Cū ad vltimum dicendū qz maior sic habet intelligi: illud extra cuius intellectu est aliquid: ipsū sic acceptūz nō cōstituit intellectu totū aggregatū ex illo z alio. Sed ipsū cōsideratūz sub alia rōne bene pōt: sic est in ppositio. Si. n. dicat: ppō est vera: ly ppō si consideratur solūmodo in qstū est ps huius totū: ppō est vera: sic nō cōstituit intellectu huius totū. Si tamen consideretur in qstūm pdicabile est de hac ppōne: sic pōt constitūere intellectum totius.

Questio quinquagesima tertia.

Meritur virū in ci-

piens sic loqui: Ego dico falsum: sit simpliciter verus in dicendo? Et arguitur qz sic. Nam sequit ego dico falsus: qz dico me dicē falsū. z seqz: dico me dicē falsū: qz dico verū: qz a primo ad vltimū sequit: ego dico falsum: ergo dico verum. Probatio secunde cōsequentiē: nam qui dicit sicut ē dicit verum: sed qui dicit se dicere falsum: cum dicat hoc falsum ego dico falsum: ipse dicit sicut ē: quod ergo dicit se dicere falsum: dicit verum. Item sic incipiens loqui. Aut dicit verum aut falsum. Si verus est in dicendo simpliciter verus: qz dicens denominatur a qualitate sui dicit. Si dicit falsum: ergo falsum est ipsum dicere falsū:

eum ergo non dicat falsum: et dicit aliquas propositionem: ergo dicit verum. Ad oppositum. Dicens denotatur a qualitate sui dicti. sed hec oratio est falsa: ego dico falsum: quam dicit incipiens sic loqui ergo etc.

Ad qōne

Ad questionē dicendū qd sic incipiens loquitur. Ego dico falsum: est simpliciter falsus in dicēdo: verus tamen sūm quid. Difficile tamen est hic videre in quibus: vñ innuit Aristoteles in littera. Nam ppter convenientiam in re inter dictum sūm quid et simpliciter quāq; nescimus distinguere iter falsum scdm quid et simplr. Tamē dico qd circa hoc enunciabile: ego dico falsum: est veritas et falsitas: sed veritas sūm quid et falsitas simpliciter. Quod autem circa ipsum sit falsitas simpliciter: hoc patet per hoc qd oratio dicitur simpliciter falsa: qz est signum falsi: quoniam sic incipiens loquitur: nihil dicit quod sit falsum. Si enim diceret homines esse asinus vel aliquid huiusmodi: hec esset vera. Quia autem sic incipiens loqui sit verus sūm quid: diuersimode ponitur a diuersis. Quidam enim ponunt qd est verus sūm quid quia circa quālibet orationem falsam exercetur vere actus dicendi. Dicitur aliter qd sic dicens est verus sūm quid: quia actu exercito per propositionē intelligitur sicut est in re. Sed qz ab actu exercito non dicitur oratio simpliciter vera vel falsa: ideo talis oratio dicitur scdm quid vera. Actu enī exercito intelligitur qd ipse exercet actum dicendi circa falsum: et illud in re est verum. Ad primum argumentum dicendum: cum dicitur: ego dico falsum: ergo dico me dicere falsum. Dico qd consequentia non valet formaliter. Sicut non sequitur: homo est animal ergo dico hominem esse animal. Alterius posito qd sequatur licet non formaliter: dico qd non sequitur ulterius dico me dicere falsum: ergo sum verus in dicendo simpliciter: sed est scdm quid et simpliciter. Sicut hic: iste bene iurat adimplendo iuramentum: ergo bene iurat. Similiter sic dicendo: homo est asinus: verum est ipm dicere falsum: et tamen non sequitur qd ipse dicat verum. Verū tamen in quibusdam sequitur: verum est me dicere ergo simpliciter sum verus. Sicut hic: Verum est me

dicere hominem esse animal: ergo sum simpliciter verus: et hoc est in illis in quibus est veritas in actu signato et in actu exercito. Unī sequitur verū est me exercere actum dicitur circa falsum: qd illud circa qd exercet est falsum. Ad aliud cum dicitur: sic incipiens loquitur: ego dico falsum: aut dicit verū aut falsum. Dico qd dicit propositionē que est falsa. Et ulterius cum dicitur: ergo falsum est ipsum dicere falsum. Dico qd non sequitur: sed magis sequitur: ergo verum est ipsum dicere falsum. Et ex hoc non sequitur qd dicit verum sed magis qd dicat falsum.

Questio quinquagesima quarta.

Meritur virtus seu

q vna medietas est alba et alia nigra debeat dici albus vel nigrum? Quod alterus: probatio. Nam quod est in ge-

nerē est in aliqua eius specie: cum genus nihil aliud sit realiter qz sue species: sed tale scutum potest dici coloratum: sed non est coloratum aliquo medio colore: ergo vel dicitur album vel nigrum. Item quod inest parti alicuius totius denominat totum. Nam homo dicitur crispus: cum tamē crispitudo sit solū in capite. ergo multo fortius quod inest medietati alicuius totius denotabit. Item Arist. dicit in 5. phys. qd hō sanat qz thorax eius sanat. Ergo eadē ratione scutum potest dici albus: qz eius media pars est alba. Ad oppositū: quia rōne hōmō corpus dicitur albus: eadē rōne dicitur nigrus. Et sic idē sit et semel a duobus contrariis denotabit. Ad qōne dicendū: qd tale corpus de necessitate altero istorum quatuor modorum se habebit. Unī enī dicitur albus et nigrus vel neqz albus neqz nigrus. Vel sūm quid nigrus et simpliciter albus. Vel sūm quid albus et sūm quid nigrus. Primum est impossibile: quia tunc contraria sit eadē in essentia. Nec secundū: qz ponit qd vna eius medietas sit alba et nigra. Nec tertio modo: qz non est maior ratio qd tale corpus dicat simpliciter albus et sūm quid nigrus qz e converso: qd oqz dicat sūm quid albus et sūm quid nigrum. Ad primum argumentū cum dicitur: Illud quod est in genere est in aliqua eius specie. Dico qd illud quod est in genere sic homo in animali de necessitate est in

T.C.L.

Ad qōne.

Ad arg^{ta}.
pncipalia

aliq̄ eius specie. Sz in illud qd̄ denoiat ab aliq̄ genere nō oz q̄ simplr ab aliq̄ ei^o specie denoietur. sz fm̄ qd̄ ab vna z fm̄ qd̄ ab alia. CAd aliud ddm̄ q̄ qd̄a sunt accidentia q̄ determināt pres i toto: sicut crispitudo i hoie diermiat sibi caput: z qd̄ iest isto mō pti pōt totū denoiare. Sed quedā accidentia nō determināt sibi aliquā pte i toto: Et qn̄ tale accidēs inest pti nō oz q̄ denominet totū z talia accidentia sunt albū z nigru. C Sz si dicat q̄ siue accitua determinēt pte in toto siue non semp̄ v̄z q̄ pcessus a pte ad totū: vel a denoiatioē q̄ fit a pte ad denoiationē totū: causet fm̄ qd̄ z simplr. Cn̄ hic v̄t eē fallacia fm̄ qd̄ z simplr: Est crispus fm̄ caput: q̄ est crispus: qz denoiatio fm̄ pte ē fm̄ qd̄ respectu denoiationis totius. Dicēdū q̄ hic nō est fm̄ qd̄ z simplr: Est crispus fm̄ caput ergo est crispus. Nā rō fm̄ quā predicatū attribuitur subiecto i antecedente non ē fm̄ qd̄ respectu rationis qua p̄dicatū attribuit subiecto in cōsequēte. Unde nō fm̄ plus fit denoiatio dicendo: hō est crispus: q̄z dicendo q̄ hō est crispus fm̄ caput: z hoc est ex nā sp̄ali eius quod dico crispus. CAd tertium dicēdū: q̄ rō accipit falsū. Nam si homo posset dici sanus quia sanat fm̄ thorax. eadē rōne posset dici infirmus: si infirmaret fm̄ caput v̄l fm̄ oculū. Et tūc vnus z idē posset dici sanus z eger. Sed aristo. intēditibi q̄ aliqd̄ pōt inesse parti alicuius totū. Et aliqd̄ pōt inesse alicui totū p̄tio. Et aliqd̄ pōt inesse alicui p accidēs. Cn̄ nō intēdit q̄ ista habitudo sit bona simpliciter: pectus sanatur ergo homo sanatur.

Questio quinquagesima gnta.

Meritur v̄z igno

raia elenchi sit locus distinct^o ab aliis? Et videt q̄ nō. Nā vnus quisq̄ locus sophisticus si cut habet sua principia p̄pria: sic habet suam solonem p̄priam. Sz ignorantia elenchi: z scdm̄ quid z simpliciter habent vnam solonem: ergo nō sunt fallacie distincte. Admōz patet p̄ Aristotelem qui dicit. Qui sunt fm̄ quid z simpliciter z fm̄ diminutionē rōnis: soluedi sūt. considerando conclusionem ad contradi

tionē. C Item q̄ nō distinguat a scdm̄ qd̄ z simpliciter probō. Nam sicut in scdm̄ qd̄ z simpliciter pcedit a quo ad simpliciter. sic in ignorantia elenchi proceditur a quo ad simpliciter: Sicut enim hic proceditur Est albus fm̄ dentes: ergo ē albus. Similiter hic: hoc est duplum ad hoc scdm̄ longitudinē: z nō est duplū ad h̄ scdm̄ latitudinē: ergo est duplū z nō duplū. Unde imō arguedi nō vident differrē. C Itē illud in quod aliqd̄ reducitur ab eo nō distinguit i q̄tū in illud reducitur: sed oēs loci sophistici reducunt in ignorantia elenchi: ergo ab illis nō distinguit ignorantia elenchi.

CAd oppositum ē Aristoteles qui numerat hunc locū inter locos extra dictiones.

Et nisi ab alijs distinguere non essent seprem loci extra dictionē. CAd questionez dō. q̄ ignorantia elenchi n̄tērat inter alios locos sophisticos: extra dictiones. et ab alijs distinguit. Nā loci sophistici distinguitur scdm̄ suas cās apparentie: sz cās apparentie in ignorantia elenchi est apparenis identitas apparenis contradictionis ad verā contradictionem. C Circa hoc notandūz q̄ eadem est diffinitio syllogismi z elenchi: nisi q̄ oportet addere contradictionē

Ex quo sequitur q̄ quedam sunt conditiones speciales ipsius elenchi. Et quedam communes. Unde licet omnes alie fallacie peccent contra elenchum: et in hoc quolibet possit dici ignorantia elenchi: Tamen ista fallacia specialiter peccat contra proprietates quas elenchus addit supra syllogisimū. Que sunt quatuor: scilicet: ad idem: secundum idem similiter: et in eodem tempore. Et quia sic peccat contra conditiones proprias ipsius elenchi: ideo scdm̄ quandam excellentiam vocatur ignorantia elenchi. C Et ex hoc sequitur vltērius q̄ quatuor sunt modi huius fallacie. qui accipiuntur scdm̄ istas quatuor proprietates. scilicet: ad idem: scdm̄ idem similiter: z in eodem tempore.

CAd primum argumentum dicendūz q̄ illa cōsequētia nō valz: eadem est ars soluedi paralogismos scdm̄ quid z simpliciter z scdm̄ ignorantia elenchi: ergo ignorantia elenchi z scdm̄ quid z simpliciter sūt idem locus sophisticus. Nam solutio est

s. phis.
L. c. r.

z. elen.
cap. d.

cap. d.

1. elécho
cap. 3.

Ad qōni

Arguē
ad qōni

Ad arg.
p̄ncipalia

manifestatio defectus. Et nihil phibet eos de defectu diuersis causis apparere posse regi. Vel potest dici quod licet ignorantia elenchi et sim quid et simpliciter habeat eandem solonem eodem non tamen specialiter. Nam in sim quod et simpliciter apparere et identitas dicti sim quid ad dictum simpliciter: et ea non existens est diuersitas eorundem. Cuius solus specialiter in sim quod et simpliciter: est manifestatio varietatis iter dicti sim quod et simpliciter. Sed apparere in ignorantia elenchi et identitas contradictionis apparere ad veram contradictionem. Et solus specialiter est manifestatio diuersitatis iter ea. Et ideo non sequitur: cum ignorantia elenchi et sim quod et simpliciter habeat diuersas solones spales quod sint idem locus. Ad aliud dicendum quod licet in eodem paralogismo possit esse sim quid et simpliciter: et ignorantia elenchi: hoc tamen erit alia ratione et alia. Quia in his quod et simpliciter ut dictum est: ea apparere est identitas dicti sim quid ad dictum simpliciter. Sed in ignorantia elenchi ea apparere est identitas contradictionis in premissis ad veram contradictionem in conclusionem. Et ex hoc sequitur quod sim quid et simpliciter possit esse sine ignorantia elenchi: quia potest esse sine apparere contradictionem: quod hic est sim quod et simpliciter: iste est albus sim dentes: et est albus: et tamen hic non est contradictio apparere. Ad ultimum dicendum quod ignorantia elenchi in quantum alij loci reducitur ad ipsam est elenchi generaliter: unde in ignorantia elenchi spalem que distinguit ab alijs locis non reducunt fallacie. Sed ex premissis videtur sequi quod ignorantia elenchi est locus in dictione. Nam ex quo eius apparere accipit a contradictione: et contradictio est a parte vocis: unde quod eius apparere accipit a voce. Unde cum peccet contra contradictionem: videtur sequi quod sit locus in dictione: quod loci in dictione specialiter peccat contra contradictionem. Sed dicendum est quod ignorantia elenchi non est locus in dictione. Quod inuit Aristoteles cum dicit: Trahat autem aliquis hunc locum in eos qui sunt in dictione: per hoc dices quod non potest poni locus in dictione nisi per quandam violentiam. Et dicendum est quod ad contradictionem non solum requirit unitas vocis sed etiam unitas rei: quod per definitionem contradictionis. Contradictio non est nominis tamen sed rei et nominis. Cuius si apparere contradictionem accipit a parte reitue et ignorantia

elenchi. Si ex parte vocis tunc est locus in dictione. Vel potest dici quod peccare contra contradictionem est dupliciter. Aut ita quod paralogismus inferat contradictionem alicuius premissi. Aut quod videat apparere concludere contradictionem non habendo respectum ad precessionem respondens. Primo modo peccat loci in dictione contra contradictionem. Et quod elenchi est magis contradictorius per respectum ad respondentem: ideo loci in dictione specialiter dicuntur peccare contra contradictionem. Secundo modo nihil phibet quod ignorantia elenchi et sim quid et simpliciter peccant contradictionem: quia inter premissam negatiuam: et partem negatiuam conclusionis est defectus illationis.

Questio quinquagesima sexta.

Meritur utrum ista consequentia sit bona: Hoc est non dupliciter: ergo hoc non est dupliciter. Et videtur quod non. Nam aliquid stat cum antecedente quod est inconueniens consequenti: ergo consequentia nulla. Ita enim stat simul: Hoc est dupliciter: et hoc est non dupliciter. Et tamen ista: hoc est dupliciter: non stat cum hoc consequente: hoc non est dupliciter. Assumptum per Aristotelem quod dicitur secundo huius: quod non est inconueniens fateari idem esse dupliciter et non dupliciter: ergo stat simul. Item: sicut ad positionem plurium non sequitur positio paucorum: et hoc sub idem terminatione: sic ad negationem paucorum non sequitur negatio plurium. Sicut enim non sequitur Animal currit: et homo currit: sic non sequitur Homo non currit: et animal non currit. Et ad negationem extremi non sequitur negatio compositionis et extremi. Item non sequitur: hoc est non simile: ergo non est simile. quod aliquid stat cum antecedente: quod est inconueniens consequenti. Nam ista stat simul: hoc est simile: et hoc est dissimile. Et sequitur: hoc est dissimile: ergo est non simile. Et tamen ista: hoc est simile: non stat cum hoc consequente: hoc non est simile. Ad oppositum sequitur: Hoc est non dupliciter ad a. ergo non est dupliciter ad a. Ergo absolute sequitur: hoc est non dupliciter: ergo non est dupliciter. Item negatio infinitans negat significatum terminum: sed significatum huius quod dico du

capit. 10.

plam. est quidam respectus ergo negat respectu. et si negat respectu nihil relinquit. ergo etc. Ad questionem dicendum qd consequntia bona est: nam significati huius qd dico dupli. est quida respectus. No est aut intelligendum qd supra significati relatiui. fundet respectu taqz habitudo media iter relatiui z sui correlatiui. Sz illd qd nom relatiui importat respectu est. sed negatio ininitas negat significati termini Sic g dicto. h e n dupli. negat vniuersali respectu Quo negato no dicitur ad dimidiu. Ergo sequitur. Hoc est non duplum ergo no est dupli. Et p Aristotele in libro Peribermenas: No currere idifferent reperit in eo qd est et qd no est: pter qz i cursu. Ergo no dupli reperitur in eo quod est z quod no est: preter qz i duplo. Dupli ergo z no dupli vera contradictionez importat. Sed cuiusqz attribuitur vniuz contradictioni ab eodez remouet reliqui. sequitur ergo. Hoc est non dupli. ergo non est duplum.

r. phi. c. 3.

Ad pma z questionez

Ad primam rationem dicendum qd non est inconueniens fateri id e esse dupli z no dupli cu diuersis determinatiobus: vt qd sit duplum ad a. z no dupli ad b. Tamen abfolute loquedo sic. Et h est qd dicit Aristoteles qd no est inconueniens id e esse dupli z no duplum. Ad secundam dicendum qd non est magis negare copositionez z extremu. qz extremu p se. Na in intereptione antee detis includitur interemptio cosequentis. Ad vltimam dico qd sequit Hoc est non simile: ergo non est simile. Et cum probatur qd ista stat simul. Hoc est simile: z hoc e no simile. Dico qd no est ver. Et cu dicit vltimus. qd ista stat simul: Hoc est simile: z hoc est dissimile: z qd sequit. Hoc e dissimile: g hoc est no simile. Dico qd ista sequentia no valet: quia p h qd dicit dissimile importat quida respectu ad dissimile quod est dissimile suo dissimili. Sz p h qd dico: no simile: priuat respectus. Et a positione respectu ad vnu no sequit remoto respectu ab alio.

Explicitum questiones elenchoz sub titlis Doctoris Scotti accuratissime imprefe Venetijs Anno domini Millesimo quadringentesimo Nonagesimo nono. quinto Nonas Octobris.

Tabula. q. sup libros elenchoz subtilis simi doctoris Scotti.

- 1. **Utrum** logica procedat ex coibus. Lar. 2.
- 2. Utru ars sophistica sit scia. 3.
- 3. Dato qd sophistica sit scia vtru sit de syllo sophistico taqz de pte subo. 3.
- 4. Utr syllo hns pmlas falsas: vl pmlasam qd of peccas i ma sit syllo. 3.
- 5. Utrum nomen equocu sit nome vnu vel plura nomina. 4.
- 6. Utru terminu equiuoco contineat sua significata p modu disunctionis. 4.
- 7. Utru terminu equiuocus contineat sua significata p modu copulationis. 5.
- 8. Utru terminu equiuocus habeat oia sua sigta actu respectu pti. 5.
- 9. Utru terminu equiuoco possit trahi p ime aduictu ita qd de vntu hndis solu possit accipi p alto ei sigto. 6.
- 10. Utru terminu equiuocus possit trahi p mediate adiunctum. 6.
- 11. Utru signu vlt adueniens termino equiuoco possit ipm distribuere p oib suppositis cuiuslibz sui sigti. 7.
- 12. Utru syllo sophisticu peccans in forma sit defectu syllogismi simpliciter vel syllogismi dyalectici. 8.
- 13. Supposito qd sit defectu syllo dyalectici z syllo simplr: cuius horum primus sit defectus. 8.
- 14. Utru syllogismu sophisticu peccat contra sylloz sophisticu dimonstratiuu. 8.
- 15. Utru possit sit aliqd nome significare vnu p pus z reliqui p posteru. 9.
- 16. Utru terminu analogus p se possit stet solu pro modo famosior. 10.
- 17. Utru terminu modus equiuocatiouis resulter ex h solu qd aliqua dictio sigti vnu de se z aliud ex adiuncto. 11.
- 18. Utru vntas vocis coplexe sit sufficiens pntm distinguendi amphibologiam ab equiuocatione. 12.
- 19. Utru diuersa ro pstruedi requiritur ad amphibologiam. 12.
- 20. Supposito qd i aliqd palogismo repiaf diuersitas pstructionis vtru tal oio sub vno actu proferedi possit multis significare. 13.

Tabula

21 Utrū oīo mltiplex s; aphibologia v^o modo prolata: sit multiplex quo; cuiq; modo proferatur. 13. 22 Utrū hec sit distinguēda s; 3^m modū aphibologie: Sicut seculum. 14. 23 Utrū cōpositio z diuisio sint due fallacie distincte specie. 15. 24 Utrū vnitas mā' vocē cōplexe sit sufficiens cā distinguēdi compositionez z diuisionem. 15. 25 Utrū fallacia cōpositiōis regrat q' se sus cōpositus sit falsus. 16. 26 Utrū hec oīo: Sedēte ambulare est possibile: sub diuersis plationibus possit diuersa significare. 17. 27 Utrū h' p'pō sedēte ambulare ē possibile sit vā i sensu diuisiōis. 18. 28 Utrū sit vā in sensu cōpōnis. 18. 29 Utrū hec dictio z: in isto palogismo Quiq; sūt duo z tria: possit copulare inter terminos vel p'pōnes. 19. 30 Utrū hec dictio z: operetur potentia lem multiplicatam. 19. 31 Utrū iste palogism^o: Quiq; sūt duo z tria: sit verus i sensu cōpōnis. 19. 32 Utrū iste palogism^o: Qd vñū solū p' facē pla p' facē: sit distinguēdus s'm cōpositionē et diuisionem put ly so. luz tenetur aduerbialiter. 19. 33 Utrū sit distinguēdus s; cōpōez z diuisiōez tenēdo ly solū notialiter. 19. 34 Utrū accentus sit due fallacie. 20. 35 Utrum figura dictionis operetur aliquam multiplicatam. 20. 36 Utrum figura dictionis operetur veram multiplicatam. 21. 37 Utrū h' dictiōis sit loc^o i dictione. 21. 38 Utrū iste palogism^o: musa z poeta: s'lt terminat i a: z musa ē fe. ge. zc. 22. 39 Utrū cōmutatio vni^o p'dicamēti i aliū causet figuram dictionis. 22. 40 Utrū cōmutare rē vni^o p'dicamēti s; vno mō acceptā i rē eiusdē generis v' alteri^o sub alio^o acceptā sit sufficiens cā nō exītie figure dictiōis. 23.	41 Utrū cōmutare q'le qd in h' aliqd faciat fallacia figure dictionis. 24. 42 Utrū sub termino significāte quale qd lateat diuersitas itēptatorū in 3° figure dictionis. 24. 43 Utrū p'ual' idētitas alicui^o h'nt i se diuersas nās l' rōes ad aliqd p'ncipās vñā illaz sit cāe appētie accētis. 25. 44 Utrū sup^o possit accidē suo itēptati. 25. 45 Utrū fallacia accētis possit cāri ex variatiōe alē^o termi q; mediū syllogistici: v' vtrū possit cāri in dīnter ex variatiōe maiorū mi. z me. zc. 25. 46 Utrū p'cessus a rē subiecta ad accētis faciat fallaciā accidentis. 26. 47 Utrū variatio mediū sit sufficiens nō exītie in fallacia accidentis. 27. 48 Utrū ille palogism^o: coruscus cogit scif a te: corusc^o ē venies: g zc. virū hic sit fallacia accidentis. 27. 49 Utrū palogism^o accidentis possit fieri negatiue sicut affirmatiue. 28. 50 Utrū sit fallacia extra dictionē. 28. 51 Utrū ab aliq' sūptō cū determinatiōne diminuenta ad sumptuz simpliciter tenet genera. zc. 28. 52 Utrū terminus cōis possit supponere p' tota p'pōne cuius est pars. 29. 53 Utrū incipiēs sic loqui: ego dico falsus: sit simplr verus in dicendo. 30. 54 Utrū scutū cui^o vna medietas ē alba z alia nigra debeat dici album vel nigrum. zc. 30. 55 Utrum ignorantia elenchi sit locus distinctus ab alijs. 31. 56 Utrū ista p'sequētia sit bona: hoc est nō duplū: g hoc non est duplū. 31.

Finit tabula.

Inc
1110

11	Epistola ad Romanos	11
12	Epistola ad Corinthios	12
13	Epistola ad Galatas	13
14	Epistola ad Ephesios	14
15	Epistola ad Colossenses	15
16	Epistola ad Thimotheum	16
17	Epistola ad Titum	17
18	Epistola ad Hebraeos	18
19	Epistola ad Romanos	19
20	Epistola ad Corinthios	20
21	Epistola ad Galatas	21
22	Epistola ad Ephesios	22
23	Epistola ad Colossenses	23
24	Epistola ad Thimotheum	24
25	Epistola ad Titum	25
26	Epistola ad Hebraeos	26
27	Epistola ad Romanos	27
28	Epistola ad Corinthios	28
29	Epistola ad Galatas	29
30	Epistola ad Ephesios	30
31	Epistola ad Colossenses	31
32	Epistola ad Thimotheum	32
33	Epistola ad Titum	33
34	Epistola ad Hebraeos	34
35	Epistola ad Romanos	35
36	Epistola ad Corinthios	36
37	Epistola ad Galatas	37
38	Epistola ad Ephesios	38
39	Epistola ad Colossenses	39
40	Epistola ad Thimotheum	40
41	Epistola ad Titum	41
42	Epistola ad Hebraeos	42
43	Epistola ad Romanos	43
44	Epistola ad Corinthios	44
45	Epistola ad Galatas	45
46	Epistola ad Ephesios	46
47	Epistola ad Colossenses	47
48	Epistola ad Thimotheum	48
49	Epistola ad Titum	49
50	Epistola ad Hebraeos	50

